

”Alltså vi har kul tillsammans, vi har
kul som lag liksom”

- Hur maskulinitet(er) konstrueras och iscensätts
inom pojkungdomshockeyn

Jesper Karlsson

Gymnastisk- och idrottshögskola

Självständigt arbete avancerad nivå: 121:2014

Masterprogrammet i idrottsvetenskap: 2012-2014

Handledare: Håkan Larsson

Examinator: Karin Söderlund

”We have fun together, we have fun as
team, somehow”

- How masculinities are constructed and performed
in an adolescent male hockey team

Jesper Karlsson

THE SWEDISH SCHOOL OF SPORT AND HEALTH SCIENCE

Master Degree Project: 121:2014

Master in Sport Science: 2012-2014

Supervisor: Håkan Larsson

Examiner: Karin Söderlund

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar:

Det övergripande syftet handlar om hur spelare och ledare i ett pojkungdomslag i ishockey konstruerar och iscensätter maskuliniteter. Studien tar avstamp i att det skett en förändring i samhället rörande normer kring normalitet och maskulinitet och annorlunda uttryckt är studiens avsikt att undersöka hur detta påverkar konstruktionen av maskulinitet. De frågeställningar som har guidat undersökningen har varit: Hur förhåller sig spelare och ledare till ortodoxa och inkluderande maskulinitetsideal? Vilka normer kring sexualitet blir tydliga inom laget? Vilka normer kring etnicitet blir tydliga inom laget?

Metodologi:

Metoden utgjordes av deltagande observationer av ett elitlag i pojkungdomshockeyn samt kvalitativa intervjuer med fyra av spelarna. Laget bestod av spelare mellan 15 och 17 år där en del hade utländsk bakgrund. Observationerna och intervjuerna analyserades dels via ett deduktivt förhållningssätt utifrån queerteori, hegemonisk maskulinitetsteori och inkluderande maskulinitetsteori, dels via en tematisk innehållsanalys.

Resultat:

Sammanfattningsvis verkar det som om mycket av juniorverksamheten handlar om att producera spelare som kan ta steget upp till nästa nivå. Det verkar även som om spelarna är beredda att utsätta sina kroppar för stora påfrestningar som ibland leder till skador. En del spelare berättar om den press som gör att de spelar med skador för att inte missa ett tillfälle att visa upp sig. Det förekommer även utsagor om slagsmål där spelare berättar att dessa uppstår dels på grund av att det kan vara ett roligt inslag, dels på grund av det prat som försiggår mellan spelarna och motståndarna på isen. Det framgår också att en heterosexuell läggning framhävs bland spelare och ledare. Två av de intervjuade spelarna menar däremot att de inte skulle ha några problem ifall någon i laget kom ut som homosexuell. Det verkar också som att en svensk etnicitet inom laget framställs som den oproblematiske medan spelare från andra länder ibland får utstå kommentarer som enbart är baserade på deras etnicitet.

Nyckelord:

Hockey; Genus; Maskulinitet; Queerteori; Ungdomar; Pojkar; Etnicitet;

Abstract

Aim:

The aim of the study on a more general level was to illuminate how players and leaders in an adolescent male ice hockey team constructs and stage masculinities. Due to recent shifts in the society regarding the norms of normality and masculinity the aim of the study was to examine how this affects the construction of masculinity. The following questions guided the investigation: How does players and leaders relate to orthodox and inclusive ideals of masculinity? What norms regarding sexuality become clear in the team? What norms regarding ethnicity become clear in the team?

Methodology:

The methods used in the study were participant observations of an adolescent male elite hockey team and qualitative interviews with four of the players in the team. The team consisted of players between 15-17 years old and some of the players had another ethnicity than Swedish. The observations and the interviews were analyzed by a deductive approach from the theories of queer theory, hegemonic masculinity theory and inclusive masculinity theory, and also with a thematic content analysis.

Result:

The results indicate that much of the activities in the adolescent male hockey team were about producing players to take the next step of their careers. It also seems like the players were prepared to expose their bodies to a lot of pressure that sometimes lead to injuries. Some of the players talked about the pressure that makes them play with injuries were the chance to show off their abilities was one particular reason for doing this. Some statements are also said about the fighting in the sport were players told that these fights occur due to the fun of it and also because of the trash talk that is occurring on the ice. There is also some examples of how heterosexuality is normative in the team and is emphasized by the players and the leaders. However two of the interviewed players imply that they would not mind if some of the players in the team came out as gay. To some degree a Swedish ethnicity is the unproblematic origin and players from other countries sometimes gets commentaries because of their ethnicity.

Key Words:

Ice hockey; Gender; Masculinity; Queer theory; Adolescent; Boys; Ethnicity;

Förord

Jag vill börja med att på ett allmänt plan tacka alla involverade i denna uppsatsskrivande. Det har personligen varit en både spännande och intressant resa tillbaka till en sport som har varit en väldigt stor del av min uppväxt.

Jag minns hur jag och mina kompisar spenderat åtskilliga timmar med ishockeyn vid vår sida och alla timmar vi tillbringat tillsammans i olika ishallar runt om i Dalarna. Med det sagt tror jag att det inte är en överdrift att ishockey haft ett stort inflytande över konstruktionen av mig själv och min egen identitet inte minst i ungdomen. Jag är således även väldigt tacksam på ett personligt plan över att ha fått genomföra detta arbete. Jag känner att jag lärt mig enormt mycket om mig själv under studiens gång.

Ett stort tack riktas till min handledare Håkan Larsson som dels via inspirerande föreläsningar under första terminen på masterprogrammet öppnade mina ögon för området, dels för ett stort och upplyftande handledningsarbete med många ovärderliga synpunkter och tips.

Ett särskilt tack går även till Janne Ferner, Johannes Hellström och Sofia Lundgren som ställt upp och pilot-testat intervjuguiden och kommit med bra och konstruktiv feedback.

Slutligen vill jag rikta ett superstort tack till Rinksa HK:s J-18 lag. Namnen i denna studie må vara fingerade men människorna i detta lag har verkligen underlättat, möjliggjort och varit helt suveräna under hela studien. Om inte våra vägar korsas igen i framtiden vill jag önska er stort lycka till med era hockeydrömmar och det övriga livet.

Tillägnad min pappa Jörgen Karlsson 1958-2014.

Jesper Karlsson augusti 2014

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Tidigare forskning.....	3
1.1.1 En historisk tillbakablick.....	3
1.1.2 Idrott, genus och maskulinitet.....	5
1.2.3 En kulturell invändning.....	5
1.1.4 Herrishockey och maskulinitet.....	6
1.1.5 Män under förändring.....	10
1.1 Syfte och frågeställningar.....	11
2 Teoretiska utgångspunkter	12
2.1 Queerteori.....	12
2.2.2 Kroppar som aktörer.....	12
2.2.3 Diskurs.....	13
2.2.4 Heterosexuell matris.....	14
2.2 Maskulinitetsforskning- från hegemoni till inkluderande.....	15
2.2.2 Inkluderande maskulinitetsteori.....	16
3 Metod	19
3.1 Fallstudiedesign.....	19
3.1.1 Mikro-etnografi.....	19
3.1.2 Intervjuer.....	23
3.2 Tillförlitlighet.....	24
3.3 Urval och tillträde till laget.....	25
3.4 Närhet och distans.....	26
3.5 Författarens sigill.....	27
3.6 Databearbetning och analys.....	28
3.7 Etiska överväganden.....	31
4 Resultat	32
4.1 Presentation av laget.....	32
5 Konstruktionen av herrishockeyspelaren	33
5. 1 Formandet av herrhockeykroppen.....	33
5.2 Träning och match - formandet av den särpräglade hockeyspelaren.....	37

4.2.1 Träningen.....	37
4.2.1 Matchen.....	39
5.3 Stridslystnad och sargade kroppar.....	43
5.3.1 Slagsmål och aggressivitet.....	43
5.3.2 Skador.....	49
5.4 Konstruktionen av herrishockeyspelaren- en sammanfattning.....	57
6 Iscensättandet av pojkungdomshockeyspelaren.....	58
6.1 Jargong.....	61
6.2 Sexualitet.....	65
6.3 Etnicitet.....	70
6.4 En spricka i fasaden.....	74
6.5 Iscensättandet av pojkungdomshockeyspelaren- en sammanfattning.....	79
7 Sammanfattning och övergripande resultatreflektion.....	80
8 Slutsats.....	83
9 Studiens styrkor och svagheter.....	84
9.1 Metoddiskussion.....	84
9.2 Framtida forskning.....	86
Litteraturförteckning.....	88
Bilaga 1- Litteratursökning.....	94
Bilaga 2- Observationsfrågor studie kring hur maskulinitet(er) konstrueras & iscensätts i ett pojkungdomshockeylag.....	96
Bilaga 3- Intervjuguide.....	97
Bilaga 4.....	99
Information om studie kring hockey och maskulinitet.....	99
Bilaga 5.....	100
Information regarding hockey and masculinity essay.....	100

1 Inledning

Följande del är ett inslag ur Rinksta HKs vardag. Det utspelar sig inför en match mot ett av seriens topplag.

Inne i omklädningsrummet håller de flesta på med sitt material. Det är snart match mot ett av topplagen i serien och den laddade stämningen är påtaglig. Flera av spelarna berättar att de är lite nervösa inför matchen.

Efter ett tag börjar spelarna i Rinksta HKs J-18 ishockeylag röra sig ut ur omklädningsrummet och göra sig redo för taktikgenomgång. De placerar sig på stolarna i taktikrummet för att lyssna på vad deras tränare Lars har att säga. Lars går igenom de taktiska detaljerna och menar att killarna inte behöver vara så nervösa, eftersom motståndarna troligtvis har ”lite större huvuden än vad vi har” varpå några av killarna utbrister ”vattenskallar”. Lars fångar upp detta och säger till killarna att om de bara lyckas ta sig in i motståndarnas huvuden och tömma lite vatten så kommer det att gå bra. ”Det är bara att resa sig upp och le om de lyckas få ner oss och jag vill inte se det som jag såg när de som spelade nyss (de som är yngre min anm.), att man åker upp för att täcka ett skott och sedan gör en flamingo (vänder blicken mot Amadeus). Vi har ju en del som offerar fötterna när de täcker skott och det gör ondare om man lyfter på benet” (att göra en flamingo är ett begrepp som vanligen används inom ishockeyn och innebär att man som försvarare åker upp mot en skytt för att täcka skott men sedan lyfter man på ena benet istället för att stå kvar med båda skridskorna i isen).

Herrishockeyn i Sverige har haft ett starkt fäste i landet sedan 1950-talet och om man tittar på senare års prestationer verkar den må väldigt bra. Under de senaste åren har det svenska herrhockeylandslaget lyckats skörda internationella framgångar med guld i både OS och VM. Bortsett från dessa framgångar på seniornivå är det även intressant hur juniorhockeyn i landet har vuxit sig starkare under det senaste decenniet. Visserligen har TV-pucken, där landets bästa 15-åringar årligen har gjort upp under mer än 50 år, haft ett starkt grepp i samhället. Men på senare år har även publikintresset för junior-VM för ungdomar upp till 19 år expanderat i landet. Detta vittnar inte minst det stora intresset för finalen mellan Sverige och Finland under 2013/2014-års turnering där finalen sågs av över två miljoner människor (SVT,

2014). Ishockeyn var år 2012 den näst populäraste publiksporten efter fotboll, enligt Riksidrottsförbundet (Idrotten i siffror, 2012), och sedan dess verkar det med andra ord som att intresset ökat än mer.

Den moderna ishockeyn kan ses som en import från Kanada där den organiserades under 1870-talet och främst i Montreal. Det var under detta årtionde hockeyn fick sina första nedskrivna regler och dess första etiska normer började formas. Ishockeyn gick under denna period från att vara en utomhusaktivitet till att börja förflyttas in i ishallar vilket kan ses som startskottet för den moderna hockeyn. Den hockey som började organiseras lånade och inspirerades mycket dels av landhockeyns regler, dels av rugbyns fysiska spel och spelades bland annat, likt rugby, med regeln att man endast fick passa pucken bakåt. Det dröjde dock fram till 1890-talet innan sporten hade spridit sig runtom i Kanada och då spelades den oftast med olika lokala regler (Gruneau & Whitson, 1993, ss. 31-55).

Lorenz & Osborne (2006) menar att redan vid denna tid hyllades ishockeyn för sin aggressiva maskulinitetsform bland både media och publik. Trippingar och slashingar, förseelser som bestraffas med utvisning, ansågs som en del av spelet, och de hårda kroppstacklingarna både älskades och förväntades i jämna matcher. Även vid de tillfällen då spelare blev slagna medvetlösas så kunde både media och publik se detta som olyckshändelser. Hockey upprätthöll och producerade en manlighet som innefattade fara, fysiska kroppar, och tävlingsmoment.

Gruneau & Whitson (1993, s. 191) framhåller att herrhockeyspelaren ansågs vara en spelare som uppfyllde idealen kring en äkta man, i den mån att han var en hederlig tystlåten man med ett starkt sinne över sin egen förmåga. Han besatt också tuffheten att kunna ta hand om alla svårigheter som kunde tänkas uppstå. Dessutom var han i andras ögon någon man ärade och såg upp till, en man som respekterade reglerna som styrde det sociala livet, men som även var beredd att bryta dessa regler om det krävdes. Även om hockeyn har förändrats genom åren, menar Gruneau & Whitson (1993, s. 182) att föreställningen om att det krävs en hård spelstil för att vinna matcher fortfarande lever kvar som en viktig del av sporten. Hockeys historiebeteckning har, som Stark (2010, s 73) poängterar, präglats av tydliga och utsagda föreställningar kring stora män som skriver historia.

Denna koppling herrungdomshockeyn har till Sverige och ungdomar, samt den koppling den haft till män och maskulinitet, gör det intressant att undersöka hur ett svenskt pojkungdomshockeylag på elitnivå konstrueras till hockeyspelare, samt hur spelare och ledare utformar sin samvaro.

1.1 Tidigare forskning

1.1.1 En historisk tillbakablick

“Hockey is a fast, body-contact game played by men with clubs in their hands and knives laced to their feet.” - Paul Gallico

Hur ishockey exakt uppkom är det egentligen ingen som vet och det är en omtvistad fråga. En del tror att idrotten har sina rötter i olika bollspel i Asien, andra menar att det är en utveckling av de europeiska spelen Hurling, Kolven och Knattleikr (Stark, 2010, s. 98). Hurling härstammar från Irland och är ett landhockeyliknande spel och har spårats tillbaka till de gamla idrottsspelen under marknaden i Tailltenn runt 800-talet. Hurling spelas på en 128 meter lång och 36,5 meter bred plan med boll och klubba. Klubborna är i motsats till landhockeyklubborna, men i likhet med bandyklubborna, flata på bägge sidorna. Det gäller att driva bollen mellan motståndarnas målstolpar och en match omfattar två halvlekar á trettio minuter. Hurling finns fortfarande kvar på Irland och är känt för sitt hårda spel. Detta har dock förmildrats under åren gentemot hur det var när spelet tillkom då det var karaktäristiskt för dess vildhet (nordisk familjeboks sportlexikon, 1941, s.59 f). Knattleikr härstammar från Island under forntiden. Det är ett bollspel som ofta förekommer i de Isländska sagorna men saknar direkta upplysningar om spelets regler. Det som är fastställt är dock att man spelade med en liten hård boll och använde klubbor. Klubbans uppgift var att slå bort bollen från motspelarna och slå in den i mål och att leken spelades på is. Spelet var mycket fysiskt där spelarna bland annat tilläts gripa tag och slå omkull motståndarna för att hindra dem från att göra mål (nordisk familjebok sportlexikon, 1941, s 873). Kolven var även det ett spel som spelades med klubba och på is som härstammade från Holland (nordisk familjeboks sportlexikon, 1941, s 886). Enligt en tes så utvecklades hockeyn i Kanada via de Europeiska emigranter som fört med sig nya rekreativiteteter till det nya landet. (Stark, 2010, sid. 98).

Stark (2010, ibid) lyfter fram ett påstående kring hur ordet hockey fått sitt namn och det har att göra med den brittiska officeren Hockey som med sina soldater var stationerade i Kanada.

Hockey föreslog att soldaterna skulle utföra vinterexercis för att hålla sig i trim och under ett av dessa tillfällen kom soldaterna på ”The Hockey’s game”, men även detta är aningen omtvistat.

Is- och klubb-spel har dock förekommit i Nordamerika långt innan hockey tillkom och dess exakta ursprung är förmodligen betydelslös för denna studie. Det som dock var talande för alla dessa spel var att de spelades på frusna sjöar utan formella regler där planytorna varierade baserat på hur mycket bra is man kunde hitta. Utrustningen kunde bestå av i princip vad som helst så länge utrustningen kunde användas till att förflytta ”pucken” (Gruneau & Whitson, 1993, s. 32).

Ishockeyn kom till Sverige i början av 1900-talet efter att ha organiserats i Kanada och USA i den första amatörligan (Amateur Hockey Association of Canada) i slutet av 1800-talet och den första professionella ligan (National Hockey League) i början av 1900-talet. OS i Antwerpen år 1920 anses vara startskottet för den svenska hockeyn och då bestod hockeylandslaget av bandyspelare. Bandy var på den tiden mycket mer utbredd än vad ishockeyn var i Sverige men detta förändrades under de kommande decennierna. Efter andra världskriget fick ishockeyn ett starkt fäste i Sverige och vid mitten av 1950-talet gick hockeyn förbi bandyn i kampen om att vara den populäraste vintersporten (Stark, 2010, s. 313). Ishockeyn har i princip sedan dess innehaft denna ledande ställning som den fortfarande har.

Vänder vi blicken mot den moderna tävlingsidrottens ursprung, som härstammar från det viktorska Englands allmänna läroverk (*public schools*), tydliggörs det att idrottens uppgift var att göra pojkar till män. Under denna tid genomgick det västerländska samhället en stor förändring där samhället blev mer urbaniserat och industrialiserat. Detta samhälle ställde krav på en ny typ av medborgare och tävlingsidrotten, som främst var reserverad för män, blev ett användbart medel för att rista in de värderingar som ansågs fördelaktiga i det nya samhället. Genom tävlingsidrotten inpräntades värden som lydighet, disciplin och heterosexualitet samt möjligheten att kunna dominera både kvinnor och andra män. (Se; Messner, 1992 s. 10; Koivula, 1999, s. 7; Theberge, 2000 s. 322; Connell, 2008 s. 63; Burstyn, 1999 s. 45; Anderson 2010 s. 26). Gruneau & Whitson (1993, s. 195) anser att denna bild av att främst kontaktsporter gör pojkar till män är en myt som är svår att ta död på.

1.1.2 Idrott, genus och maskulinitet

Genusstudier inom idrott har implicit rört studier som innefattar specifikt kvinnliga problemområden. Mycket av tidigare forskning har försökt påvisa hur idrott för kvinnor antingen är problematiskt eller icke-problematiskt när den har ställts i kontrast gentemot den mer normativa herridrotten. Detta har gjort att många uppfattar genusstudier som ett specifikt kvinnoområde som enbart rör kvinnor (Hall, 1988, Larsson 2003). Samtidigt påpekar Hall att det råder en konflikt mellan genus/kön och kultur, men hon ställer sig frågan varför denna konflikt enbart existerar för kvinnor?

Under 1990-talet började fler och fler forskare att intressera sig för män och maskulinitetsforskning. Studierna inriktade sig på vilka konsekvenser mäns konstruerande av maskulinitet fick dels för männen själva, dels för samhället i stort. Det område inom maskulinitetsforskningen som är mest utforskat handlar om faderskapets inverkan på män (se Messner, 1993; Svedin, 1996; Johansson, 2001), men även de konsekvenser som existerar för de män som inte lyckas uppnå de normer som existerar i samhället kring män och maskulinitet (Bannon & Correreia, 2006, s. 19). Maskulinitetsintresset har även ökat inom idrottsforskningen där fokus främst legat på hur sport och sportmedia reproducerar föreställda bilder av en hård och aggressiv maskulinitet (McKay, Messner & Sabo, 2000, s. 7). Under senare tid har det dock vuxit fram en hel del studier där man genom kvalitativa fallstudier inriktat sig på hur lag och idrottare konstruerar sin samvaro och hur maskulinitet konstrueras mellan bland annat spelare och ledare (Fundberg 2003; Robideux, 2001; Andreasson; 2007; Adams, 2011). Med tanke på att genus och såldes även maskuliniteter konstrueras i relation med andra människor, menar bland annat Connell (2008, s. 68) att etnografiska och antropologiska studier är fördelaktigt i studier kring maskulinitet. Hon anser att ifall man riktar in sig på att låta människorna som man studerar själva få berätta sina historier, så kommer vår kunskap och vår syn på den västerländska maskuliniteten att i grunden förändras.

1.2.3 En kulturell invändning

Litteraturen kring hockey och dess koppling till maskulinitet kommer främst från Kanada. Därmed behöver det påpekas att den nordamerikanska hockeyn har utformats på ett lite annorlunda sätt än den svenska och europeiska varianten. De största skillnaderna är främst att rinkytan är större i Europa samt lite olika bedömningskriterier vid utvisningar. Detta kan ha och göra med att svensk ishockey utvecklades främst av bandyspelare. Allain (2008) framhåller att de stora skillnaderna mellan den europeiska och nordamerikanska varianten är

att europeiska spelare verkar lägga större vikt på passningar, klubbhantering och skridskoåkning medan de nordamerikanska spelarna lägger större vikt på en aggressivare form av hockey där man tillåter ett mer fysiskt spel än den europeiska varianten.

Jag anser dock att även om de olika varianterna har utvecklats lite annorlunda ska det nordamerikanska inflytande över svensk hockey inte förringas. Bland annat var den första svenska herrlandslagstränaren en amerikansk filmregissör vid namn Raoul Le Mat, som därtill namngivit den svenska mästerskapspokalen. Dessutom intog NHL en ledande ställning inom hockeyvärlden efter andra världskriget. Detta ledde dels till att fler svenskar började testa sig i Nordamerika, dels till att de inhemska reglerna ändrades och anpassades mer utefter den nordamerikanska varianten. (Stark, 2010).

1.1.4 Herrishockey och maskulinitet

Att hockeyn i Sverige är en tydligt manligt kodad idrott påvisas bland annat om man tittar på den könsfördelning som finns i sporten. Hockeyn innehar tydligt fler utövare på herrsidan än på damsidan. Enligt Riksidrottsförbundet är ishockey den tredje största idrotten för män med 69 000 utövare (Idrotten i siffror, 2012). Ishockey är också det specialförbundet i Sverige som innehar näst störst andel manliga utövare (94 procent) gentemot kvinnliga (6 procent) utövare (Larsson, 2009).

I Fagrells (2000) avhandling där barn fick välja ut bilder föreställande vad de anser bäst belyser vad idrott är, blir det också tydligt hur hockeyn är förknippad med manliga utövare. Barnen fick välja mellan bilder som representerade tävlingssituationer där aktiviteten utfördes antingen av pojkar eller av flickor, bilder där tävlingssituationen inte var i fokus och bilder där lekmomentet var i fokus. På lekbilden var pojkar och flickor blandade. När barnen valde bland ishockeybilderna valde de i störst utsträckning en matchsituation där pojkar/män spelade. Både flickorna och pojkarna i Fagrells avhandling menade att det är pojkar som spelar ishockey. I ett fall uppfattade en pojke i studien inte ens att det var bilder på ishockeyspelare av olika kön. Han uppfattade det som två olika herrishockeyspelare, en med långt hår och en med kort hår. Fagrell menar att barnen plockade ut bilderna på grund av att de visste att vissa idrotter i större utsträckning utövas av pojkar än av flickor och att det därmed inte ens är rimligt att det skulle förekomma flickor och kvinnor på bilderna av "riktig" ishockey (Fagrell, 2000, s. 134).

Denna konstruktion kring att hockey är en sport som starkt förknippas med pojkar och män exemplifieras även i Gees (2009) studie. Hon har undersökt hur NHL säsongen 2005-2006 återlanserades i media. Året innan hade NHL säsongen för andra gången någonsin ställts in, detta på grund av att spelarfacket och ligans ägare inte kom överens (första gången den ställdes in var år 1919 på grund av första världskriget). Inför nystarten gick NHL ut med kampanjen "MyNHL" där man använde sig av citat från Sun Tzus bok "The art of war" för att gestalta hockeyspelarnas återkomst till rinkens. Citaten lästes upp av en kvinna som samtidigt hjälpte en herrhockeyspelare att göra sig redo att återvända till isen. Kampanjen liknar hockeyspelare vid krigshjältar, och Gee anser att den gestaltar en form av gladiatorlik kämpe som gör sig redo för krig. Hon förtydligar att kampanjen försökte återlansera hockey som en sport skapad för män och av män där värdena kring hockey lanserades som; undertryckande av rädsla, muskelstyrka, fientligt beteende, heterosexualitet, tillsammans med uppvisandet av kraft (engelskans power, kan även innebära makt), dominans och underordning av kvinnor.

Även Allain (2008) är inne på samma spår och påpekar att den kanadensiska hockeyn privilegierar män och pojkar som uppnår en maskulinitetsform som innebär att man förtrycker mer feminina former av maskulinitet. Hon menar att inom elithockeyn främjas alltså en hård och aggressiv maskulinitet och att den kanadensiska hockeyn är uppbyggd runt normerna respekt, heder, tapperhet, lojalitet, aggressivitet, dominans, självständighet, skicklighet, risktagande, självsäkerhet och vinnarinstinkt. Allain betonar att hockeyn både möjliggör och hyllar egenskaper som leder till ett förtryckande förhållningssätt gentemot andra. Robinson (1998, sid. 7) påpekar att de kanadensiska juniorhockeysspelarna belönas för deras fysiska tapperhet, aggressioner, styrka och kraft. Hon understryker att spelarna införlivar en föreställning att det är en kombination av talang och råstyrka som gör att man vinner matcher. Denna bild gör att pojkarna ser sig som maskuliniteten personifierad och utvecklar en "larger than life" hållning till sin idrott.

Även Gruneau & Whitson (1993, s 181) är inne på detta kring att den kanadensiska hockeyn alltid främjat en aggressiv maskulinitetsform. De ideal som har värdesatts starkt inom hockeyn är att kunna stå emot smärta och bestraffningar utan att klaga. Får man ett slag ska man bita ihop, blir man utvisad ska man sätta sig i utvisningsbåset. Dessa ideal, menar Lorenz & Osborne (2006), har skapat en publik som förväntar sig att spelarna ska kunna hantera spelet som en "riktig man". Robidoux (2001, s. 128 f.) anser också att ishockey reproducerar ideal strukturerade kring fysisk överlägsenhet och dominans, egenskaper som har spelat en

avgörande roll vid konstruktionen av ett manligt dominerat, heterosexistiskt system av genusrelationer (Messner, 1992, s. 16).

Robidoux (2001, s. 173) belyser även hur spelare under informella tillfällen som till exempel i omklädningsrummet eller på resor passar på att ”återupptäcka” vad laget inbegriper. Det är under de informella perioderna, menar han, som beteenden reproduceras och spelarna upptäcker vad som är acceptabelt eller icke acceptabelt att göra inom gruppen. En före detta NHL spelare framhåller att det är under dessa tillfällen som spelarna ges tillfälle att agera korkat (engelskans ”act stupid”) tillsammans, något som framhävs som något viktigt och understryks som socialiserande enligt den idrottsterapeut som Robideux intervjuar.

Robidoux (2001, s. 173) framhäver även några exempel på dessa tillfällen där spelarna tillåts agera korkat tillsammans. Han riktar bland annat uppmärksamheten på de practical jokes och inkilningsaktiviteterna som förekommer där spelare försöker få andra lagmedlemmar att dricka deras urin. Dessa händelser är inte enbart tillåtna inom hockeykontexten utan fungerar även som underhållning för de andra spelarna, framhåller Robidoux. Det här är ett tema som också belyses i Brännbergs (1998) avhandling om ett herrhandbollslag. I laget med det fiktiva namnet Björktorps IF framhäver Brännberg hur männen slipper ta ansvar och kan göra saker som vuxna män inte ”får” göra utanför laget. Det förekommer episoder där Brännberg beskriver hur männen badar nakna inför andra strandbesökare, dricker sig redlösa på alkohol, går på utställningar och dansar runt bland övriga gäster med sina könsorgan synliga och hur de kissar på varandra i duschen. Detta för att testa vad medlemmarna går för och hur väl de passar in i laget.

Robinson (1998, s. 57) anser att omklädningsrummet är en avspegling av kulturen som existerar inom idrott. Inom omklädningsrummen existerar beteenden som de flesta skulle anse som opassande. Bland annat betonar hon att kvinnor ofta blir refererade till som objekt och att männen i dessa miljöer är rädda för att säga någonting om intimitet med kvinnor, eftersom detta skulle kunna uppfattas som omanligt och innebära att männens beteende blir ”onormalt” vilket gör det svårare för dem att passa in i laget. Detta är även något som tydliggörs i Andreassons avhandling (2007, s. 96). Han belyser hur hetronormativitet påverkar männen i ett handbollslags samvaro. Han menar att männen konstruerat en form av hypermaskulinitet för att undvika att bli stämplade som böjiga. Detta innebär att de konstruerat en form av maskulinitet som utgår ifrån ett instrumentellt förhållande till känslor. En bra

handbollsspelare måste lära sig att blockera sina känslor och bita ihop. Konsekvenserna av detta anser Andreasson blir att männen har svårt att prata om olika känslor när de är tillsammans.

Även Messner (2002, s. 35) påpekar att omklädningsrummet är en laddad plats inom idrotten och anser att det är främst inom omklädningsrummet som genus görs. Allain (2008) betonar att inom de kanadensiska herrjuniorhockeylagens omklädningsrum förekommer bland annat marginaliserande av fransktalande liksom andra etniciteter, homosexuella samt kvinnor. Connell (2008, s. 113) framhäver att etnicitet är en viktig del inom studier av maskuliniteter och menar att när man ser till genusrelationer måste man hela tiden se längre än genus.

Avseende homofobin inom ishockeyn menar dock Anderson (2010, s. 115) att denna håller på att sjunka undan. Han hänvisar till en undersökning som genomfördes av *Sports illustrated* år 2006 som visade att 80 procent av spelarna i NHL skulle välkomna en homosexuell lagkamrat. Robidoux (2001, s. 130) framhåller dock att det språk som används inom den kanadensiska hockeyn ofta är av misogyn och homofobisk karaktär, men att meningen bakom dessa ord är mer subtila bland spelarna. Detta innebär dock inte att orden är oskadliga, förtydligar Robidoux. Bland annat påvisar han att spelare som inte kan leva upp till den kultur som existerar inom den kanadensiska hockeyn blir lagets "bitch". Bitchen används som ett nedvärderande tilltal för att få spelare att förstå att de är mindre värda. Han menar också att detta nedsättande språk inte enbart förekommer bland spelarna utan även bland ledare och människor runtomkring hockeyn. Robidoux framhåller vidare att andra misogyna och homofobiska tilltal används på liknande sätt, för att nedvärdera andra män och framhäva sin egen position.

Detta är något som enligt Fundberg (2003) också förekommer inom den svenska pojkfotbollen. Han påpekar att föreställningar om "bögen" i det lag han studerade användes som en gränsvakt mellan det accepterat homosociala och det förbjudna homosexuella. Det var utifrån historier, skämt och jargong om bögen som verksamheten reglerades och framhävdandet av en heterosexuell normativ läggning möjliggjordes. Fundberg lyfter även fram användandet av uttryck som karringen, knatten och invandraren för att producera den begripliga pojkfotbollsspelaren. Knatten stod för en odisciplinerad spelare, en spelare som rörde sig fel över planen. Karringen och invandraren ansågs vara styrda av för mycket känslor, något som en fotbollsspelare inte borde vara.

1.1.5 Män under förändring

Anderson (2010, s. 115) poängterar att det skett en förändring i samhället som framförallt är tydlig bland yngre män. Han menar att förr i tiden användes bland annat homofobiska uttryck för att skapa ett maskulint och socialt värde. Män var mer intresserade av att skapa och upprätthålla ett förtryckande maskulinitetsideal oavsett vad de egentligen tyckte. Sedan dess har det skett en förvandling i Amerika och västra Europa. Under de senaste decennierna har synsättet kring kön, sexualitet och relationsformer omvandlats och de mer ”puritanska” idealen kring sexualitet och familj har fått lägre ställning i samhället. Den viktigaste kulturella förändring i samhället som möjliggjort detta är Internet, anser Anderson. Han föreslår att Internet, bland annat, via sina porrsiter, har exponerat ungdomar för alla olika människors sexuella aktiviteter. Detta kombinerat med strategiska och politiskt kulturella meddelanden, via ungdomsmedia och reality-TV, har förändrat ungas syn på sexualitet samt normerna kring vad som uppfattas som normalt (Anderson 2009, s. 6). Anderson påpekar därför att om samhället runtomkring idrott förändras så måste även idrotten förändrats för att upprätthålla sin sociala betydelse. Annars finns risken att idrott kommer ses som en arena som medvetet konstruerar en föråldrad form av maskulinitet. Han menar att unga män har gått från ett ortodoxt exkluderande ideal till ett mer inkluderande förhållningsideal.

Anderson (2009, s. 93) har genomfört studier på unga män som både rör sig inom kvinnligt kodade idrotter och manligt kodade idrotter. Han menar att denna samhällsförändring kring maskulinitet även är tydlig inom herridrott där unga män spelar mindre på en ortodox förtryckande form av maskulinitet.

Anderson & McGuire (2010) har bland annat genomfört en studie på ett engelskt elitherrugbylag. Rugby är en sport som är förknippad med väldigt traditionella maskulinitetsideal, med bland annat mycket fysisk kroppskontakt. Laget bestod av 24 ungdomar i åldrarna 18-22 år. Gruppen bestod av en svart och resterande vita ungdomar och alla identifierade sig som heterosexuella. Anderson & McGuire (2010) anser att det som var unikt med denna grupp var att de gjorde motstånd mot den ortodoxa maskuliniteten. De uppvisade inga homofobiska tecken, dock förekom viss objektifiering av kvinnor bland spelarna, men detta anser Anderson & McGuire kan likställas gentemot att tidigare studier pekat på en hög objektifiering av kvinnor bland rugbyspelare. De menar att dessa ungdomar inte deltar regelbundet i diskussioner där de objektifierar kvinnor eller använder kvinnonedsättande uttalanden. Dessutom framhåller de att dessa uttalanden inte är för att

flytta fram sin maskulina position i laget som inom den tidigare studerade och mer ritualistiska rugbykulturen.

Anderson & McGuire betonar i studien att tränaren i laget innehade en ortodox syn på maskulinitet och använde såväl kvinnonedsättande som homofobiska uttryck. Detta sågs som problematiskt bland spelarna eftersom de inte höll med tränaren och således behövde de ibland trösta varandra. Samtidigt upplevde de att det inte gick att gå emot tränaren då det är han som bestämmer vilka som ska spela. Spelarna framhöll i intervjuerna att de brukade ljuga för tränaren om de hade småskador för att slippa riskera att deras kroppar blev mer skadade. Anderson & McGuire framhåller att spelarna knöt känslomässiga band och värdesatte varandra när andra i laget uttryckte rädsla och sorg över personliga ämnen.

1.1 Syfte och frågeställningar

Med tanke på det starka fästet herrishockeyn har i Sverige, inte minst bland pojkungdomar, samt ishockeyns koppling till maskulinitet, är studiens syfte att undersöka hur ett svenskt pojkungdomshockeylag på elitnivå konstrueras till hockeyspelare och hur spelare och ledare utformar sin samvaro. Detta är ett angeläget område inte minst gentemot de ovan beskrivna förändringarna rörande normer kring normalitet och maskulinitet i samhället och inom idrotten. De frågeställningar som guidar studien är:

- Hur förhåller sig spelarna och ledarna i laget till ortodoxa och inkluderande maskulinitetsideal?
- Vilka normer kring sexualitet blir tydliga inom laget?
- Vilka normer kring etnicitet blir tydliga inom laget?

2 Teoretiska utgångspunkter

De teoretiska utgångspunkterna som guidar studien är främst den forskning som utförts av Raewyn Connell (tidigare Robert), Eric Anderson samt forskning med queerteoretisk hållning. Den queerteoretiska utgångspunkten ger dels en tydlig epistemologisk riktning kring hur kön konstrueras och reproduceras, dels en förklaring till hur normalitet reproduceras inom sociala praktiker. Denna ansats ser jag som en bra inkörsport för att förstå den hegemoniska maskulinitetsteori och hur maskulinitet(er) skapas inom sociala praktiker. Connells hegemoniska maskulinitetsteori har främst använts för att tydliggöra hur relationer mellan män oftast handlar om maktpositioner, medan Andersons teori snarare är en utveckling och kritik gentemot den hegemoniska maskulinitetsteorin.

2.1 Queerteori

Queerteorin växte fram under 1990-talet ur den tidigare gay-forskningen. Queer brukar förknippas med en inkluderande etikett och inbegriper alla som ställer sig utanför den normativa heterosexualiteten, det vill säga alla som ifrågasätter heterosexualitetens anspråk på att vara meningen och målet med livet (Kulick, 1996). Det mest grundläggande för att förstå queerteorin är, enligt Kulick (1996), att namnet är missvisande. Queerteorin består inte av olika tydligt formulerade teorier, utan ska snarare ses som olika perspektiv kring hur man ska tolka samhälle, kultur och identiteter. Det som dock förenar de olika perspektiven är att de ser den normativa heterosexualiteten som ett problem som måste förklaras. En av de grundläggande tankarna kring teorin var att den skulle bryta upp kategorier utan att förvandlas till en, och ifall en alltför strikt begreppsbestämning förekom skulle det kunna leda till queerteorins upplösning (Rosenberg, 2002, s. 11). Teorin har sina rötter i de socialkonstruktivistiska och poststrukturalistiska tankebanorna vilket innebär att saker endast får betydelse i förhållande till någonting annat. Ambjörnsson (2006, s. 41) förtydligar: "... beteckningen vuxen är ingenting i sig själv. Det är först genom att peka ut vad ett barn är, som den får den betydelse som vi vanligtvis avser". Ambjörnsson framhåller att språket blir centralt och att det är språket som skapar våra identiteter och självuppfattningar.

2.2.2 Kroppar som aktörer

Judith Butler som är framstående inom queerteorin ställer sig kritisk till att det skulle kunna existera någon dualistisk uppdelning mellan kön och genus, det vill säga ett biologiskt objekt- *en kropp*, och ett kulturellt subjekt- *en själ*. Hon anser att både genus och kön är sociala konstruktioner som människor försöker imitera. Hon menar att relationen mellan genus och

kön snarare är att genus skapar kön, och vad det innebär att *vara* pojke eller flicka. Det vill säga genus är något man *gör* för att uppvisa att man är ett kön. Kroppar *materialiserar* som pojkar eller flickor där sociala praktiker är uppbyggda kring normer som fungerar som sociala spelregler. Könidentiteter uppkommer och upprätthålls genom förenklade scener, där människor förhåller sig till dessa normer. Med andra ord vilar identiteterna på upprepningar av det som uppfattas som korrekt beteende inom kulturen. Eftersom dessa upprepningar är imitationer av tidigare scener så går de inte att imitera likadant varje gång. På detta sätt kan varje könidentitet spelas *rätt* eller *fel* och det är när de flesta betar sig utefter genusnormerna som de förstärks och normaliseras. Genus blir enligt Butler *performativt* (Rosenberg, 2002, s 69; Rosenberg, 2005 s. 9; Butler, 2007, s. 205).

Jag tolkar Butlers teorier kring kroppens materialisering och performativitet som att människor försöker spela ett genus som stämmer överens med det biologiska könet för att bli begriplig inom de sociala praktiker som hen rör sig inom. Det är med andra ord människors uppfattningar om hur man gör sig begriplig inom en social praktik som formar praktikerna samtidigt som det formar människorna.

2.2.3 Diskurs

Ett centralt analytiskt begrepp inom queerteorin är *diskurs*. Diskursbegreppet kan definieras på många olika sätt. Foucault beskriver diskurs ”som praktiska handlingar som systematiskt formar de objekt de talar om” (se Watt Boolsen, 2007 s. 169). Foucault menar att diskurser kan ha sanningseffekter, vilket innebär att diskursiva formeringar hjälper oss att se vad som görs till sanningar och vad som är görbart inom kulturella och sociala fält (Börjesson & Palmblad, 2007, s. 12).

Enligt Rosenberg (2005, s. 15) som även hon refererar till den franske filosofen och historikern Michel Foucault, menar att en diskurs avser en framställning av utsagor, begrepp, teser och teorier som bildar en kedja kring *något*. Diskurser är organiserade kring uteslutande av andra praktiker, där konstruerandet av det normala förutsätter en nedvärdering och uteslutning av det onormala. Diskurser reglerar även vilka som (med legitimitet och auktoritet) kan agera och vilka som inte kan agera i en viss fråga och ett visst sammanhang (Larsson, 2001, s. 23). Men diskurser är inte enbart tankepolis mellan vad som går att göra och vad som inte går att göra. Diskurserna är även inspiratörer och meningsgivare. Enligt Börjesson & Palmblad (2007 s. 12) ”... skapar diskurser nytt, i form av associationer, logiker

och sammanhang”, där tanken är att diskurser orienterar människors handlande. Diskursbegreppet hänvisar med andra ord till sociala konstruktioner av verkligheten, och sociala fenomen och deras betydelser definieras hela tiden av de sociala aktörerna (Watt Boolsen, 2007, s. 170).

2.2.4 Heterosexuell matris

Den heterosexuella matrisen är ett exempel på en diskurs. Det innebär att det i kulturen existerar en sexuell hierarki där heterosexualitet har en ledande ställning, en ställning som alla tvingas definiera sig efter. Genustydligheten förutsätter att kroppar enbart kan begripas utifrån ett redan stabilt kön, det vill säga man eller kvinna, och att dessa konstrueras och blir begripliga inom en heterossexualiserad ram (Ambjörnsson, 2004, s. 15). Den heterosexuella matrisen är också utgångspunkt för vad som är de socialt godkända och icke-godkända praktikerna. Rosenberg (2002, s. 71) förtydligar ”... kroppar är inte begripliga i sig utan kulturen skapar begripliga kroppar genom den heterosexuella matris som kräver en genusordning med två tydligt identifierbara kön/genus: ett kvinnligt/feminint och ett manligt/maskulint”. Det är enbart genom den heterosexuella matrisen som människor kan uppfatta vad som är kvinnligt/feminint eller manligt/maskulint, det vill säga det som skiljer kvinnor och män åt samt att dessa två skulle ha en naturlig dragning till varandra (Ambjörnsson, 2006, s. 112). Denna heterosexuella genusordning har som främsta uppgift att utesluta homosexualitet, där homosexualitet konstitueras som onaturligt och avvikande (Rosenberg, 2002, s. 100).

Heterosexualitet ska med andra ord inte ses som något självklart, utan snarare som en uppsättning identiteter, relationer och värderingar som genom historiska, sociala och kulturella processer framträtt som självklar (Rosenberg, 2002, s. 87). Viktigt att tydliggöra är dock att heterosexualitet kan förekomma på många olika grunder (liksom alla sexualiteter) och det kan råda stora skillnader mellan hur det heterosexuella tar sig i uttryck mellan olika människor och inom olika kulturer. Därför menar Rosenberg att begreppet *heteronormativitet* ska ses som den mest kulturellt förväntade formen av heterosexualitet, vilket innebär, en reproduktiv monogam heterosexualitet. Den heterosexuella matrisen upprätthålls genom kulturella normer och uttrycks i första hand genom tydliga och begripliga genus som vilar på antagandet att alla är heterosexuella och att detta är det naturliga sättet att leva på.

Heteronormativitet ska förstås som handlingar, strukturer, relationer, institutioner som upprätthåller denna matris. Allting som faller utanför denna heterosexuella matris framställs som avvikande (Rosenberg, 2005, s. 11). Normalitet är, enligt Rosenberg, den känsla och den trygghet, som infrias när man följer normerna och inte känner sig avvikande. Normativitet är det maktsystem som upprätthåller och backar upp normer. Det ska även tydliggöras att det är *heteronormativiteten* (till skillnad från heterosexualitet i sig), det vill säga hur det normala definieras genom att utestänga det onormala, som ligger i queerteorins uppgift att undersöka. (Ambjörnsson 2006, s 51; Rosenberg, 2002, s. 91).

2.2 Maskulinitetsforskning- från hegemoni till inkluderande

2.2.1 Hegemonisk maskulinitet

Den hegemoniska maskulinitets teorin har haft störst inflytande inom maskulinitetsforskningen och har lagt grunden för mycket forskning på området. Connell som är den största förespråkaren för denna teori menar bland annat att den hegemoniska maskuliniteten är mönster av praktiker som män gör för att skapa en dominans inom samhället (Connell & Messerschmidt 2005; Connell, 2008, s. 115).

Den grundläggande tanken i maskulinitetsforskning är att det existerar multipla former av maskuliniteter och att dessa inte har något att göra med biologi, utan med makt. Maskuliniteter är relationella och skapas därför inom en social kontext tillsammans med andra människor. Connell (2008, s. 109) anser dock att det råder en hierarki mellan dessa maskuliniteter och kallar den ledande maskulinitetsformen *hegemonisk maskulinitet*. Den hegemoniska maskuliniteten inom en social praktik är alltid, av de som befinner sig inom den sociala praktiken, den allmänt mest accepterade formen av maskulinitet. Detta innebär att det råder en konsensus bland de involverade om hur man ska bete sig och hur man ska vara som *man* inom en social praktik (Connell, 2008, s. 115). Den hegemoniska maskuliniteten förutsätter att det finns en maskulinitet som idoliseras inom de sociala praktikerna och att denna form av maskulinitet förtrycker andra former av maskuliniteter. Den hegemoniska maskuliniteten inom en arena kan dock vara konstruerad så att den inte korrelerar med många mäns liv. Men dessa matriser ger på olika sätt uttryck för vidsträckta ideal, fantasier och längtan som män inom de sociala praktikerna strävar efter att uppnå.

Det ledande maskulinitetsidealet inom en social praktik kan dock utmanas om det råder en annorlunda konsensus inom gruppen kring hur man ska vara. Denna maskulinitetsform kallar

Connell (2008, s. 142) protestmaskulinitet, vilken kan komma att utvecklas till en ny hegemonisk maskulinitet. Protestmaskulinitet är med andra ord en reaktion mot den tidigare hegemoniska maskuliniteten och gör att det uppstår en ny maskulinitetsform som försöker överta makten.

Jag tolkar den hegemoniska maskuliniteten som att den utgör grunden för det mest hedersamma sättet att vara man på inom en social praktik. Hegemonisk maskulinitet ska därmed förstås som den bild som män och pojkar inom en grupp, och inom en social praktik, idoliserar och försöker leva upp till. Det behöver inte finnas någon inom gruppen som förkroppsligar det förespråkade idealet, utan det är snarare en matris över vad man ska sträva efter inom gruppen. En passande liknelse för den hegemoniska maskuliniteten kan vara den som Anderson (2010 s. 110) föreslår, det vill säga leken ”herren på täppan”. Någon har, som i leken, makten över ”täppan” som de andra försöker ta kontroll över. Den som innehar kontrollen försöker hela tiden putta ner de andra för att inte förlora sin egen makt, medan de andra försöker ta över platsen och göra den till sin egen. Likt i leken och som framhållits tidigare så finns det inte bara *ett* sätt att inneha kontroll eller makt, och eftersom maskuliniteter är multipla (Connell & Messerschmidt 2005; Connell, 2008; Anderson, 2010) kan det vara svårt att förstå hur den hegemoniska maskuliniteten tar sig i uttryck och hur man ska veta vilken form av maskulinitet som är hegemonisk eller idoliseras. Därför föreslår Anderson (2010, s.107) termen ortodox maskulinitet istället för hegemonisk maskulinitet. Den ortodoxa maskuliniteten kan sägas vara förknippad med de förtryckande manlighetsbilder som bland annat redovisats under tidigare forskning. Konsekvenserna av den hegemoniska/ortodoxa maskuliniteten är, enligt bland annat Andreasson (2007, s. 37), att de som avviker i för stor uträkning från det hegemoniska maskulinitetsidealet inom en social praktik möts av olika typer av ifrågasättanden, svårigheter och uteslutningar.

2.2.2 Inkluderande maskulinitetsteori

Den inkluderande maskulinitetsteorin är en kritik gentemot den hegemoniska maskulinitetsteorin. Anderson & MaGuire (2010) menar att det finns en risk att forskare som är för influerade av den hegemoniska maskulinitetsteorin letar efter situationer förknippade med ett förtryckande maskulinitetsideal. Tävlingsidrott är dessutom ofta uppbyggd kring uppmuntran av tävling mot andra, och inom kontaktsporter främjas dessutom deltagarna att dominera varandra med fysisk kraft som är en av den hegemoniska maskulinitetens hörnstenar.

Med den inkluderande maskulinitetsteorin, (Anderson & McGuire, 2010; Anderson, 2011) problematiserar Anderson hur homofobi och anti-femininet inte längre klassas som en rädsla inom många grupper idag. Detta innebär att användandet av homofobiska eller kvinnonedsättande uttryck inte längre utgör samma hot idag som det gjorde för 25 år sedan (när den hegemoniska maskulinitetsteorin utformades). Således går det inte på samma sätt att använda sig av homofobiska och anti-feminina uttryck för att nedvärdera andra personer. Detta leder till att män inte kan flytta fram sin egen position genom att nedvärdera andra former av maskuliniteter, något som den hegemoniska maskuliniteten förutsätter.

Anderson (2011) använder begreppet homohysteri som en paraplyterm för homofobi och anti-femininet. Homohysteri är en benämning på heterosexuella pojkars och mäns rädsla för att offentligt bli betraktade som homosexuella om de bryter hetero maskuliniteten. Homohysteri är sammanlänkad med homofobi men står även självständigt. Anderson tydliggör detta genom att förklara att det är möjligt att en person inte tycker illa om homosexuella, men fortfarande innehar homohysteri, alltså rädslan att själv bli betraktad som homosexuell.

Vidare anser Anderson (2011) att inom grupper med hög homohysteri blir den inkluderande maskulinitetsteorin densamma som den hegemoniska maskulinitetsteorin. Däremot menar han att den hegemoniska maskulinitetsteorin inte kan redogöra för vad som händer i de grupper där det existerar låg homofobi eller homohysteri. Den hegemoniska maskulinitetsteorin kan inte fånga multipla maskuliniteter som är jämbördiga, påpekar Anderson.

Medan den hegemoniska maskulinitetsteorin utgår från att endast en maskulinitetsform kan vara ledande tills den ersätts av en ny, betonar Anderson (2011; Anderson & McGuire, 2010) att när homohysteri tonas ner i kulturen, och inom grupper så förlorar den ortodoxa maskuliniteten sin dominans, och mindre förtryckande typer av maskulinitet kan föröka sig utan att bli hegemoniska. Här, menar Anderson, ligger den stora skillnaden mellan den hegemoniska maskulinitetsteorin och den inkluderande maskulinitetsteorin. Den hegemoniska maskuliniteten förutsätter att det finns en ledande maskulinitetsform medan den inkluderande maskulinitetsteorin syftar till att synliggöra att det ibland existerar en ledande maskulinitet och ibland inte.

Det kan möjligen se märkligt ut att blanda queerteorin, som mer är en riktning inom den poststrukturalistiska teoribildningen, med hegemonisk- och inkluderande maskulinitetsteorier som mer är inriktningar inom den socialkonstruktivistiska teoribildningen. Jag vill således, inspirerad av Anderson (2009, s. 33), förklara fördelen med att göra denna mix av teoribildningar i studier kring maskulinitet(er). Queerteorin i denna studie används för att undersöka dels hur kroppar framställs inom hockeykontexten, dels hur normalitet produceras och reproduceras inom hockeykontexten, samt hur genus görs och sexualitetens betydelse för detta. Diskursbegreppet i denna studie innebär ett analytiskt verktyg för att tydliggöra hur pojkarna och ledarna konstruerar verksamheten. Begreppet används som ett verktyg för att kasta ljus över vad som görs (och inte görs), samt vad som sägs (och inte sägs) inom laget. Diskursbegreppet används som en förståelse kring att vissa utsagor används för att utesluta andra utsagor, samt för att analysera vad som görs till sanningar och vad som är görbart inom laget.

Den hegemoniska/ortodoxa maskulinitetsteorin används i denna studie för att åskådliggöra hur pojkarna konstruerar bilden av hockeyspelaren utifrån ett maskulinitetsperspektiv. Vidare utgör den grunden för en ortodox maskulinitetsform som bygger på hierarkier och nedvärdering av andra maskulinitetsformer. Den inkluderande maskulinitetsteorin används för att gestalta situationer, händelser, spelare, som inte bygger på hierarkier och som en förståelse kring ett mindre uteslutande ideal än det hegemoniska/ortodoxa. Den har även använts som en inspiration för att undersöka hur spelarna förhåller sig till homofobi samt mindre hegemoniska/ortodoxa ideal kring maskulinitet.

3 Metod

3.1 Fallstudiedesign

Föreliggande studie har genomförts som en fallstudie. Fallstudiers lockelse ligger i att den kan erbjuda en kontextgrundad, detaljerad och informativ bild av ett fenomen, som andra forskare sedan kan jämföra sina egna forskningsprojekt eller sina egna erfarenheter med (Armour & Griffiths, 2012, s. 204). Den grundläggande formen för fallstudier är att de rymmer ett detaljerat och ingående studium av ett fall och är motsatsen till ”massstudier”. Med fallstudier försöker man belysa det generella genom att titta på det enskilda. Fallstudiens fördel är att forskaren ges större möjlighet att använda olika datainsamlingsmetoder för att belysa forskningsobjektet. Dessutom ger fallstudien en större möjlighet att närma sig problemområdet i sin helhet och möjligheten att upptäcka hur olika delar hänger ihop (Denscombe, 2009, s. 60). I denna studie innebär det att genom att enbart studera ett pojkungdomslag i ishockey är det möjligt att undersöka problemområdet på en djupare nivå än vad som hade varit möjligt ifall fler lag hade varit involverade. Fallstudier inom samhällsvetenskap används ofta för att analysera sammanhang och sociala relationer (Denscombe, 2009, s. 60), och detta är något som ligger i fokus för denna studie.

Ett fall innebär att man studerar en plats i avsikt att förstå en situation eller en miljö. Det som är centralt för denna studie är det som Bryman (2008, s. 77) definierar som det exemplifierade fallet. Dessa fall syftar till att beskriva och fånga de omständigheter och villkor som en vardaglig situation innehar. Vanligt för dessa fall är att urvalet representerar en mer generell kategori som fallet i sig är en del av. Med andra ord, studiet av ett pojkungdomslag i ishockey ska ses i ljuset av att laget är en del av kategorin ”ishockeyns pojkungdomslag i Sverige”, och inte att det är ett specifikt pojkungdomslag i ishockey. Fallstudier har med andra ord inte som mål att hänga ut enskilda företeelser, utan snarare förstå vissa företeelser utifrån ett fall.

3.1.1 Mikro-etnografi

De vanligaste datainsamlingsmetoderna inom kvalitativ metod är observationer och intervjuer. Bryman (2008, s. 378) menar att fördelarna med observationer är att forskaren har en möjlighet att se världen genom andras ögon. Eftersom forskaren vistas i samma miljö som deltagarna har hen lättare att uppfatta de saker och ting som deltagarna gör. Observatören har

också en möjlighet att uppfatta och lära sig språket i miljön och hur jargonen inom miljön fungerar. Detta är viktigt för att kunna få en riktig bild av den studerade kulturen. Silverman (2010, s. 29) beskriver, med refererande till den amerikanska sociologen Harvey Sachs, att observatörens uppgift är att iaktta vilka kategorier som vanliga människor använder och hur de använder dem. Han tydliggör även vikten av att en god etnografi ska kunna skapa en känsla hos läsaren att den ser saker med nya ögon. Etnografins fördel i studier kring maskulinitet(er) är med andra ord att forskaren lättare kan uppfatta områdets komplexitet.

Fokus inom etnografier ligger på att samla in ett så fylligt material som möjligt och således är det inte enbart det för ögat observerbara eller det talade som ligger i centrum för datainsamlingen, utan även lukter, ljud, beröringar och smaker. Den etnografiska studien handlar om att samla in data på många tänkbara sätt för att kunna kasta ljus på fenomenet i så stor och rik utsträckning som möjligt.

Insamlingen av data för denna studie gjordes främst genom en mikro-etnografi. Mikro-etnografen skiljer sig från vanliga etnografier i den mån att de redan från början har fokus på en specifik aspekt, som i detta fall hur maskulinitet(er) konstrueras och iscensätts inom pojkungdomshockey. Bryman (2008, s. 379) framhåller att skillnaden mellan en etnografisk studie och en mikro-etnografi handlar om hur mycket tid som kan läggas på observationer. Etnografier kräver oftast att forskare befinner sig i den studerade miljön under en lång period medan mikro-etnografen endast fodrar några veckor eller månader till insamling av empiri.

Mikro-etnografen i denna studie genomfördes genom en öppen observatör-som-deltagare-roll (Bryman, 2008, s. 389). Det innebär att de som observerades var medvetna om min roll och att jag samspelade med dem. Observationerna var avgränsade i huvudsak till omklädningsrummet och isen, under träningar och matcher, samt även till fysträningen och teoripassen som spelarna hade antingen strax före eller efter ispasset. Totalt genomfördes 18 observationer och varje observationstillfälle varade i ungefär fyra timmar. Jag hade som målsättning att komma först till omklädningsrummet och lämna det sist. Detta var dock svårt eftersom många av spelarna kommer långt innan utsatt samlingsstid.

Observationerna under isträningen genomfördes främst från avbytarbåset och från isen. Min huvudsakliga roll har varit att flytta puckar mellan övningar och fylla på vattenflaskor åt spelare som bett om det. Observationerna under matcherna genomfördes från läktaren på

grund av reglemente kring vilka som får befinna sig i båset under matcherna. Under periodpauserna har observationerna dock genomförts inne i omklädningsrummet. Observationerna under fyspassen genomfördes antingen från en våning över markplanet där man hade bra överblick över det som hände eller nere på golvet bland spelarna. Observationerna under teoripassen genomfördes från platserna där spelarna placerade sig.

Observationerna bygger med andra ord på direkta observationer, det vill säga det som ögat kan registrera av de händelser som *händer när de händer*. Den fördel som finns med dessa observationer är att alla observationer görs direkt och ingen tidsfördröjning sker mellan händelsen och registreringen. Data är med andra ord insamlad från händelser som troligtvis skulle skett även om ingen forskare hade varit där (Einarsson & Chiriac, 2001, s. 24).

Empirin under observationerna samlades in via fältanteckningar. Fältanteckningarna har skrivits ner i en fältanteckningsbok. Dessa fältanteckningar har sedan omvandlats till en fältanteckningsdagbok. Anteckningarna bestod i huvudsak av korta notiser kring vad jag sett och hört och även mobiltelefonen har använts för att skriva ner korta notiser kring det som hände. Eftersom spelarna själva ofta använde sina mobiler inne i omklädningsrummet kändes det bra att ibland kunna använda min mobiltelefon. Det blev på något vis mer rimligt att ibland ha sin mobiltelefon framme och detta möjliggjorde att jag kunde observera och anteckna korta notiser samtidigt. Annars skrevs fältanteckningarna på platser där deltagarna inte hade möjlighet att se detta, bland annat på toaletter eller utanför ishallen.

Bryman (2008, s. 397) listar några principer att ta hänsyn kring när man gör sina fältanteckningar. Dessa principer har jag inspirerats av och följt under alla observationstillfällen. Man bör skriva ner sina iakttagelser kortfattat och så snabbt som möjligt efter att man sett eller hört något intressant. Sedan bör man skriva ut mer fullständiga noteringar senast mot slutet av dagen och ta med detaljer rörande plats, personer involverade i observationen, samt vad som orsakade samspelet och vilken tidpunkt som var aktuell. Anteckningarna ska vara levande och tydliga. Det får inte uppstå tillfällen längre fram där man funderar över vad man menar med en anteckning. Man bör även göra utförligare noteringar av sina fältanteckningar, och om man är tveksam kring några anteckningar ska dettas skriva ner.

Vidare listar Bryman (2008, s. 399) olika former av fältanteckningar. Mentala anteckningar är anteckningar som görs i huvudet när det är olämpligt att göra anteckningar. Dessa former av anteckningar har jag främst använt mig av när jag varit på isen under träningar eller i teorirummet inför matcher. Huvudsakligen har jag använt mig av det som Bryman kallar provisoriska eller preliminära anteckningar, vilket är mycket korta noteringar som man skriver ner snabbt för att man ska kunna skapa en minnesbild av det som skett för att senare kunna skriva ner det mer i detalj.

Efter avslutat observationstillfälle sammanställdes fältanteckningarna i en mer detaljerad fältdagbok. Dessa anteckningar skrevs ner direkt efter avslutad match eller träning och inspirationen för dessa anteckningar hämtades från Fangens (2005, s. 99) tredelade uppdelning. Dessa tre kategorier är viktiga att ta hänsyn till när man skriver fältdagbok. Den första kallar hon *observationsanteckningar*. Dessa anteckningar handlar om vad som äger rum och samspelet mellan vem, vad, var, när och hur. Det handlar med andra ord om att fånga vad som händer, när det händer och vilka som är inblandade. Nästa kategori handlar om *teoretiska anteckningar*. Dessa anteckningar är reflekterande preciserade försök att härleda mening ur en eller flera observationsanteckningar. Dessa anteckningar är tolkande, där man drar slutsatser och ställer upp hypoteser eller antaganden. Den sista kategorin som Fangen nämner är *metodologiska anteckningar*. Dessa anteckningar är påminnelser och instruktioner till mig själv kring var jag genomfört observationerna eller hur jag mått under observationstillfället. Detta sker för att säkerställa validiteten i vissa observationer och vad som kan ha påverkat att jag sett just det som jag sett. Det handlar med andra ord om en kritisk självreflektion samt hur jag borde gå tillväga vid kommande observationer.

Innan första observationstillfället gjordes även ett observationsschema med olika frågor kring vad som kunde tänkas vara intressant att fokusera på under observationerna (se bilaga 2). Detta schema fokuserade på frågeställningar kring omklädningsrummet samt frågeställningar kring vad som hände under träningarna. Exempel på frågeställningar rörande omklädningsrummet och verksamheten runt denna var; Vad pratar ledare och spelare med varandra om, vad lägger de fokus på och hur pratar de om olika saker? Förekommer det ”ledargestalter” inom gruppen och i så fall hur agerar dessa, språkligt och kroppsligt? Hur agerar ledarna kroppsligt och språkligt? Exempel på frågeställningar rörande verksamheten på isen och verksamheten runt denna var; Hur hanterar man skador? Vad pratar man om under matcher, före, under och efter?

3.1.2 Intervjuer

När observationsperioden började gå mot sitt slut valde jag att genomföra intervjuer med fyra av spelarna i laget. Anledningen till varför jag valde dessa spelare var att jag tolkade det som att de representerar olika grupperingar som finns inom laget och som framträtt under observationstiden. Jag uppfattade det som att laget bestod av två övergripande grupperingar och därifrån valdes två från vardera grupp. Dessa två grupperingar betraktade jag representera olika former av maskulinitetstyper och ville således intervju dem kring deras uppfattning om att vara ishockeyspelare. Sedan bedömde jag det även som om det fanns skillnader inom dessa två övergripande grupperingar och jag försökte således välja ut två pojkar inom samma grupp som möjligen skiljer sig från varandra, detta för att få en omfångsrikare insikt kring hur det kan vara att vara pojkungdomshockeyspelare. Jag bedömde det som att laget var relativt jämt fördelade inom de två övergripande grupperingarna. Jag återkommer ytterligare till vad som karakteriserar de olika grupperna i resultatkapitlet.

Samtliga av de intervjuade pojkarna var vita och en av dem kom från en annan nation men har bott i Sverige de senaste fyra åren och pratar flytande svenska. De övriga tre är uppvuxna i Sverige. Två av pojkarna var 16 år gamla och de andra två pojkarna var 17 år gamla vid intervjutillfället. En av pojkarna, som går under pseudonymen Thomas, genomförde intervjun med en lättare hjärnskakning efter att han fått en tackling under en match. Denna intervju är genomförd en vecka efter de övriga tre intervjuerna och ungefär två veckor efter hjärnskakningen. Detta med hänsyn till pojkens hälsa och när han själv känt att han kunnat delta i intervjun.

Inför intervjuerna genomfördes tre pilotintervjuer för att testa intervjuguiden (se bilaga 3). Intervjuguiden bestod av semi-strukturerade frågor som enligt Bryman (2008, s. 414) är en lämplig insamlingsmetod när man vill få en djupare insikt i personers världsbild. Ennis & Chen (2012, s. 219) menar att intervjuer brukar användas för att öppna forskarens ögon kring hur människor känner och upplever ett specifikt fenomen, men även när det handlar om hur de förstår fenomenet i fråga. I denna studie användes intervjuerna främst för att möjliggöra en triangulering av observationerna samt få djupare insikt kring frågor som är svåra att observera. Triangulering innebär att man använder mer än en metod eller datakälla när man studerar sociala företeelser (Bryman, 2008, s. 354)

För att kunna få insikt i hur människor tänker samt deras känslor kring ishockey så genomfördes en person-mot-person-intervju. Jag anser att en del frågor i intervjun skulle kunna påverkas ifall man till exempel genomförde fokusgrupper, speciellt om det existerar en hierarki inom laget. Det finns då en risk för att vissa skulle bli marginaliserade, eller svara utefter det de uppfattade som korrekt och i linje med vad de andra inom gruppen svarat. Syftet med dessa intervjuer var snarare att få djupgående information om deltagarens kultur, världssyn och uppfattningar om ämnet. Två av intervjuerna genomfördes under samma dag, medan en genomfördes några dagar senare och den sista gjordes, som tidigare redovisats, med ungefär en veckas fördröjning. Min intention var att pojkarna inte skulle ha möjlighet att prata med varandra om intervjun eftersom detta hade kunnat påverka svaren. Detta tydliggjorde jag för de intervjuade efter varje avslutad intervju.

Ennis & Chen (2012, s. 230) framhåller några steg i intervjusituationer som är bra att ha i åtanke för att skapa en bra intervju. Jag kommer att beröra de steg som jag tolkade som de viktigaste att ha i åtanke i denna studie: Med tanke på att vissa frågor kan uppfattas som känsliga var det viktigt att tänka på att skapa en lugn intervjusituation. Dessutom handlade frågorna om något som deltagarna var mitt uppe i och på så vis kunde det finnas saker som de inte ville berätta. Detta är något som intervjuaren måste visa respekt för, så att det inte uppstår låsningar i samtalet. Ennis & Chen betonar även vikten av att visa förståelse, visa för deltagaren att informationen är intressant och användbar. De framhåller att nickande och kommentarer som ”jag förstår” kan vara enkla sätt att få deltagaren att känna sig sedd och hörd. De betonar även betydelsen av att vara närvarande i samtalet och att kunna ställa frågor under tiden som intervjun pågår. Intervjuaren måste även vara beredd på att överge vissa frågor och tankar ifall intervjupersonen inte vill svara. Det finns några frågor i intervjuguiden som kan uppfattas som mer emotionellt laddade och detta är viktigt att intervjuaren har förståelse för. Däremot upplevde jag att jag fått en ganska bra rapport med respondenterna under den tiden jag närvarade på deras träningar och matcher, vilket underlättade intervjusituationerna.

3.2 Tillförlitlighet

Inom kvalitativa studier bör forskaren förhålla sig till begreppen *trovärdighet (credibility)*, *tillförlitlighet (dependability)*, *överförbarhet (transferability)* samt *bekräftelsebarhet (confirmability)* (Hastie & Hay, 2012, s. 87; Bryman, 2008 s. 354; Gratton & Jones, 2010, s. 209) för att uppnå god kvalitet på forskningen.

Trovärdigheten i studien handlar om i vilken mån data presenteras korrekt i förhållande till kontexten. Hastie & Hay (2012, s. 87) framhåller att bias är omöjlig att helt eliminera i kvalitativa studier, därför är det ännu viktigare att data presenteras korrekt och inte utifrån forskarens egna fördomar. Ytterligare ett hot mot trovärdigheten är hur mycket forskaren påverkar miljön som den studerar. Ett sätt att motverka detta är att försöka skapa en så god rapport med dem inom fältet som möjligt. Genom att vara på plats och samtala med dem i laget försökte jag skapa en situation som inte gjorde att det kändes påträngande för de som studerades. Jag försökte helt enkelt reducera nyhetsvärdet kring att jag var där och få det att kännas mer som en vardaglig situation för dem inom laget.

Tillförlitlighet handlar om att forskaren ska kunna inneha ett granskande synsätt och innebär att man gör alla faser av forskningsprocessens så transparenta som möjligt. Detta görs i syfte att tydliggöra vilka slutsatser som studien är berättigad att redogöra för.

Överförbarhet handlar i kvalitativa studier om att kunna ge en fyllig och tät beskrivning av det studerade fenomenet med detaljer om vad som ingår i den studerade kulturen. Den fylliga beskrivningen förser andra personer med en databas som de kan använda för att bedöma hur pass överförbara studiens resultat är till deras miljö.

Giltigheten i studien är upp till externa granskare av studien att redogöra för. Det kan handla om i vilken mån det går att styrka resultaten. Men forskaren ska försöka visa upp att hen har agerat i god tro. (Bryman, 2008, s. 355).

3.3 Urval och tillträde till laget

Urvalet i denna studie utgör vad Denscombe, (2009, s. 65) kallar för *den typiska undersökningsenheten*. Laget valdes ut för att de representerade ett allmänt svenskt pojkungdomshockeylag. Laget består till stor del av svenskfödda pojkar i åldrarna 15-17 år. De flesta i laget är vita, två är svarta och en av dem pratar flytande svenska medan den andra förstår och pratar lite svenska. Sedan är det tre vita spelare, där alla är födda utomlands. En av dessa pratar flytande svenska, medan de andra två gör sig förstådda genom engelska eller genom att få information översatt till modersmålet av den första spelaren. Dessa tre pratar med andra ord i grund och botten samma modersmål. Det finns även en vit spelare i laget som kommer från ett närliggande nordiskt land som både pratar och förstår svenska. Laget är

beläget inom ett övre medelklassområde i Stockholms län, där både utbildningsnivån och medelinkomsten ligger över andra kommuner i landet, enligt kommunens hemsida. (För en vidare presentation av laget se inledningen av resultatkapitlet).

Ytterligare en anledning till att just Rinksta J-18 valdes ut var att de spelar på en juniorelitnivå och hade många träningstillfällen. Detta underlättade insamlingsperioden då det innebar att jag kunde genomföra många observationer under en kortare tidsperiod. Möjligen skiljer sig Rinkstas träningsmängd från ett pojkungdomsishockeylag på en lägre nivå. Vidare valdes just ett J-18 lag på grund av att spelarna börjar gå från barndomsstadiet till ett tydligare ungdomsstadium. Fundberg (2003, s. 40) beskriver att under elva- till femton års ålder är det flest spelare som slutar idrotta och det är under dessa år som idrotten och livet går från att vara mer på lek till att bli mer på allvar. Med tanke på detta är det intressant att se hur pojkarna i Rinksta konstruerar sin verksamhet utifrån detta allvar. Anderson (2009, sid. 5) anser även att den förändring som skett i samhället, som främst påverkat män, exemplifieras bäst bland ungdomar.

En månad innan datainsamlingen ägde rum åkte jag och träffade lagets tränare. Vi hade ett kort möte där jag berättade om upplägget av studien. Efter detta möte bad jag dem berätta lite kort för spelarna om vad som skulle hända. Dagen efter det första mötet åkte jag ner och träffade spelarna och pratade med dem om upplägget och frågade om de var intresserade att delta i studien. Alla svarade att de kunde ställa upp. För att underlätta tillträde till miljön berättade jag om mina egna hockeyerfarenheter, något som Bryman (2008, s. 386) menar kan öka förtroendet hos dem som ska undersökas. Mitt syfte med detta möte var att spelarna skulle få ett första intryck av mig som person och försöka skapa en mer förtroendegivande relation mellan mig och spelarna.

3.4 Närhet och distans

Även om observationerna enbart genomfördes under tre och en halv vecka så hann jag komma in i laget och känna av vardagen på ett ganska bra sätt. Man hinner fatta tycke för spelarna och kommer någorlunda in i den jargong som spelarna använder sig av. Ibland blir det svårt att avskärma sig helt från laget och ställa sig utanför det och enbart vara observatör. En del situationer inne i omklädningsrummet har bland annat rört frågor om skador där spelare har konfronterat mig med deras funderingar. I dessa situationer har jag ansett att det skulle vara oetiskt att inte klargöra vad jag tycker att spelaren borde göra, eller ge min ärliga

syn på deras tankar. Men i de fall där spelare inte direkt frågat mig om saker har jag låtit händelser och konversationer fortlöpa. Jag har med andra ord inte försökt starta, hoppa in i eller leda konversationer åt något håll.

Spelarna var redan innan observationerna startade medvetna om att dessa skulle sträcka sig över 3-4 veckor och att jag skulle närvara vid det mesta som de gjorde. Mot observationstidens slut, vid den näst sista träningen, meddelade jag att observationstiden snart var slut och att jag planerade att lämna dem. Samtidigt meddelade jag dem att de kunde kontakta mig ifall de hade några funderingar kring studien.

3.5 Författarens sigill

I en kvalitativ fallstudie är forskaren instrumentet. Det är jag som samlar in och analyserar all information, vilket både är en möjlighet och begränsning. Begränsningen är att jag är människa, det vill säga den insamlade datan är färgad och tolkad av mig och således är det möjligt att jag missat vissa situationer, eller till och med valt bort vissa situationer. Denscombe (2009, s. 384) anser att det är viktigt i kvalitativa studier att ta hänsyn till forskarens *jag* och god praktik innebär att man tar itu med frågan kring objektivitet inom kvalitativ forskning. Han framhåller två sätt att hantera *jagets* inblandning. Det ena sättet är att forskaren menar att hens identitet, värderingar och övertygelser spelar en roll i analysen av data. Därför måste forskaren distansera sig från sina vardagliga övertygelser och vänta med att ta ställning till sociala frågor så länge forskningen pågår. Detta är främst ett sätt att tydliggöra att *jaget* är starkt ihopkopplat med forskningsaktiviteten men att forskaren kan hantera detta och kontrollera det på ett opartiskt sätt, så att inte undersökningen fördunklas av personliga fördomar. Forskaren försöker ”stänga av” sina personliga övertygelser vid analysen av data.

Det andra sättet som framhålls av Denscombe är att forskarens identitet, värderingar och övertygelser spelar en roll i produktionen och analysen av data. Med denna utgångspunkt bör forskaren redogöra för sin personliga bakgrund och erfarenheter kring området och hur detta kan ha format forskningsprogrammet. Den personliga bakgrunden framhålls som en resurs för att kunna förstå sociala frågor och att forskarens *jag* inte ska ses som en begränsning utan snarare som en viktig ingrediens i analysen. Personligen tror jag att mina erfarenheter som hockeyspelare möjligen har lett mig till problemområdet. Däremot har jag försökt distanserat mig från dessa erfarenheter under analysarbetet.

Jag vill påstå att min erfarenhet av att ha varit en pojkungdomshockeyspelare (jag spelade hockey från 6 till 16 års ålder) har möjliggjort att jag lättare förstått kulturen och möjligen snabbare kommit in i kulturen än vad jag skulle gjort utan mina erfarenheter. Dessutom känner jag att mina erfarenheter av att ha spelat samt intresse för sporten gjort att jag kunnat följa med och förstå innebörden av ”hockeyspråket”, det vill säga när tränare använt sig av olika hockeytermer eller hur spelarna pratat om olika hockeyspelare och vad de värdesätter hos dessa. Jag känner även att mina erfarenheter möjliggjort att jag lättare kunnat bygga en rapport med spelarna och ledarna i och med att vi haft något gemensamt att prata om.

Dessutom kan mina erfarenheter av att ha tränat pojkungdomar i en annan lagsport bidragit till både en begräsning och en möjlighet att förstå pojkungdomsidrottskulturen. Begräsningarna skulle kunna vara att jag är van att befinna mig i liknande miljöer vilket gjort det svårare att se vissa aspekter eftersom många situationer blivit ”vardagliga”. Silverman (2010, s. 23) menar att när man studerar samhället så kommer mycket av det man ser omkring sig framstå som självklarheter, eller som en obemärkt bakgrund till ens liv. Han ger som förslag att man ska försöka ta ett mentalt språng och låtsas att man studerar beteendemönster hos en okänd folkstam. Denna anvisning har jag försökt förhålla mig till när under insamlingen av empirin. Fangen (2005, s. 66) beskriver även att i en observationsstudie så observerar deltagarna inledningsvis forskaren lika mycket som forskaren observerar deltagarna. Det är främst detta som jag tror att jag kunnat förhålla mig väl till med hjälp av mina tidigare erfarenheter från pojkungdomsidrotten. Dock ska framhållas att relationen mellan mig som forskare och deltagarna i studien till en början var mer formell, men detta släppte något under de senare observationstillfällena, vilket diskuteras senare i studien.

När jag minns tillbaka på tiden när jag själv spelade ishockey kan jag se en del tecken på hur den mer ortodoxa maskuliniteten premierades och konstruerades, där vissa personer förminskades och även uteslöts av andra personer. Vad detta berodde på är svårt att analysera idag men som jag minns det berodde det inte enbart på hur man presterade inom ishockeyn, utan denna hierarki berodde också på något annat.

3.6 Databearbetning och analys

Denscombe (2009, s. 387) menar att det första en kvalitativ forskare måste inse är att all data inte kan presenteras, vilket medför ett selektivt arbete. Fullständiga anteckningar har funnits i

fältdagboken och det är den som utgjort den huvudsakliga datakällan. Dessa anteckningar lästes igenom ett antal gånger för att jag skulle bli mer bekväm med materialet och minnas vad som hänt tidigare under fältarbetet. Sedan gjordes en tematisk innehållsanalys av anteckningarna. De teorier som beskrevs i teoridelen har även influerat den tematiska analysen, vilket innebär att den är inspirerad av ett deduktivt förhållningssätt (Bryman, s. 28).

Det som framgår i den queerteoretiska inledningen av teorikapitlet är hur språket bland annat blir en viktig del kring hur verkligheten skapas och hur människor gör genus/kön. Detta perspektiv innebär vidare att människor handlar inom de diskurser som finns tillgängliga inom laget för att framställa den normativa och icke-normativa hockeyspelaren. Ett exempel på hur framställningen kring den normativa hockeyspelaren analyserats är:

På träningen är det mycket fokus på att täcka puck och hålla den nära kroppen. Lars och Peter berättar och visar hur klubban ska dras in närmare kroppen för att kunna skydda den från motståndare. Sedan övergår träningen mer till att ”vinna tillbaka pucken” i offensiv zon. Detta görs genom att sätta in en tackling på spelaren med puck som åker längs sargen. Vid de flesta tacklingarna hörs det ett tillrop från tränaren ”BRA!” när spelarna slår ihop mot varandra och sargen.

Sexualitet har analyserats via den heterosexuella matrisen, där avsikten har varit att förklara hur sexualitet görs begripligt inom laget; vad som är ”normal” sexualitet. Ett exempel på vad som legat i fokus för detta är bland annat:

Det är även mycket snack om tjejer denna träning. En förälder eller alltiallo kommer in och pratar lite med de spelarna som sitter längst in i omklädningsrummet. Efter ett tag avlägsnar han sig från omklädningsrummet och säger att han ska in till tjejerna. Sakarias säger då ”hälsa från mig” varpå Marian säger ”säg att han vill knulla”

Den hegemoniska maskulinitetsteorin har influerat analysen avseende vilka maktpositioner som existerar inom laget och hur dessa tar sig uttryck. Den hegemoniska/ortodoxa maskulinitetsteorin har bidragit till att jag undersökt hur pojkarna konstruerar och iscensätter bilder av hockeyspelaren. Det som främst legat i fokus är iscensättningen av ett mer ortodox och uteslutande ideal byggt på hierarkier.

Thomas berättar att han är nervös men att det är positivt så länge det bara är lite. Sakarias och Thomas pratar lite innan matchen under tiden de byter om. Thomas frågar:

- Vem ska knuffa domaren den här gången? (T).
- Har du tagit dina tabletter inför den här matchen så att du inte får hjärnsläpp? (S)

- Nej, jag har glömt mina, men kan jag låna av dig? (T)
- Jag har inga... vattenskalle! (S)

Den inkluderande maskulinitetsteorin har även den bidragit till analysen kring hur pojkarna konstruerar och iscensätter bilder av hockeyspelaren. Denna teori har influerat till att påvisa situationer som bryter mot de ortodoxa/hegemoniska idealen. Ett exempel på detta är följande:

Lars kommer in och berättar om de kommande träningarna. Innan han går ut ur omklädningsrummet säger han även att det inte är okej att hålla på och gnälla på sina kamrater ifall någon har missat något läge, utan man måste pusha varandra.

Det första steget i analysen var kodning av materialet, vilket innebar att jag sorterade anteckningarna under lämpliga generella teman. De sorterade koderna kunde förekomma under flera av de olika genererade temana. Anledningen till varför samma koder kunde existera under flera teman var att inte låsa bestämda koder vid vissa teman (Bryman, 2008, s. 525). Med andra ord är de olika temana genererade från data och konstruerade av mig som forskare (Hastie & Glotova, 2012, s. 319).

När de olika koderna med råmaterialet placerades in under olika teman angavs var utskriften var hämtad. Jag strävade efter att bibehålla språket så intakt som möjligt samtidigt som jag försökte att inte ta med för mycket material (Bryman 2008, s. 528). Bryman betonar även att när man genomför den tematiska analysen bör man ha ögonen öppna för repetitioner inom materialet, lokala typologier eller kategorier, det vill säga i detta fall uttryck som spelare och ledare använder sig av och även hur metaforer används och hur dessa metaforer ska tolkas. Temana som utvecklades är vanliga inom idrottsforskningen kring män och maskulinitet och Hastie & Glotova (2012, s. 314) menar att detta är en sätta att öka tillförlitligheten i studien.

När alla observationer var slutförda valde jag att genomföra fyra intervjuer. Dessa intervjuer användes främst för att få ta del av spelarnas tankar kring områden som är svårare att observera. Intervjuerna transkriberades ordagrant med markerade pauser, samt även hur respondenterna rörde sig eller bytte tonläge under intervjun när de förklarade något. Utskrifterna lästes igenom innan de tematiserades utefter samma principer som fältdagboken.

3.7 Etiska överväganden

Inför studien presenterade jag upplägget för spelarna och tränarna samt delade ut lappar med information till deras föräldrar. I informationsblanketten som de sedan lämnade in påskrivna stod det hur observationerna skulle genomföras där jag bland annat tydliggjorde att jag skulle vara med inne i omklädningsrummet, något som kan uppfattas som extra känsligt (se bilaga 5). Blanketterna var utformade utefter de fyra etiska principerna, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet, nyttjandekravet. Jag frågade alla spelarna ifall de kunde tänka sig ställa upp på studien innan jag lämnade över lapparna, då det kändes viktigast att ha deras godkännande eftersom merparten av studien innefattar dem. Alla personer över 18 år som förekommer i studien har muntligt accepterat att vara med och det handlar främst om tränarna som även de har läst informationslapparna. Namn på både lag och spelare är fingerade. Jag har även tagit bort information om specifika länder som vissa spelare härstammar från då jag ansett att det inte bidrar med något i resultatet. När studien var genomförd och rapporten färdigskriven genomfördes en kortare presentation inför spelarna. Under denna presentation berättade jag vad jag hade lagt fokus på samt tydliggjorde att spelarna troligtvis skulle kunna känna igen varandra om de läste rapporten, ingen av spelarna hade några invändningar på detta. Studien har även skickats till lagets tränare efter godkännande från spelarna.

I mina fältanteckningar har jag enbart använt mig av fingerade namn ifall någon skulle råka få syn på anteckningarna. Inför alla intervjuer läste jag upp deras rättigheter och förtydligade att spelarna inte behövde svara på frågor ifall de inte kände för det och även att de kunde lämna rummet när som helst utan att förklara varför, detta för att tydliggöra deras frivillighet. Även när intervjuerna bokades med spelarna klargjordes att intervjuerna var helt frivilliga. En av de fyra första tillfrågade svarade att han helst inte ville vara med i en intervju, vilket gjorde att jag frågade en annan spelare.

4 Resultat

4.1 Presentation av laget

Rinksta HK är en ishockeyförening som ligger i en kommun inom Stockholms län. Kommunen tillhör en av de mindre inom tätorten. Laget består av 20 medlemmar i åldrarna 15-17 år och alla är pojkar, varav merparten är vita. Två pojkar inom laget har mörkare hudfärg, en av dem kommer från ett annat europeiskt land men förstår och pratar lite svenska. Sedan finns det tre vita spelare som kommer från andra europeiska länder. En av dem talar flytande svenska, en av dem förstår svenska men kan inte tala språket själv och den tredje varken kan tala eller förstå svenska. Han får dock hjälp av de övriga två spelarna då de i grund och botten talar samma modersmål. Sedan finns det en vit pojke som kommer från ett annat nordiskt land som både förstår och pratar svenska.

Tränarna för Rinksta heter Lars och Peter. Lars är den som varit med på flesta träningar under min observationstid. Han har bland annat hållit i teoripassen, ibland ensam och ibland tillsammans med Peter. Lars berättar att hans erfarenheter inom ishockey är som spelare dels i Sverige dels internationellt. Han har även varit tränare på högsta elitnivå på ungdomssidan och har varit i Rinksta i fyra säsonger. Peters erfarenhet som tränare är främst på seniornivå i tredje högsta divisionen i Sverige samt på ungdomsnivå i ett par säsonger. Ungdomstränare har han varit dels i Rinksta, dels i en annan förening. Som spelare har han spelat i högsta divisionen i Sverige.

Det är oftast bara en av ledarna som är med på träningarna. På fyspassen har de ibland hjälp av föreningens fystränare. Laget tränar fem gånger samt spelar en match i veckan. Inför träningarna samlas spelarna senast 30 minuter innan träningen börjar och träningarna består oftast av ett ispass och ett fyspass. Ibland tillkommer ett teoripass, oftast i anslutning till matchspel. Den totala fysiska träningstiden brukar ligga på mellan två och en halv timme och uppemot tre timmar. På träningarna brukar det komma 15-20 spelare, och oftast är det några färre än den totala truppen. Tränarna brukar anlända ungefär 10-15 minuter innan träningen börjar, vilket innebär att spelarna sköter det mesta inför träningarna själva. Laget spelar i högsta divisionen och möter oftast andra lag från Stockholmsregionen. Thomas, en av spelarna i laget, berättar för mig när vi tar sällskap sista biten till ishallen inför en match att

det är först på juniornivå som man börjar spela i divisioner. Det är även då man börjar spela mot lag som är belägna geografiskt längre bort.

Jag kommer att presentera resultatet i två kapitel; det första kapitlet handlar om att beskriva den övergripande hockeykulturen. Det jag lagt fokus på i den första delen är hur pojkungdomshockeyn konstrueras, det vill säga vilka ideal som är attraktiva inom ishockeyn bland spelarna och ledare. Här riktar jag in resultatet på formandet av hockeykroppen, formandet av den individuella hockeyspelaren, aggressivitet och slagsmål samt skador. Den avslutande delen kommer att handla om maskuliniteter, sexualitet och etnicitet. Tanken med den första delen av resultatet är att skapa en övergripande förståelse för kulturen i laget, vilket ligger till grund för analysen av maskulinitet, sexualitet och etnicitet.

5 Konstruktionen av herrishockeyspelaren

5.1 Formandet av herrhockeykroppen

Jag har bestämt möte med lagets båda tränare uppe i ishallens café för att gå igenom upplägget av studien. För att komma till caféet kan man ta trappan som finns på utsidan av hallen, men det går även att nå cafeterian inifrån ishallen via läktaren. Caféet består av en disk där man kan köpa något ätbart i form av korv, varma mackor och godis, samt något drickbart i form av läsk och kaffe. Luften har den karaktäristiska ishallscafédoften, en doft av varmkorv blandat med kaffe. Från caféet har man utsikt över isen och jag ser hur två pojklag spelar match och hör några vuxna som sitter längre in i caféet kommentera spelet. Det är här jag först möter Peter. Han är upptagen med förberedelserna inför deras match och ber mig vänta en stund. När också Lars kommer till hallen går vi ner till deras lilla omklädningsrum som är ett eget rum bredvid spelarnas omklädningsrum. Detta rum har ingen anslutning till de övriga omklädningsrummen utan ligger separerat från alla andra rum. På vägen dit passerar vi en spelare som Peter och Lars hälsar på och Peter passar på att konstatera att spelaren ser stark ut. Spelaren svarar med att det känns som om han lagt på sig några kilon och ropar sedan ett ”Tack!” efter oss när vi fortsätter genom korridoren.

Detta var första gången jag kom ner till Rinksta och det var första gången på länge som jag blev påmind hur kroppar alltid finns med inom idrottsverksamheter och inte enbart som en aktör, utan mer som ett påtagligt objekt som man måste bygga, vårda och sköta. När jag

intervjuar en spelare vid namn Sakarias i slutet av min observationsperiod ber jag honom beskriva sig själv som ishockeyspelare. Han ger mig en beskrivning av hur han är som ishockeyspelare ute på isen och tillägger sedan att han vill gå upp i vikt:

- Ska jag säga mina positiva saker? (S)
- Ja, det kan du väl göra. (J)
- ... Ja, jag är ganska bra med puck, teknik, skott. (S)
- Mm. (J)
- Och måste jobba mer på snabbheten... Skridskor. (S)
- Varför måste du jobba mer på det? (J)
- Alltså... Ja, nej, alltså... Man måste vara snabbare, snabbare, jag vill bli snabbare. (S)
- Mm. (J)
- Men gå upp mer i vikt och så, så bli större. (S)
- Varför vill du bli större? (J)
- För att... Man flyger ju... Ta steget till nästa nivå liksom. (S)
- Och då måste man vara lite... (J)
- Ja, liksom... så att man, måste kriga liksom mot de där större killarna så det inte blir att jag flyger iväg bara liksom. (S)
- Nej, just det. (J)
- Så lite starkare och så. (S)
- Kan du berätta hur mycket måste man ligga på, skulle du gissa? (J)
- Just nu skulle jag ligga kanske på typ åttiosju kilo. (S)
- Åttiosju kilo? (J)
- Så jag väger åttio nu... Inte så långt kvar. (S)

När jag kommer ner till ishallen inför en fredagsträning så är det bara Adam och Roger där. Fredagsträningen är schemalagd tidigt på eftermiddagen och en del spelare hinner inte i tid till ispasset, utan de hoppar in så fort de kommit ner till hallen och hunnit byta om. När det återstår ungefär 25 minuter tills träningen ska börja kommer det ett tiotal spelare. Många äter frukt eller har med sig någon macka som de hastigt äter upp innan de byter om till hockeyutrusningen. De flesta kommer direkt från skolan, något som även deras kläder vittnar om. På helgträningarna är de flesta spelarna klädda i träningsoveraller eller mjukiskläder, medan när de kommer direkt från skolan är de oftast klädda i slitna jeans, retro gymnastikskor och långärmade hoodies. De ser ganska lika ut till klädseln när de kommer direkt från skolan, det är ingen som sticker ut. Ibland kommer någon klädd i skjorta men i övrigt är det mest

hoodies, slitna jeans eller chinos och en del har en keps på huvudet, som oftast är vänd med skärmen bakåt.

Efter ispasset har spelarna ungefär 15 minuter på sig att byta om till fyskläder. Fyskläderna som spelarna har på sig består oftast av shorts och t-shirt. Många gånger har dessa t-shirts något hockeyrelaterat tryck som till exempel favoritlaget i NHL eller SHL. Men att påstå att spelarna är enhetligt klädda i form av färger, eller likadana träningsoveraller vore en överdrift. Thomas berättar att den tröja han har på sig är för att hans familj har en sommarstuga i de trakterna där det laget kommer ifrån. Fyskläderna är med andra ord snarare en markering av individualitet än av enhetlighet, inom ramen för vad som är begripligt att ha på sig på fysträningen. Har man dock glömt sina shorts och ingen i laget har några extra shorts att låna ut får man använda sig av understället eller sätta på sig hockeybyxorna.

Mellan is- och fyspassen äter de flesta någon frukt eller dricker yoghurt samtidigt som de tar av sig sina hockeyskydd. Efter att alla har bytt om så visar Thomas mig vägen till föreningens gym som är beläget längst ner i den korridor där omklädningsrummen finns. På vägen dit ropar Lars till Thomas och frågar om han ätit någonting mellan passen. Thomas svarar att han inte gjort det:

- Det är viktigt att äta. (L)
- Jag vet, men jag åt innan jag kom. (T)
- Vad åt du? (L)
- Jag åt müsli och fil. (T)
- Det räcker inte vet du, du måste äta kött, pasta, ris, grönsaker om du ska gå upp i vikt. Det räcker inte med fil och flingor. (L)

Gymmet är en liten lokal med en bottenplan och en trappa upp till "hyllan". Längs ena väggen på nederplan är det en avsats med en massa pokaler och bilder på tidigare generationer av spelare. Jag tolkar det som om gymmet även fungerar lite som ett troférum. Uppe på hyllan finns det några extra träningscyklar ifall cyklarna på nederplan inte räcker till alla, samt en massagebänk. Längst bort på väggen uppe på hyllan hänger det en affisch med kroppens alla muskler och deras namn på latin. Under denna affisch står det en våg och dit brukar killarna gå för att väga sig och sedan jämföra varandras vikt. Detta sker främst när de cyklar eller mellan övningarna då de är på väg ner till det nedre planet. Vid ett tillfälle när fyspasset närmar sig sitt slut och spelarna är på väg ner för att gå tillbaka till omklädningsrummet, går

Roger och väger sig. Roger säger till Mats och Adam som är på övervåningen hur mycket han väger varpå Adam också går och väger sig. Roger frågar sedan vad Adam väger. Adam som väger mindre än vad Roger gör säger sin vikt och avslutar med ”... det är lugnt jag sänker dig ändå,” varpå Roger och Mats skrattar till och en diskussion utbryter kring om Adam verkligen kan sänka Roger (sänka i detta fallet tolkar jag som om Adam kan vinna över Roger i en fysisk kraftmätning dem emellan).

På fysen handlar det mest om att pressa kroppen till max, men inte så att det uppstår mjölksyra, förklarar Lars. Sedan säger han till hela gruppen att det är väldigt viktigt att de börjar äta rejält. ”En seniorspelare måste väga runt 80-90 kilo och det är ju inte så långt kvar för er. Det kommer ju inte gå över en natt om man säger så”.

Vid ett annat tillfälle när Peter är tränare, avbryts isträningen 20 minuter tidigare. Peter säger att resterande tiden av träningen består av individuell träning. Spelarna samlas i mitten av rinkens och Peter frågar några i laget vad de ska träna på, sedan ger han lite tips kring hur man kan göra det. Innan han åker av isen säger han ”det är fredagskväll och nästan ett dygn kvar till nästa träning. Ta det lugnt ikväll och ta hand om kroppen, köp två påsar ostbågar men ersätt inte det med riktig mat och håll er borta från spriten och tjejerna.” Detta uttalande återspeglar dels jargongen i laget, som jag återkommer till, dels hur kropparna är någonting som ständigt är i fokus och någonting som måste vårdas, samtidigt som mycket av träningen går ut på att pressa dem till max. Även Lars framhäver vikten av att ta hand om kroppen när han efter en genomgång inför en träning säger ”se till att ta hand om kropparna, stretcha och vila, vi börjar redan få en del skador och sjukdomar och säsongen är lång”.

Kroppar är med andra ord ett centralt tema inom laget och något som måste byggas upp, brytas ner och tas hand om. Det är främst tränarna som påpekar vikten av att sköta och bygga upp kroppen men det blir stundtals tydligt bland spelarna att det är en tung, muskulös kropp som är den attraktiva kroppen inom ishockeyn. Spelarna utsätter kropparna för tuff träning för att forma dem så att de bäst passar det arbete som ska utföras. Den kroppshållning som framkommer under träningarna påminner om existerande ideal inom gym och bodybuilderkulturen (Johansson, 1999, s. 244). Johansson beskriver att det kroppsideal som förespråkas bland män inom dessa kulturer är en kropp som är fettsnål, hård, stor och atletisk; en kropp som motsätter sig den mjuka kroppen. Det handlar snarare om att bygga ett kroppspansar. Det blir stundtals tydligt att hockeyspelarnas kroppsuppfattning liknar den som

förekommer inom dessa kulturer, en kroppshållning som handlar om att bygga upp en pansarkropp så att man kan tåla det jobb som krävs för att ta nästa steg inom ishockeyn.

5.2 Träning och match - forandet av den särpräglade hockeyspelaren

4.2.1 Träningen

En förutsättning för att kunna bygga upp detta kroppspansar är träningarna. Under träningarna tydliggörs även spelarnas individualitet där en del situationer handlar mer om individuella prestationer än lagprestationer. Mycket av de samtal som förekommer i omklädningsrummet, som handlar om hockey, berör individuella prestationer och statistik. I intervjuerna framkommer det att den viktigaste egenskapen hos en hockeyspelare är träningsvillighet, eftersom det är så man blir något inom ishockey.

Belöningen för att ha tagit hand om sin kropp, och visat upp träningsvillighet, är matcherna. Matcherna är också något som Rinksta lägger mycket tid på att förbereda sig inför, där man bland annat har anpassade träningar utefter hur man tror att motståndarna ska spela. Inför en del matcher förekommer det även extra teorigenomgång på den sista träningen inför matchen.

Ungefär 20 minuter innan träningen börjar kommer Lars in i omklädningsrummet. Han är ensamtränare idag och klädd i träningsoverall och keps. Han sätter sig i spelarnas omklädningsrum och börjar skriva ner vilka spelare som ska spela i samma femma under träningen. Femmorna markeras på träningarna i form av olika tröj färger och det är i dessa femmor som merparten av träningarna utförs. Femmorna består oftast av fem spelare, om femmorna inte är fullständiga så försöker man lösa det på plats genom att vissa får hoppa in i en annan femma ute på isen. Under tiden som Lars skriver ner femmorna småpratar han med de som sitter närmast och det som avhandlas är gårdagens match. Roger berättar att han fått ett mål registrerat som inte var hans. Detta är något som man skojar lite om och frågar sig om han som i själva verket gjorde målet nu var sur eftersom han meddelat att han inte kommer på dagens träning. ”Du förstår sådana saker är viktiga för grabbarna,” berättar Lars med ett leende samtidigt som han ber Roger ringa upp och fråga hur det är med den frånvarande spelaren. Efter att Roger ringt och situationen är utredd fortsätter spelarna att byta om.

Även om träningarna utförs tillsammans med de övriga i laget och i specifika femmor är det ändå en form av individualitet som framhävs i Rinksta. Det är denna individualitet som ibland

blir tydlig inom laget och hur man tränar, där man mer ofta än sällan har ett inslag där spelare ställs en mot en i övningarna. I mina fältanteckningar har jag bland annat skrivit kring en sådan övning:

Efter ungefär 50 minuter övergår träningen till en ”läsa fast pucken mot sargen” övning. Den går ut på att en spelare försöker behålla pucken längs sargen. Detta genom att pressa sig upp mot sargen samtidigt som han skyddar pucken med skridskon eller klubbladet. Samtidigt som en spelare med hjälp av sin kropp och klubba försöker få loss pucken. Spelarna går ihop två och två med någon som är fysiskt jämbördig. När de sedan sätter igång förekommer en hel del knuffar och tryckningar i ryggen på motståndaren. Två av de fysiskt större spelarna, Thomas och Mats, är de som går hårdast åt varandra, men om någon av dem faller till isen så hjälper den andra honom upp på skridskor igen och en ny kamp sätter igång. De som är fysiskt mindre uppnår inte samma frenesi och aggressivitet men de kämpar och Lars visar att han uppskattar deras jobb genom olika kommentarer.

(Fältdagbok träning 27/9 14.00- 18.00)

Inför en annan träning där Peter har delat in femmorna frågar Sakarias varför han inte får spela med Kristoffer under denna träning. Peter svarar att Sakarias måste se varje träningspass som en möjlighet att förbättra sig själv. Sakarias förstår inte vad Peter menar så Peter förklarar att på varje träningspass måste man vilja bli bättre och inte bry sig så mycket om de andra. Morgan som sitter bredvid Sakarias fyller i Peters resonemang och säger till Sakarias ”du måste vilja bli bättre själv och skita i vilka du spelar med”. Fast när sedan Sakarias kommer ut på isen spelar han och Kristoffer ändå i samma femma.

Väl ute på isen så avslutas träningen, som mest har handlat om olika skridskoövningar, med en tävling. Denna tävling brukar avsluta de pass där Peter är ensamtränare. Tävlingen går ut på att fyra femmor placerar sig i de fyra sarggrundorna på rinkens. En i varje lag ska skjuta pucken över hela rinkens och in i motsatt mål. Skotten skjuts ett i taget och lyckas spelaren göra mål så får alla andra femmor åka tre varv runt rinkens. Misslyckas han får det egna laget åka tre varv. Spelaren som skjuter ansvarar helt enkelt för det egna lagets åkande eller icke-åkande samtidigt som han ansvarar för de övrigas åkande. Oftast får alla spelare åka merparten av övningen, men den individuella skickligheten hos spelarna blir avgörande för vilka som ska åka eller inte.

Olika tävlingsmoment är ett vanligt förekommande inslag i träningarna. Bland annat förekommer straffläggningstävlingar där förlorarna får städa omklädningsrummet samt, vid ett tillfälle när man tränar med de äldre juniorerna, matchspel. Matchspelet förekommer lite då och då och i olika former under träningarna men det är inte lika allvarligt som när man möter de äldre. Lars är domare i denna match, som visar sig bli en väldigt ojämn omgång som de äldre juniorerna vinner ganska enkelt. Efter träningen, inne i omklädningsrummet, kommer Lars in och förklarar för killarna att ”ni måste lära er försvarsspel här och nu annars kan ni glömma A-lagsspel.”. Det blir stundtals tydligt att mycket av juniorverksamheten strävar dels kroppsmässigt och dels spelmässigt efter att producera spelare som ska kunna representera laget på seniornivå.

4.2.1 Matchen

”Matchen börjar nu”. Lars har kommit in i omklädningsrummet och berättar vilka som ska spela tillsammans under träningen. Innan han går påpekar han detta, att matchen börjar nu. Rinksta ska nämligen spela imorgon och troligtvis använder Lars detta för att få spelarna extra fokuserade på träningen. Hela träningen går sedan ut på att förbereda sig inför morgondagens match, där man tränar på olika spelupplägg och hur man ska vända spelet ifall motståndarna spelar på ett visst sätt. Även det defensiva spelet ligger i fokus och hur man på bästa sätt ska styra bort motståndarna som attackerar. Efter ungefär 80 minuter in i träningen bryter Lars övningen och ropar ”vi skiter i det här ni fattar ju inte”. Sakarias säger emot medan Lars samlar laget framför båset. De flesta sätter sig på ett knä framför Lars som står framför taktiktavlan. Lars skäller ut spelarna och säger att man inte kan ha lekskola dagen innan match. Sedan förklarar han och Peter övningen igen, hälften hos Peter och den andra hälften hos Lars. Efter en stund bryter Lars övningen igen och samlar laget. Denna gång ber han alla om ursäkt. Han förklarar att han bara vill deras bästa och att han så gärna hade velat vara på isen i deras kläder. Han säger att han vill få dem att förstå att går en passning fel så ska man strunta i den. ”Man ska inte (sjunker ihop) utan (reser sig upp med sökande blick), okej?”. Spelarna håller med och verkar förstå vad Lars menar, sedan fortsätter träningen i ytterligare fem minuter.

När spelarna sedan genomfört fypasset, som är ett kortare och mycket lugnare pass än vad det brukar vara när det inte är match dagen efter, går spelarna till teorirummet. Teorirummet ligger i ett rum innanför caféet. För att ta sig dit måste man gå ut från ishallen och upp för trappen till caféet och vidare längst in i rummet innanför caféet. På teoripasset går Lars och

Peter igenom taktik. En sak som ligger i fokus är bland annat back-checking, det vill säga vad som är viktigt att tänka på när motståndarna går till anfall. Spelarna sitter i total tystnad medan deras tränare förklarar de olika taktikerna med hjälp av olika hockeytermer. Plötsligt frågar Lars om spelarna verkligen förstår de termer som han och Peter använder sig av. Många av spelarna nickar i samförstånd, andra sitter tysta. Lars berättar då att han ofta har funderat på om de verkligen gör det, och att detta är något som i så fall ligger hos honom. Han tydliggör att han vill att de ska förstå. Han säger att om det är något de undrar över så kan de alltid ringa eller smsa, eller bara komma ner i hans omklädningsrum och prata med honom när han sitter där, så lovar han att gå igenom det igen.

På matchdagen får jag sällskap av Marian, som är en av de utländska spelarna, sista biten till hallen. När vi kommer in i omklädningsrummet är det tyst. Det ligger en spänning i luften. Jag frågar Kristoffer hur det känns och han svarar att det är nervöst, eftersom de möter ett bra lag. De flesta sitter tysta och håller på med sin utrustning. Efter ett tag börjar de gå mot teorirummet. Spelarna sätter sig ner och ljudnivån höjs i rummet. Det verkar som om lite av spänningen börjat släppa. När Lars och Peter kommer in tystnar de flesta och tillsammans går de båda ledarna igenom dagens taktik och påminner spelarna om vad de tränat på under veckan. Lars påminner spelarna om att ”hockey går jäkligt snabbt och handlar inte enbart om att gå ut och köra, utan om att ta kloka beslut, ligga steget före”. På whiteboardtavlan inne i teorirummet är femmorna uppskriva med siffror. Ingen nämner dessa, och jag tolkar det som att allt detta är en självklarhet. Mot slutet av taktikgenomgången säger Lars: ”derby idag och några av deras spelare har vart här tidigare, lite som om de ”svikit” (gör kaninöron)... gå ut och visa att ni är bättre”.

Efter genomgången tar Roger hand om uppvärmningen medan några av spelarna stannar kvar med Lars för att gå igenom lite extra taktik inför matchen. På vägen ut frågar Sakarias Roger om det är okej ifall han går och cyklar i gymmet istället för att springa tillsammans med de övriga. Roger svarar att det är okej innan han samlar ihop de som vill springa med honom medan några ansluter sig till Sakarias idé.

Inför matchen är det inte så många som pratar med varandra utan uppladdningen i omklädningsrummet sker oftast med musik, antingen i en stereo eller musik via sin egen mobiltelefon. Ibland dricker några av killarna kaffe men fokuseringen sker mest i tystnad.

Uppladdningen ser dock lite olika ut inför varje match som jag varit där. Mot de lagen i serien som ligger högre upp än Rinksta så är stämningen mer tillknäppt, som inför denna match.

Ju närmare matchstart desto tystare blir det inne i omklädningsrummet, musiken avtar och spelarna sitter tysta och fokuserar, sammanbitet.

När matchen är över är det antingen en tyst eller mer livad stämning i omklädningsrummet. Vid förlust så är det många av spelarna som bara sitter tysta, tar av sig sin utrustning och åker hem utan att ha duschat. Vid vinst är det desto muntrare inne i omklädningsrummet. Då handlar mycket av samtalen om olika matchsituationer och vad som egentligen har hänt. Situationer som domaren har missat, eller utvisningar som man förtjänat eller inte förtjänat. De flesta konversationerna vid vinster handlar dock om poäng, något som spelarna kan kolla upp direkt med hjälp av sina mobiltelefoner. Man pratar om ifall poängen är korrekt rapporterade, eller skojar om att man fått någon annans poäng och hur tidigare poäng blivit fel rapporterade. Spelarna byter om och hela tiden analyseras matchen. Mest pratar man med de som sitter närmast en själv i omklädningsrummet. Men när diskussionerna tar sig in i duschrummet späds berättelserna på, korrigeras, eller börjar om beroende på vilka som kommer in i duschrummet och hur deras syn på situationerna är. Ett av de större diskussionsämnena har varit ifall plus/minus-statistiken påverkas under power play och boxplay. Det verkar som om det är denna statistik som de flesta spelarna är intresserade av. Plus/minus-statistiken innebär att man får ett plus ifall man är på isen när ens eget lag gör mål och ett minus ifall man är på isen när motståndarna gör mål. Men de enas om att de tycker att det vore orättvist ifall man får ett minus ifall man är inne på isen under motståndarnas power play (när laget är en man mindre på isen, efter en utvisning i det egna laget).

Matcherna innebär även en konkurrens om platserna i laget och att alla inte får spela lika mycket. Vid ett teoripass inför en match, som Lars håller inne i omklädningsrummet eftersom teorirummet är bokad, berättar han för spelarna att han och Peter kanske måste låta några spelare sitta mer på avbytarbänken under morgondagens match. Han menar att motståndarna är bättre, men ändrar sig och säger sedan att de har en bredare trupp. I mina anteckningar har jag försökt skriva ner så exakt som möjligt vad Lars sade:

De vi möter imorgon är bättre än vad vi är, eller de har bättre spelare och bredare trupp.

Vi måste sätta press på varandra på träningarna och bli bättre... vi kanske måste låta vissa femmor sitta och inte köra med alla, så som jag och Peter har varit inne på tidigare

och på så sätt skapa konkurrens om platserna. Så gör nog de med, bara det att de inte kommer med alla ombytta. (Fältdagbok oktober- Träning 16.30-19.30)

Vid en match har Nicolai blivit tilldelad rollen som extra forward och han ser väldigt missnöjd ut. Sakarias frågar honom om han är sur över att behöva vara den forward som får hoppa in ifall någon annan spelare blir skadad eller behöver extra vila. Nicolai svarar att han absolut inte är sur men efter två perioder i den matchen kliver han av och säger att han har problem med höften.

När jag några träningar senare pratar med lagets materialförvaltare berättar han om hur de nya reglerna som tillkom inför årets säsong skapat lite konflikter inom laget. De nya reglerna innebar att domarna blivit strängare gällande hakningar och slag på motståndarnas klubbor. Detta ledde inledningsvis till att lagen drog på sig mycket fler utvisningar än tidigare, vilket i sin tur ledde till att special teams fick spela i större utsträckning. Special teams är de spelarna som går in för att spela box play (när man är en spelare mindre) eller power play (när man är en spelare mer). På grund av det spelade de som ingick i dessa special teams uppställningar betydligt mycket mer än övriga spelare i laget. Men detta har blivit mycket bättre nu, enligt materialaren, eftersom man inte drar på sig lika mycket utvisningar längre.

I detta avsnitt framkommer det situationer där bland annat spelarnas individualitet blir tydlig och en av tränarna menar att man måste vilja bli bättre själv och inte bry sig så mycket om vilka man spelar tillsammans med. Det som ytterligare påvisar spelarnas individualitet är att en del av Rinkstas spelare då och då får vara med och spela med J-20 laget. De utgår ibland från träningar efter att de värmt upp med J-18 laget för att sedan åka med J-20 laget på matcher. Ibland förekommer det även att dessa spelare tränar ett pass med J-18 för att sedan spela med J-20 laget. Detta rör dock inte alla spelare i laget, utan endast ett fåtal.

5.3 Stridslustnad och sargade kroppar

5.3.1 Slagsmål och aggressivitet

Efter en match som Rinksta lyckats vinna med 10-4 pratas det högljutt i omklädningsrummet. Stämningen är god och många samtal handlar om olika situationer under matchen, bland annat utvisningar som man inte förtjänat, eller utvisningar som domaren har missat, men främst handlar det som vanligt om statistiken. Lars kommer efter en stund in i omklädningsrummet, han är glad och uppspelt. Han vänder sig till Ralf och säger ”Rena Tie Domi”. Ralf har nämligen varit inblandad i ett slagsmål i slutskedet av matchen där han och en motståndare började slåss och boxas mot varandras hjälm- och gallerförsedda huvuden med sina knutna nävar skyddade bakom hockeyhandskarna. Slagsmålet startade nere i ena sarghörnet i Rinkstas zon trots att spelet hade vänt och övriga spelare befann sig i motsatt zon eller i neutral zon. Båda spelarna hinner få in ett par slag på varandra innan domarna kommer dit och drar de båda slagskamparna åt motsatt håll. När domarna lyckats få kontroll på situationen beslutar de att båda spelarna ska bli bestraffade med två minuters utvisning för roughing. Ralf vet dock inte vem Tie Domi är, men Lars säger fortfarande leende och uppspelt att han borde kolla upp honom (Tie Domi var en spelare som var ökad, främst bland den äldre hockeygenerationen, för sin vårdslösa spelstil, där han bland annat rivit ner publik i utvisningsbåset och slagits med dem).

Ralf blir efter detta slagsmål kallad för Tie Domi under de efterkommande träningarna. Vid ett tillfälle när han kommer bärande på sin back med utrustning inför en träning, säger Lars skämtsamt ”Akta er, här kommer Tie Domi”. Roger är också med på jargongen kring Ralf som en slagskämpe. Vid ett tillfälle när han hämtat Ralfs skridskor från sliprummet, ropar han högt och tydligt så att alla i omklädningsrummet hör, ”okej, jag efterlyser en fighter” innan han överlämnar skridskorna.

I intervjuerna berättar spelarna varför dessa slagsmål uppstår och de flesta hänvisar till det prat som försiggår på isen. Jag frågar Sakarias:

- ... Ett slagsmål har skett när jag varit här, första matchen jag var här, skulle du kunna beskriva varför de här slagsmålen uppstår? Du berättar att en ful tackling kan leda till ett slagsmål. (J)

- Det är alltid tjafs, det är alltid tjafs framför mål, att nån rör målvakten, man brukar reta upp varandra på isen och... Ja, prata. (S)
- Varför gör man det? (J)
- Jag vet inte, det är roligt (skratt)... Nej, men... Man vill få vill få så att lagen vinner, man vinner ju på det om man retar upp andra laget för de får ju de blir arga de börjar tackla i ryggen, de börjar slasha, de börjar cross-checka, då får vi power play och bra chans att göra mål. (S)

Även Roger är inne på samma spår med att försöka skapa fördel via power play genom att reta upp motståndarlaget. En tankegång som visar sig gälla såväl bland spelare som bland ledare:

- ... Ett slagsmål har brutit ut under tiden jag har varit här som jag har sett i alla fall, skulle du kunna beskriva eller förklara varför de här slagsmålen sker? (J)
- Nej, men det är väl intensiteten på isen liksom... Öööh, full fart hela tiden, folk åker runt knuffas, slåss med klubban, säger nåt, säger saker hela tiden, sen om någon går över gränsen då är det lätt att det blir lite fight men det är inte, inte direkt som i USA där man kör... öh, där man får slåss mer, här i Sverige kommer ju domarn och bryter, vilket är lite synd då kanske... Men där låter man dem ju slåss. (R)
- Mm. (J)
- Då är det ju liksom mer riktigt, här är det lite mesigt (skratt). (R)
- Det här snacket som går på isen hur kan det? (J)
- Nej, men... som igår blev jag tillsagt att åka mot en spelare och säga liksom att hans brud var på läktarn. (R)
- Jaha. (J)
- Och säga att hon var riktigt snygg och för att få honom att tappa skallen. (R)
- Kom du på det själv? (J)
- Nej, det sa tränarna åt mig, men det är ju sånt man måste... Kan man få med sig en utvisning genom att snacka till sig den utan att få någonting själv då är det ju skitbra att köra power play det är en bra målchans. (R)
- Det är ett taktiskt spel? (J)
- Ja, du ser i NHL folk sitter och skriker åt varandra i båset och så, sen kastar de handskarna i nästa byte. Det är mycket trash talk. (R)

Förutom att Roger i denna utsaga berättar hur tränarna gett tips kring hur man kan få en motståndare ur balans och skapa sig en fördel i matchen, visar även detta tips på hur

heteronormativitet reproduceras. Det vill säga att det som ligger i fokus när man ska få motståndaren ur balans är att tala om dennes eventuella flickvän.

Gruneau & Whitson (1993, s. 175) menar att det är en aggressiv maskulinitetsform som framhävs inom ishockeyn, formen i detta fall handlar möjligen snarare om att reta upp motståndarna men hålla sig själv lugn. I Rogers utsaga framhålls även hur våldet och det prat som förekommer på isen normaliseras på grund av att det är värre någon annanstans.

Love berättar att det ibland uppstår lite knuffar framför målvakten och att han inte vill vara den som inte puttar tillbaka:

- Mm, ehh, sen ett slagsmål har jag sett under tiden som jag varit här som har brutit ut, skulle du kunna förklara varför de här slagsmålen sker? (J)
- Oftast alltså när man alltså man blir oftast irriterad över någonting alltså det... ehm... man blir oftast irriterad, man kanske får en ful tackling eller nånting såhär. (L)
- Mm. (J)
- Nåt fult slag kan vara en alltså... Står emot liksom, kan man slå tillbaks och så ja, det är bara kommer av sig själv liksom man blir oftast irriterad. (L)
- Mm. (J)
- Ehhh, eller så gör man det bara för att man vill oftast. (L)
- Man vill? (J)
- Man tycker det är kul liksom. (L)
- Okej. (J)
- Jag har oftast gjort det för att... Liksom ibland kan man så här bara putta undan en alltså ifall nån, ibland kan putta undan nån det kan leda till ett slagsmål liksom. (L)
- Mm. (J)
- Att man såhär... Inte är irriterad men man ska ta bort nån, det kan leda till, små saker kan leda till slagsmål också, det är så. (L)
- Varför kan det göra det? (J)
- För att ifall nån går på vadhette, kan slå på målvakten. (L)
- Mm. (J)
- Lite såhär en målvakt har pucken. (L)
- Mm. (J)
- Så kan nån... Såhär putta en lite så puttar man tillbaks sen puttar man lite hårdare och hårdare och sen så efter det så, man blir lite mer och mer irriterad såhär bara

man vill inte vara den som viker sig att inte såhär, som inte puttar tillbaks eller vad man ska säga, man vill helst alltid putta tillbaks och sånt där. (L)

Den enda som inte pratar om slagsmål som någonting roligt är Thomas, utan han framhäver snarare hur spelet i sig är intensivt och att det är för att alla vill vinna som det blir slagsmål.

- ... Sen har det varit ett slagsmål när jag har varit här som jag har sett, eh, skulle du kunna förklara varför såna här slagsmål sker? (J)
- Alltså på isen eller utanför? (skratt) (T)
- På isen. (J)
- På match? (T)
- På match, som jag har sett. (J)
- Det vi har att göra med vinnarskallar i hockeyn (skratt). (T)
- Ja. (J)
- Ja, eller vad man ska säga, så det blir lätt... Eh, ja, hur ska jag förklara det, alla vill vinna, det blir hett, adrenalin och... Man får nån smäll så ska man ge tillbaks och så... Typ hamnar man bredvid varandra, domarn blåser så blir det nån putt och så... fortställer det så blir det slagsmål typ. (T)
- Så det är därför det sker så att säga? (J)
- Ja, jag skulle säga det. (T)
- Det är irriterat ute på isen? (J)
- Mm, exakt. Jag tror inte man liksom egentligen vill åka och slå någon utan anledning. (T)

Även om Thomas svar delvis ligger i linje med de andras, det vill säga att slagsmålen har att göra med att alla vill vinna, så är han den enda som inte framhäver slagsmålen som något roligt. Jag tolkar Thomas utsaga som att slagsmålen blir en konsekvens av att alla försöker få in pucken i motståndarnas mål, och inte ett medel för att få in pucken i mål som i de övrigas utsagor. Thomas fortsätter dock senare i intervjun:

- I en tidigare intervju så har jag hört om snacket som förekommer på isen och i båset, skulle du kunna beskriva nåt kring det? det försiggår lite. (J)
- Jo, alltså man har ju koll på många motståndare och vet liksom om dem... Det var en i Lag1 som har typ aspergers, målvakten... Och alla vet att han är livrädd för att åka hiss... Då är det många (skratt) åker fram till honom och frågar hur det går med hissåkandet och såhär för att psyka och hålla på, sen så... Är väl man vet nånting om

nån så liksom som kanske är lite känsligt så är det ju... Ibland så är, det är ju dumt, men man säger det ändå liksom kanske ibland... Jo, att man säger nåt dumt så slår han en liksom sen gör man inget tillbaks, då är det ju han som åker ut för domarn hör inte vad du har sagt till honom. (T)

I en annan match, under periodpausen mellan andra och tredje perioden mot ett av seriens topplag, stannar Peter kvar i omklädningsrummet efter att han och Lars haft sin taktiska genomgång inför sista perioden. Peter tar en kopp kaffe ur en kaffetermos som är placerad på bordet i mitten av rummet. Morgan säger rakt ut i omklädningsrummet till de övriga i laget som hör, att de borde sänka en spelare i motståndarlaget (i detta fall tolkar jag det som att Morgan menar att de ska spela extra fysiskt och kanske även slå ner motståndaren). Detta hör Peter och säger ifrån, och en kort diskussion mellan Peter och Morgan tar vid: ... ”Det ska du ge fan i” (P) ”Han är ju så ful! Har du sett hur han har byxorna (hockeybyxorna min anm.)? (drar upp sina hockeybyxor högt upp mot midjan). (M) ”Det spelar ingen roll, och varför bryr du dig i sånt och lägger sån energi på sånt? (P). ”Men det är ju omöjligt att missa” (M).”. Efter dessa korta meningsutbyten gör sig Morgan redo för sista perioden som alldeles strax ska börja.

Inför en fredagsträning där det har varit ganska lugn stämning och många har varit upptagna med sina mobiler eller diskuterat olika tv-spel, börjar Roger och Mats att diskutera det de kallar fighter. Mats berättar för Roger att han sänkte tre spelare i skollaget och avslutar på skämt att man måste börja någonstans för att bli en fighter (att sänka någon kan innebära att man tacklat ned en motståndare så att denna inte kunnat spela vidare på ett tag, eller att man varit inblandad i slagsmål och vunnit). De fortsätter att samtala om slagsmål ända tills de börjar gå ut genom omklädningsrumsdörren för att ta sig ut på isen. Innan de gått ut enas de däremot om att det besvärliga med slagsmålen är gallret. Ingen ger någon förklaring kring varför, utan det verkar råda en konsensus mellan Roger och Mats att gallret är det som är besvärligt i slagsmål. En tolkning skulle kunna vara att gallret skyddar ansiktena och därför ger inte slagen samma effekt. Allain (2008) menar att när hjälmarna introducerades i ishockeyn ansågs dessa som något larvigt och som en skymf mot ishockeyns maskulinitetsideal. Allain menar att spelare och publik hade inställningen att riktiga män inte behöver skydda sina huvuden.

På vägen ut när Mats och Roger går genom den korta korridoren för att ta sig till rinken ropar Sakarias efter Roger: ”Du blev sänkt av en 98:a igår, vet du det?!” De som är kvar inne i omklädningsrummet skrattar. Love säger dock att den 98:an som sänkte Roger är en duktig hockeyspelare, något som Sakarias håller med om. Jag tolkar detta som att det är åldern och inte skickligheten som gör att det är roligt att Roger blev sänkt. Man kan också fråga sig varför det är roligt att just Roger blir sänkt? Detta kan ha att göra med att Roger är den som oftast pratar om det som spelarna kallar för brunk. Thomas beskriver i intervjun att det är en spelstil som innefattar att man ”... kör rakt fram och det tar tvärstopp och man bara tacklar allt som rör sig och ba... det är så riktigt brunkspel är, det är väl mer maskulint”. Detta svarar han i relation till frågan om det finns något maskulinare eller femininare sätt att spela hockey på. När jag ber Roger beskriva sig själv som hockeyspelare beskriver han något som ligger nära den definition som Thomas ger ”brunk”:

- Roger, hur skulle du beskriva dig själv? (J)
- Ja, jag är väl en. Jag ser mig själv en ganska hårt jobbande spelare, kanske den inte mest tekniska men, jag försöker göra mitt bästa i varje situation i alla fall. (R)
- Mm. (J)
- Såå, ja, jag gillar att spela fysiskt, ää, att täcka runt kassen. Ja, att inte spela så jävla snyggt. (R)

På så sätt kan man tolka det som att Roger utgör vad som inom laget uppfattas som en maskulin spelartyp och därför är det roligt att han blir sänkt. Men Roger är också den som får mest formell makt av ledarna. Det är Roger som sköter fysträningarna ifall ingen tränare är på plats. Det är han som sköter all uppvärmning inför matcherna och håller koll på laget. När laget skulle ta lagfotografi var det Roger som delade ut lapparna och tog ansvar för att dessa kom in, dessutom var det han som fyllde i alla spelares namn och kommunicerade med fotografen i form av vems tur det var att fotograferas vid självporträtten. Därmed kan man tolka det som att det roliga i att Roger blir sänkt är en form av protetsmaskulinitet som återspeglas inom gruppen. Jag återkommer till detta senare.

Sammantaget förekommer det under matcherna situationer som ibland leder till slagsmål. De intervjuade pojkarna hänvisar till det prat som förekommer ute på isen och att det är en anledning till varför slagsmålen uppstår. Praten används för att reta upp motståndarna så att dessa slår, eller använder klubban på ett icke tillåtet sätt, vilket i sig kan generera power play

för det egna laget. Anderson (2010, s. 67) menar att strukturerna inom tävlingsidrott (det vill säga, vad man gör för att vinna) skapar en kultur där våld blir acceptabelt. Messner menar att angrepp i tävlingsidrott är implementerat, närvarande och allomfattande (se Anderson, 2010, s. 68). Detta är något som blir tydligt när en av spelarna berättar i intervjun att man brukar utsätta motståndarens målvakt (en position som kan ses som relativt skyddad från det övriga spelet) för olika yttranden så att han ska tappa kontrollen. Pojkarnas utsagor handlar helt enkelt om hur man ska göra för att vinna matcher, något som legitimerar våldet som ”en del av spelet” (jmf, Anderson 2010, s. 67).

Men det förekommer även i pojkarnas utsagor att slagsmål kan vara roligt och att man slåss för att inte visa sig svag inför motståndaren. Detta blir tydligt när en av de större spelarna i laget åkt på en tackling mot en av motståndarlagets yngsta spelare och den äldre spelaren får ta emot gliringar från de övriga i laget på grund av detta. Love berättar också i intervjun att han inte vill vara den som inte knuffar tillbaka om det uppstår gruff.

Det förekommer likväl ett inslag där en av spelarna i Rinksta vill slå ner en motståndarspelare på grund av att han har sina hockeybyxor på ”fel” sätt, något som visar hur hockeyutrusningarna och hur utrustningen används är performativa (Butler, 2007, s. 220). Motståndarpojken ”gör” den normativa pojkungdomshockeyspelaren på ett felaktigt sätt och inom de ortodoxa hockeystrukturerna innebär detta att han gjort sig förtjänt av stryk. Detta är dock något som tränaren reagerar negativt på och menar att spelaren inte ska lägga någon vikt vid det, och möjligen insinuerar att hockeypojkar inte ska lägga vikt vid andra hockeypojkars utseenden.

5.3.2 Skador

Med tanke på att slagsmål, tacklingar och viss tendens till en kroppshållning som bygger på fysisk dominans över andra så förekommer det även en del skador. När spelarna i intervjuerna får frågan om hur de skulle beskriva ishockey för någon som aldrig tidigare har sett sporten, beskriver de hockey som en snabb och fysisk sport. Detta leder ibland till att spelare blir skadade och liggande kvar på isen. Bland annat skedde detta i en match som bara hade pågått i ungefär två minuter. En spelare i motståndarlaget åker mot Rinkstas målvakt och skjuter samtidigt som han får en tackling som gör att båda spelarna tappar balansen, ramlar mot isen och glider in i sargen bakom målet. Rinkstas spelaren tar sig upp direkt, men motståndarspelaren blir liggande en stund. Huvuddomaren åker fram och kontrollerar hur det

är innan några spelare hjälper den skadade spelaren av isen. När spelaren som låg ner glider av isen med armarna runt sina kamraters nackar så knackar övriga spelare sina klubbor i isen och publiken applåderar. Sakarias förklarar att denna gest har att göra med respekt, en hälsning som innebär ”krya på dig”. Jag frågar de som blir intervjuade hur det känns när dessa situationer uppstår, det vill säga när en annan spelare blir liggande kvar på isen som inte är en själv. Några av spelarna är inne på att det spelar roll i vilken situation det är. Roger berättar:

- Ja, alltså om det är täckta skott och folk täcker med flit, då blir man mer taggad, de offerar sig för laget. (R)
- Ja, okej. (J)
- Sen om nån skadar sig alltså man kan ju... Man blir ställd kanske om nån... Som typ när Bengt bröt armen då på träningen då kanske man bara åh, shit det där var kanske inte så bra. (R)
- Nej, jag var inte med då men jag hörde från... Materialaren (J)
- Han fick en tackling och landade lite fel så han bröt den... Men... Jag vet inte... Jag brukar inte tänka på det så mycket, jag blir inte så här rädd (R)

Love är inne på samma spår, att man inte tänker så mycket på dessa situationer, men tillägger att det finns en risk att spelaren fejkas:

- Alltså nej, nån annan spelare blir skadad. (L)
- Ja. (J)
- ... Nej, jag brukar inte tänka så mycket, brukar bara nej, jag tänker inget speciellt faktiskt. (L)
- Nej. (J)
- ... Tänker inte såhär det måste ha gjort ont eller alltså det är.. liksom... Han fejkas alltså, det är bara mest såhär... Man alltså man brukar oftast kunna se ifall nån har ont och såhär, då brukar man tänka att det måste gjort ont eller så, som det där var inte så farligt så då kan man ställa sig upp tycker jag (L)

Thomas som nyligen åkt på en tackling mot huvudet som innebar att han fick en lättare hjärnskakning och tvingades vila i över en och en halv vecka berättar:

- Alltså, man brukar inte fundera så mycket förrän det händer en själv, det är lite lätt hänt och så. (T)

- Ja. (J)
- Så... Ja, vet inte om nån får en tackling och får lite ont så... Tänker man han är snart tillbaka och kör men när man själv får en mot huvudet där så. (T)
- Mm. (J)
- Åkte in och de har sagt, läkarna har sagt att det är en hjärnskakning och sånt där då blir det liksom, man märker det tar ett tag, det kan ju vara allvarligare än vad man tror. (T)

Sakarias är mer inne på att man försöker hjälpa den spelare som har fallit till isen:

- Det förekommer ju ibland, har jag sett här när jag varit och tittat att en del spelare faller till isen när de får en tackling eller ett skott på sig, hur känner man sig i såna situationer? (J)
- När man får en puck på sig? (S)
- Nej, alltså när man ser att en annan spelare faller till isen. (J)
- ... En annan spelare får puck eller blir skadad? (S)
- Ja, typ ligger kvar på isen. (J)
- Det beror på situation liksom... Men man försöker ju hjälpa. (S)
- Mm. (J)
- Man fortsätter inte spela då för domarn blåser ju och då försöker man ju hjälpa andra killen... Och... Eller om det blir nåt bråk eller nånting. (S)

Inför ett träningspass är isen tom och många spelare har redan bytt om och klivit på innan träningen har börjat. Detta är dagen efter en match och en del spelare påstår att de är lite slitna. Träningen kommer senare att vara av den lättare varianten och det är Peter som är ensam tränare. Inne i omklädningsrummet inför träningen handlar konversationerna bland de fåtal spelare som inte är på isen mest om skolan och tv-spelet NHL 2014. Efter en stund kommer Thomas in i omklädningsrummet och säger att han håller på att svimma. Thomas är en av dem som har varit ute och spelat innan träningen. Peter som då har kommit in i rummet skämtar lite och frågar om han ska ringa 112. Thomas svarar att det inte behövs och Peter frågar om det är något med hjärtat. Thomas svarar att det inte har med det att göra men att det blev svart för ögonen och att han kände sig svimfärdig. Efter detta fortsätter Peter att dela ut tröjorna inför dagens träning samtidigt som Thomas lägger sig på golvet. Efter en stund åker han ut på isen igen.

När jag senare under intervjun frågar Thomas om han någonsin fått en skada när han spelat hockey, berättar han att han haft en hel del olika skador bland annat ryggproblem och hjärtproblem. Han berättar om den förklaring han fått kring uppkomsten av hans hjärtproblem, som innefattar att han tränat och spelat hockey när han varit sjuk.

- När jag spelade, eller jag hade... Dom tror typ att jag hade tvar så tränade jag ändå asså och fått massa dubbelslag på hjärtat och såhär, jättejobbigt, jag fick gå av en match för att hjärtat började flimra och hålla på. (T)
- Du berättade en gång nu, under min observationstid att du hade något hjärta, hjärta som flimra till i nåt byte. (J)
- Ja, men det var nog bara, alltså det kan ju hända, det är ju ganska vanligt säger de på unga killar att det kan hända men det försvann sen. (T)
- Ja. (J)
- Men det där som var förut det var liksom, det var jättemycket under matcher, men jag spelade när jag hade feber också så det var ju inte så smart... Men de har ju utrett mitt hjärta och så... Eh... Och det ska vara lugnt. (T)
- Det är lugnt? (J)
- De har gjort ultraljud och sånt där och kollat att är... Men och sen nu förra veckan så fick jag en tackling mot huvudet så jag har hjärnskakning nu. (T)

Jag frågar sedan Thomas om han spelat med någon skada och om han haft någon anledning till detta. Han berättar att han känner en press från omgivningen att han ska vara med.

- Har du, har du någon gång spelat med en skada, du berätta om, du berättade om hjärtat att du spelade ett tag med. (J)
- Ja, jo, alltså jag har spelat när det vart lite konstigt. (T)
- Mm. (J)
- För man känner sån typ sån press att vara med alltid. (T)
- Okej. (J)
- Från tränare och allt runtomkring och det. (T)
- Mm. (J)
- Det är ju bra på ett sätt, men ibland blir det lite såhär... Alltså de tror liksom att man ska kunna spela liksom... Även fast man typ som då hade hjärtproblem och sånt där... Men när de förstod hur allvarligt det var så var det klart att de sa... Skulle ta det lugnt. (T)
- Men du känner en press från ledare och sånt att du ska vara med? (J)

- Ja, man känner alltid typ, jag känner... Nu också när jag har ont i huvudet att...
Alltså det, jag har inte fått nån mycket sms och sånt men jag känner alltid en liten press av att komma tillbaks för jag tror att jag är ganska viktig för laget nu i år. (T)
- Mm. (J)
- Så... Man känner alltid lite press att komma tillbaks. (T)

Thomas berättelse är inte den enda kring skador inom ishockeyn och inom laget. Bara veckorna innan min observationsperiod har Bengt brutit armen under en träning, något som bland annat Roger nämner i intervjun. Under en träning börjar jag prata med lagets materialare ute i båset, som är pappa till Bengt. Han berättar att skadan skedde precis i slutet av träningen, under det avslutande matchspelet. Han berättar även att Bengt fått några fler skador under sin tid som hockeyspelare, bland annat har han fått örat avskuret av hjälmen. Han förklarar att det på ungdomshjälmarna tidigare satt en plastbit runt öronen och att denna plastbit hade skurit av nederdelen av örat när Bengt hade åkt på en smäll där.

Ytterligare ett exempel på hur skador förekommer och hanteras inom laget är under en match. Signalen ljuder i ishallen och markerar att period två är över och att period tre snart ska ta vid. När jag kommer in i omklädningsrummet frågar Sakarias mig om man kan bryta adamsäpplet. Jag svarar att jag aldrig har hört talats om det men att det kan finnas andra saker i halsen som kan ha tagit illa. Han har nämligen fått ett skott på halsen i slutskedet av perioden och han berättar att han har väldigt ont. Jag ser hur upprörd han är när han frustrerat och fumligt försöker hitta sin mobiltelefon. Jag hör även en rädsla i hans röst när han ställer frågan till mig. Morgan frågar då med en ton som Sakarias verkar uppfatta som undervärderande: ”Vadå har du ont i halsen?” och sedan berättar han hur han spelar med ett antal skruvar i ena benet (troligtvis har han brutit något i benet tidigare, min amn.). Sakarias, som nu hittat sin mobiltelefon, svarar upprört ”men jag har ju fått ett skott på halsen.” Sedan ringer han hem. Därefter kommer Lars och Peter in för att ha taktikgenomgång inför sista perioden i matchen, som är väldigt jämn både spelmässigt och resultatmässigt. När Lars ser att Sakarias pratar i telefonen säger han till honom att han får gå ut om han ska fortsätta prata. Både Lars och Peter är medvetna om Sakarias skada eftersom en del av taktikpratet handlar om vem som ska ta Sakarias position om han utgår.

Efter matchen börjar Adam och Kristoffer att prata om Sakarias skada samtidigt som de tar den kexchoklad som Sakarias lämnat kvar tillsammans med sin hockeyutrustning.

- Det är fan andra gången Sakarias är på sjukhuset denna vecka. (K)
- Jag vet, han känner efter så mycket, som i tisdags då sa han att han inte skulle träna för att han kunde få vatten i såret. Jag sa, du kommer ju inte dö av det. (A)
- Nu hade han tydligen svårt att andas sa han. (K)
- Ja, men du körde ju med brutet revben för fan tidigare i år. (A)
- Körde du med brutet revben? (Amadeus)
- Nja, det var en spricka i det". (K)

Denna skada tvingade Sakarias att övernatta på sjukhuset, eftersom de var rädda att halsen skulle svullna upp under natten. Sakarias var även tidigare under veckan inne på sjukhuset efter att han hade slagit sig i pannan på fritiden, och enligt egen utsaga fått ett så djupt sår att man kunde sticka in fingret i det. Läkarna hade limmat ihop såret och sagt åt honom att han skulle försöka att inte blöta ner såret eftersom det kunde göra att limmet släppte. Sakarias rådfrågade Lars inför träningen om hur han skulle göra, men Lars svarade något i stil med att Sakarias inte borde tänka så mycket på det. Samtidigt berättar Morgan, som sitter bredvid Sakarias i omklädningsrummet, att sådant gillar tjejerna. Detta resonemang följer Morgan upp med en anekdot kring hur tjejerna blev intresserade av honom när han hade brutit armen. Sakarias verkar följa dessa råd och byter sedan om och gör sig redo för träning.

När träningen har pågått i ungefär en timme kommer Sakarias in i båset och frågar mig om hans sår i pannan har gått upp. Jag svarar att jag inte tror det eftersom det inte ser så ut. Jag märker att han är lite rädd och jag frågar hur det känns. Han svarar att det gör väldigt ont. Roger som också står i båset säger att det säkert inte är någon fara och att det kommer att gå över under natten. Innan Sakarias sätter på sig hjälmen för att återigen hoppa in på isen säger han att han funderar på att åka till lasarettet och sy. När träningen är över pratar Lars med Sakarias om hans skada och ger tips kring hur han ska hantera den.

Förutom dessa två skador har Sakarias även problem med ena foten. Inför en träning visar han mig sin ena fot som är betydligt större på grund av svullnad jämfört med hans andra fot. Han berättar att han haft det sedan i somras och att det gör väldigt ont varje gång han stoppar ner foten i skridskon, men förklarar att om han bara knyter skridskon tillräckligt hårt så går det att

åka. Jag ser vid ett flertal träningar hur han grimaserar varje gång han ska stoppa ner den svullnade foten i skridskon. Sakarias berättar att när det var som värst i somras var han nära att börja gråta varje gång han skulle stoppa ner foten i skridskon.

När Peter sedan kommer in i omklädningsrummet frågar Sakarias honom ifall han har några tips kring hur han ska göra med foten. Peter skämtar lite kring Sakarias fot, medan Sakarias säger åt honom att han ska vara seriös. Efter att Peter har skämtat klart, säger han åt Sakarias att han borde vila eftersom det är match om några dagar, ”och du är viktig” avslutar han resonemanget. Sakarias vill inte stå över träningen men verkar osäker på hur han ska göra. Under tiden som Peter och Sakarias pratar om foten passar Sakarias också på att fråga Peter när han ska lära honom att ragga tjejer. Peter försäkrar Sakarias att han ska lära honom detta eftersom det är ett ämne som han har A+ i. Sedan fortsätter Peter att dela ut tröjorna och återkommer sedan till Sakarias som fortfarande inte är säker på om han ska träna eller ej. Då säger Peter skämtsamt att både Amadeus och Roger också har ont men att de ska vara med ändå. Sakarias påstår att det inte är samma sak innan han byter om och är med på träningen. Amadeus är dock bara delvis med. Han åker mest runt och känner hur hans fot känns innan han kliver av efter ungefär 40 minuter. Sakarias och Roger är med hela träningen.

Sakarias berättar vidare att han brutit nyckelbenet under en landskamp och sedan har han även haft problem med ljumskar som gjort att han varit tvungen att vila tre månader. När jag frågar honom om han spelat med skador, så framhäver han att han gjort detta på grund av chansen att få visa upp sig och speciellt då på landslagsnivå.

- Eeh, har du någonsin spelat med en skada eller sjukdom? (J)
- Ja, skada i ljumsken det var trurnering så jag åkte med skadad ljumske till Tjeckien och försöker kriga på... (S)
- Varför gjorde du det? (J)
- Nej, jag hade bra möjlighet att åka dit... liksom... nej, ja. (S)
- Ja, stor chans? (J)
- Ja, precis, det var liksom möta USA och Kanada och de där lagen, de bästa lagen liksom, man kan ju visa att man... Liksom är bra... Och då kanske något annat lag... Tar in dig och sådär... Så det är en bra chans att visa upp sig för alla andra. (S)

Varken Love eller Roger har fått några skador men de har ibland spelat med lite förkylningar och slem i halsen. Love berättar varför han valt att spela när han haft en lindrigare förkylning.

- Sen har jag väl någon gång kört när jag är lite förkyld, ehm... Alltså nån gång har man haft lite ont i halsen men... Eh... Ja. (L)
- Skulle du kunna förklara varför man gör det? Eller varför du gör det i det här fallet? (J)
- Det är väl att alltså för att eh... Nu såhär man måste kunna komma på träningar för man ska kunna spela match och sånt också. (L)
- Mm. (J)
- Så nu liksom ändå är det en match och man har lite ont i halsen då ska då såhär ska man helst kunna gå dit liksom och pröva tycker jag, eller ifall man blir med på matchen dagen efter. (L)
- Mm. (J)
- Det är ju för det mesta därför för att man ska kunna få vara, spela när det är match och sånt där. (L)

Roger ger en liknande förklaring och menar att man känner bäst själv när man kan vara med eller inte.

Sammanfattningsvis kan man säga att pojkarna har lite olika uppfattningar om skador. I intervjuerna framhäver en av pojkarna att ifall någon spelare faller till isen skadad försöker han hjälpa denne. Ytterligare en pojke menar att det finns risk att spelaren som ramlat fejkar och att man kan se om någon verkligen är skadad. En annan menar att det beror på i vilken situation som spelaren blir skadad och framhäver att om någon offerar sin kropp för att täcka ett skott så blir han mer taggad. Det framkommer också i spelarnas utsagor att det finns en press på att man ska vara med och denna press leder till att de ibland spelar skadade eller sjuka. Messner (1992, sid. 72) menar att forandet av en instrumentell kroppsyn, kroppen som en maskin, ofta leder till våld mot sin egen kropp där bland annat pressen utifrån är avgörande.

Det finns tendenser till att spelarna förväntar sig att de andra spelarna ska ”bita ihop” och offra sina kroppar för laget. Messner (2002, sid. 59) förklarar att denna tendens att spelare väljer att bita ihop ofta är sammankopplad med homohysteri, det vill säga om en spelare inte biter ihop så riskerar han att ses som svag och mer feminiserad, och således i förlängningen

som homosexuell. Det finns en del tecken på att denna diskurs även råder inom Rinksta, men att spelare både uppsöker sjukhus och avstår från träningar kan luta åt att det råder en minskad homohysteri. Dock ska man vara försiktig med en sådan tolkning i och med att spelare som är skadade ofta kommer ner och försöker vara med på träningarna. Enligt Curry (1991) har detta snarare att göra med att de skadade spelarna inte vill förlora kopplingen med laget. Den skadade spelaren kommer ner för att bevisa att han fortfarande är en del av laget trots att han inte alltid kan delta i aktiviteten fullt ut.

Den sargade kroppen träder också stundtals fram som något eftersträvansvärt inom laget. Det förekommer ibland utläggningar om hur tjejer blivit attraherade av pojkarna när de fått en skada. Messner (2002, sid. 59) menar att förutom att spela skadad så fungerar skadorna som ett immunsystem gentemot misogyna och homofobiska tilltal och är även ett sätt att spela upp en mycket högt och ärad form av maskulinitet.

5.4 Konstruktionen av herrishockeyspelaren- en sammanfattning

Något som är tydligt inom hockeylaget är hur kroppar står i fokus. Det gäller att ta hand om kroppen, bygga och vårda den. Tillsammans med konkurrensen om platser samt fokus kring poäng och kommentarer kring vad som krävs för att ta steget till nästa nivå, blir det ibland tydligt att mycket av verksamheten går ut på att producera spelare till de äldre lagen.

Vidare blir kropparna även utsatta för både slag och skador. Ibland gör de så att en motståndare blir skadad eller så skadar de sig själva. Under intervjuerna menar pojkarna att man sällan tänker något särskilt när någon annan faller skadad till isen. Sakarias framhäver dock att han försöker hjälpa den skadade av isen. Men det blir ofta tydligt hur pojkarnas och ledarnas utsagor berättar om kroppen som ett instrument, något som bland annat Messner (1992 sid. 72) belyser. Det är med hjälp av kroppen som resultaten uppnås, och således uppmuntras spelarna att se sina egna och sina kamraters kroppar som ett verktyg för att uppnå dessa resultat.

Messner (1992, sid 72) belyser även i sin studie av före detta manliga elitidrottare att anledningen till att spelare väljer att spela skadade eller med sjukdom har att göra med att smärta som kroppslig erfarenhet är något som ses som hårdande för karaktären. I viss mån stämmer detta överens med spelarnas utsagor. Till exempel framhäver Roger att en spelare som offerar sig för laget kan vara en motivationspådrivare. Vid ett annat tillfälle pratar Adam

och Kristoffer om Sakarias, som tvingas åka till sjukhuset under en match, på ett lite nedvärderande vis. Adam imponeras samtidigt över att Kristoffer spelat med en spricka i revbenet. Fundberg (2003, sid. 90) menar att ta ut sig, testa gränser och bli bättre genom att utsätta kroppen för olika grader av smärta är något som har förknippats med förvärvandet av maskulinitet under hela 1900-talet. Det är möjligt att spelarna ser det som hårdande och maskulint att offra kroppen även om ingen för detta på tal. Det som dock går emot detta är hur pojkarna i intervjuerna framhäver att det snarare är pressen på att vara med som påverkar dem till att träna eller spela skadade. Sakarias menar att chansen att få spela på en högre nivå är en anledning till varför han utsatt sin kropp för risker.

Det framkommer situationer när själva hockeyn och hockeyverksamheten går före spelare som kan behöva hjälp. Sakarias får ett skott på halsen under en match och tvingas ut ur omklädningsrummet mellan perioderna på grund av att matchen går före. Thomas kommer vid ett tillfälle in från isen och säger att han är svimfärdig och får sedan klara sig i princip ensam. En gång när Sakarias har skadat sig på fritiden och behövt limma ihop ett sår i pannan, får han rådet att inte tänka så mycket på det, trots att läkarna sagt att han ska undvika att blöta ner det limmade såret.

När det kommer till slagsmål verkar både ledare och spelare tycka att dessa handgemäng inte är så allvarliga. Bland annat skämtas det om slagsmålen och den som har varit i ett slagsmål hamnar i centrum inom laget. Han blir liknad vid andra kända slagskämpar och blir kallad för en fighter. En del av pojkarna berättar i intervjuerna att de ibland slåss för att de tycker att det är roligt, men att slagsmålen mest beror på det prat som förekommer mellan spelarna ute på isen. Oftast handlar det om att man försöker få motståndaren att förlora kontrollen över sig själva och börja slå medan man själv håller sig lugn och på detta sätt skapa power play för det egna laget.

6 Iscensättandet av pojkungdomshockeyspelaren

Fundberg (2003, s. 73) beskriver omklädningsrummet som en vattendelare som både legitimerar och upprätthåller åtskillnaden mellan könen. Härinne finns det inga tjejer eller kvinnor i form av fysiska personer. De vuxna som kommer in i omklädningsrummet är män. De enda kvinnorna jag ser under min observationstid är, vad det verkar som, mammor till yngre spelare eller utövare från den lokala konståkningsföreningen. I junioråldern är

mammorna förpassade till läktaren. Detta har nog dock mycket att göra med att spelarna är väldigt självgående och att de legitima rollerna är ägnade åt män, det vill säga tränare, lagledare, materialförvaltare. De få gånger som vuxna utanför laget kommer in i omklädningsrummet eller befinner sig i närheten av laget så är det främst män. Jag frågar de som jag intervjuar varför de tror att det är så här. Här skiljer sig deras svar lite åt, men de flesta menar att det har att göra med att damhockeyn inte är så utbredd i Sverige. Roger säger bland annat:

- ... Sen har jag lagt märke till att det är mest män runtomkring laget. tränare, materialare, lagledare, varför tror du att det är så här? (J)
- Ehh (suck)... Ja, för att... Nej, men... Det är väl mest, jag tror det är många föräldrar som själva spelar hockey och liksom... Som... Jag vet inte... Fastnat mer för sporten. (R)
- Mm (J)
- Många ser ju hockey som en killsport, inte... Skiljer mycket från damhockeyn som inte alls är lika intressant... Det märker man också under VM och OS som de har det är inte alls lika mycket pådrag som... Jag vet inte ens om det visas på tv liksom. (R)

Man kan anmärka på att Roger använder ordet föräldrar när han menar pappor eller män, men detta ska nog snarare ses i hänseende till att intervjusituationer är ett ovanligt inslag i pojkarnas liv. Thomas är också inne på att det är män som oftast är mer intresserade, även om han framhäver att det är annorlunda för honom.

- ... Sen har jag lagt märke till att det är mest män runtomkring laget alltså tränare, materialare, lagledare, har du någon tanke kring varför det är så? (J)
- ... Alltså sport, alltså jag ska inte säga att det inte är någon kvinnosak men... Män är ju oftast mer sportintresserad än kvinnor, jag vet inte varför men, det är så... Så då blir det väl att papporna är mer intresserade, min pappa blir alltid så sur när jag spelar hockey så han går aldrig och kollar längre, så i mitt fall är det bara mamma som kollar. (T)
- Ja, okej. (J)
- Men jo, det är mest män. (T)
- Mm, så det är mest därför? (J)
- Ja, hur intresset ligger liksom. (T)

Love ger en förklaring kring att det har att göra med att hockey är en större sport på herrsidan än på damsidan. Han framhäver dock att han haft kvinnor som varit lagledare och det är ingen skillnad förutom att de inte kommer in i omklädningsrummet.

- Sen har jag lagt märke till att det är mest män runtomkring laget, tränare, materialare, lagledare, varför tror du det är så? om du har några tankar kring det. (J)
- ... Det är väl mest för att hockeyn är en större sport inom männens och kvinnorna är helt enkelt inte lika intresserade. (L)
- Nej. (J)
- Så därför... Jag har haft alltså jag har haft kvinnliga lagledare innan men. (L)
- Hur har det funkat då? (J)
- Det alltså det har funkat lika. (L)
- Mm. (J)
- Alltså det är inget speciellt liksom tycker jag. (L)
- Nej. (J)
- ... Det är bara att de inte kommer in i omklädningsrummet liksom och byter om eller nånting sånt där men annars så är det exakt likadant liksom. (L)
- Ja, jag är med, så det är snarare att herrhockeyn är större än damhockeyn? (J)
- Ja, det är det, jag tror så därför är det fler som, majoriteten är ju män som spelar hockey och som utbildar sig till tränare och allting sånt där. (L)
- Mm. (J)
- Så därför är det mest killar som, det är det jag tror. (L)

Sakarias som inte är uppvuxen i Sverige utan även spelat hockey tidigare i sitt hemland berättar att han haft damtränare, att de vunnit guld tillsammans, men konkluderar ändå att hockey inte är någonting för tjejer.

- Sen har jag lagt märke till att tränare, materialare, lagledare, alla är män varför tror du att det är så inom hockeyn? (J)
- Män? (S)
- Alltså man, av manligt kön så att säga. (J)
- ... Hm, ja i mitt hemland (min anm.) hade jag två kvinnor som hade, som träna mig hela alltså... Två år hade jag två tränare som var män också men sen böt jag lag och då hade jag två tjejer... De var ganska duktiga faktiskt, vi tog två guld med dem... Det är mest en killsport om man tänker, om man säger så, det är ingenting för tjejer. (S)

Men hockeyn erbjuder inte enbart en frizon gentemot det kvinnliga könet, utan här har spelarna även möjlighet att umgås med likasinnade samtidigt som de utövar en aktivitet tillsammans. För att kunna utföra denna aktivitet samlas spelarna inför varje träning och match i omklädningsrummet. Det är få platser som har tillskrivits samma laddning som omklädningsrummet inom idrottssammanhang. Curry (1991) menar att en generell regel som kan tillämpas inom herromklädningsrum är att härinne tillåts spelarna att göra saker tillsammans med sina kamrater som skulle anses vara opassande annars. Det är ofta i omklädningsrummet som en del rituella händelser brukar ske. Brännberg (1998) beskriver till exempel hur lagmedlemmar urinerar på varandra. Men omklädningsrummet är främst en social plats där spelare umgås. Jag ska fortsättningsvis beskriva verksamheten med utgångspunkt i hur Rinkstaspelarna regisserar maskuliniteter. Omklädningsrummet blir deras intima zon och ligger till grund för stora delar av verksamheten. Framställningen bygger på olika händelser som sker under observationsperioden, antingen på träning, match eller under teoripass. Detta sammanfattas under tre rubriker: Jargong, Sexualitet och Etnicitet.

6.1 Jargong

På dagens fysschema står rörlighetsträningsträning. Det är inga tränare med och Roger är den som agerar ledare för gruppen. ”KOM IGEN, SAMLING!” ropar han till de övriga spelarna som snabbt sluter upp kring honom. Roger visar för de andra vilka övningar som ska göras, men ganska snart syns det att de flesta redan vet vilka övningar som ingår i rörlighetsprogrammet. Det dröjer inte länge innan Thomas har tröttnat och börjar bryta sig ur gruppen. Han sätter sig och cyklar och gör lite andra saker under tiden som de andra fortsätter. De övriga spelarna reagerar inte utan låter Thomas bryta sig ur. Under tiden som de flesta håller på med sina övningar ser Kristoffer en möjlighet att trycka upp sin fot i Ralfs rumpa när Ralf ligger på golvet och gör en av övningarna. Ingen av lagkamraterna reagerar på detta och Ralf reser sig bara upp från den position han tidigare hade på golvet.

Vid ett tillfälle när spelarna byter om, börjar Sakarias och Marlon att ”skojbråkas”. Jag uppfattar inte vad som utlöser bråket, men jag får för mig att det har att göra med att Marlon inte vill dela med sig av något till Sakarias. Sakarias slår Marlon på överarmarna samtidigt som han ber om att få det han vill ha. Efter ett tag säger han ”vill du lukta på min pung” och bryter ner Marlon med ett nackgrepp så att Marlons ansikte hamnar mellan hans ben och nära hans kön. Båda pojkarna är klädda i träningsoveraller vid tillfället, så Sakarias kön är täckt av

kläder. Innan detta sker har dock Marlon, förutom slagen på överarmarna, även fått utstå ”tusen nålar”. Tusen nålar innebär att någon greppar tag runt en annan persons arm och vrider skinnet på armen åt motsatt håll. Sakarias gör det med stor kraft och jag kan se hur Marlon grimaserar över smärtan. Under tiden som Sakarias bryter ner Marlon mot sitt kön kan jag se hur Marlons underarm är alldeles röd. Thomas, som är den som står närmast när detta sker, står mest och iakttar händelseförloppet och ibland ropar han till Marlon att han borde sänka Sakarias. Jag tolkar det som om Thomas menar att Marlon ska ge igen mot Sakarias. Marlon gör dock ingenting tillbaka och när attackerna har slutat frågar Sakarias om Marlon är arg. Marlon svarar att han inte är det men det ser ut som om han håller tillbaka tårarna när han säger detta. Sedan ber Sakarias om ursäkt för det han gjort och de fortsätter under tystnad att byta om.

Inför en träning kallar Roger en spelare i ett motståndarlag (som de flesta verkar veta vem det är) för en fitta. Daniel undrar varför Roger tycker det. Roger förklarar då att den här spelaren tror att han är bäst och att han lägger upp en massa ”spännisbilder” på Instagram. Mats, som sitter i bar överkropp mitt emot Roger och Daniel, visar hur den här spelaren gör genom att spänna musklerna på överkroppen och sedan dör samtalet ut för en kort stund. Efter ett tag ropar Roger rakt över omklädningsrummet till Morgan som sitter i den andra delen av rummet och som håller på att byta om att han ska ”sluta spänna sig”. Vid tillfället har Morgan satt på sig hela utrustningen på underdelen av kroppen och sitter och pratar med någon av lagkamraterna som sitter mitt emot honom. Morgan skakar på huvudet och svarar tillbaka att Roger ska skärpa sig, innan han fortsätter att byta om och samtala med dem som sitter närmast. Jag tolkar det som att ”spännisbilden” utgör ett överdrivet uppvisande av en muskulös kropp och att detta anses vara något klandervärt. En annan tolkning skulle kunna vara att det bara är pojkar i omklädningsrummet och att den bara överkroppen skulle anspela på en slags homoerotik (jmf. Pronger, 1999).

Det förekommer med andra ord ibland ett tydligt framhävande av ortodoxa maskulinitetsideal under träningarna. Ytterligare ett exempel är under en träning där en av övningarna är en tävling mellan de olika kedjorna. Spelarna är uppdelade så att hälften befinner sig i vardera ytterzoner, sedan tävlar man mot varandra sida mot sida. Övningen går ut på att tre spelare ska göra mål mot två backar. Love anser att anfallarna fuskar genom att kliva in i zonen alldeles för tidigt. Detta påpekar han för Peter som är den som håller koll på ställningen i den zonen, medan Lars koncentrerar sig på den andra zonen. När Lars sedan blåser av övningen

och alla har samlats framför tavlan så anmärker Peter detta inför laget. Han menar att Love ska sluta gnälla för i matchsituationer kan man aldrig veta vad som kommer att ske. När de sedan har gått igenom övningen och vilka som segrade övergår träningen till tvåmålsspel. Loves femma börjar på sidan och Peter säger då i båset ”Love din jävla gnällspik, ska jag hämta papper så att du kan torka tårarna?” Love börjar göra en ansträngning för att förklara men hinner inte klart innan det är dags för hans femma att åka ut på isen.

Även misogyni förekommer i jargongen bland vissa spelare och det tar sig uttryck på olika vis. Några exempel visade jag upp i inledningen av denna del och några exempel har utspelats tidigare i resultatet. Resterande del av denna framställning handlar om några exempel på misogyni i jargongen som inte är direkt kopplat till sexualitet. Detta ska ses som en del av en jargong där man undviker att uppfattas som feminin, att bli jämförd med något feminint, eller att man tar direkt avstånd från det som kan uppfattas som feminint. Det som är kopplat till sexualitet återkommer i nästa del av framställningen.

Ett exempel på detta avståndstagande från det feminina är när Roger och Mats utför en övning under fyspasset. En av övningarna i bålprogrammet är Situps. Övningen är uppdelad i två delar, raka situps respektive sneda situps. De utförs en och en, trots att spelarna är indelade i par, vilket innebär att en vilar under tiden som den andra utför övningen. Situpsen utförs på en underläggsmatta som man lägger på golvet. När Roger och Mats kommer fram till denna station går Roger för att hämta sig en extra matta när situpsövningen övergår till sneda situps. Mats säger att Roger är en kärring och skjuter demonstrativt undan sitt underlägg och genomför övningen på det hårda och kalla betonggolvet. När de sedan byter av varandra gör Roger samma sak. Tillsammans genomför de sedan denna station utan underlägg varje gång de kommer dit. De övriga i laget lägger dock tillbaka mattorna när de kommer till övningen.

Vid ett annat tillfälle i periodpausen under en match frågar Nils vad Ville gjorde under ett byte. Lars och Peter har haft sin genomgång och Lars har lämnat omklädningsrummet. Ville spelade tydligen på fel kant utifrån sin ytterforwardsposition. Peter föreslog att Ville kanske har problem med höger och vänster, men Nils säger att sådant brukar bara tjejer ha problem med. Peter svarar att det kanske säger mer om Ville, varpå de tre inblandade ler och småskrattar tillsammans.

I intervjun med Thomas frågar jag om pratet som förekommer inne i omklädningsrummet.

- Ja... Eh, skulle du säga att det finns något vi inte har pratat om, relaterat till maskulinitet inom hockeyn? (J)
- Att det är mycket... Alltså... Språket i omklädningsrummet det är mycket fitta, kuk, och sånt där (T)
- Ja, varför tror du det är så? (J)
- Jag vet inte, det är väl lite ballt kanske, nej alltså inom citattecken om man säger. Nej, men... Jag vet inte, det är väl lite barnsliga grabbar och sånt där... Typ (T)

Jargonen som återspeglas inom laget är delvis misogyn, sexistisk och homofobisk. Denna jargong är mer förekommande inom en viss del av laget och att påstå att alla aktivt bidrar till att upprätthålla den vore en överdrift. En del spelare *gör* dessutom en ganska aggressiv person inne i omklädningsrummet och använder sig av aggressiva uttryck för att framföra sina åsikter.

6.2 Sexualitet

Förutom att jargonen inom laget består av misogynia, homofobiska och sexistiska kommenterar så framkommer även framhävandet av en viss sexualitet inom hockeylaget. Det är alltid en heterosexuell sexualitet som framhävs, där en homosexuell läggning ibland används för att ta avstånd för något dåligt, eller för att, som Anderson (2010, s. 108) beskriver det, skapa sig ett heterosexuellt kapital. Några exempel har redan förekommit men jag har här för avsikt att samla ytterligare några exempel på uttryck för normer kring sexualitet som existerar och blir begripliga inom laget.

I omklädningsrummet efter en träning är det mest prat om tv-spel. Plötsligt säger Emil till de som sitter närmast (Roger, Daniel, Love, Mats, Jan, Ralf, Adam, Morgan): ”nu ska jag hem och käka ostbågar och onanera”. Några av pojkarna fortsätter samtalet om onani och ostbågar medan främst Roger fortsätter med att samtala om NHL. Adam säger att han också ska hem och onanera. Då frågar Morgan om han ska onanera tillsammans med de som han bor tillsammans med. Några i laget delar nämligen lägenhet eftersom de kommer från ställen utanför Stockholm, men går i skola och spelar i Rinksta. Adam svarar med vad jag uppfattar som sarkasm i och med att han byter tonläge i rösten ”ja, vi ska sätta oss i soffan tillsammans och runka”. Sedan fortsätter de flesta att prata om tv-serier och tv-spel.

Efter ett fyspass när alla är på väg tillbaka till omklädningsrummet så har Morgan kommit dit först och lagt av en fis som luktar väldigt mycket, vilket många blir förbannade över. Roger säger att Morgan ”är en jävla fitta” som gör så medan Mats frågar hur Morgans tjej reagerar när han gör sådana saker. Morgan verkar inte bry sig nämnvärt om detta medan många av lagkamraterna väntar utanför i korridoren tills den värsta stanken har lagt sig. När sedan spelarna börjar återvända in i omklädningsrummet frågar Morgan om Roger ska vara med och spela NHL senare. Sakarias och Marlon är uppspelta över denna spelkväll som pojkarna ska ha och säger att de ska springa iväg och köpa spelet så fort de kommit ut från hallen. Roger berättar att han inte kan vara med på spelkvällen eftersom han ska på bio och dessutom måste skynda sig. Morgan undrar vem han ska på bio med och Roger berättar att han ska gå ensam. Då kommer Mats in i omklädningsrummet och frågar om Roger ska med bort och stretcha. Roger svarar att han inte hinner eftersom han ska på bio. Morgan inflikar då att Roger ska på bio med en tjej varpå Mats undrar om detta stämmer. Roger säger återigen att han ska på bio ensam, men erkänner efter ett tag att han ska på bio tillsammans med en tjej och inga vidare diskussioner kring detta följer.

Vid en samling inför ett annat träningspass dök endast elva spelare upp. Lars berättar att idag ska de ha samträning med J20. Omklädningsrummet som pojkarna blivit tilldelade ligger mitt emot dam-konståkningslaget och pojkarna har som vanligt sin omklädningsrumsdörr öppen. När konståkningstjejerna går förbi pojkarnas dörr hälsar Sakarias på en av dem och när hon stängt dörren till deras omklädningsrum säger Adam ”Åh, halva inne!” varpå det börjar fnittras mycket inne i pojkarnas omklädningsrum. Efter en stund så öppnas dörren till tjejernas omklädningsrum och Sakarias lutar sig över till Ville och viskar, fast ändå så högt att det är hörbart, ”Titta nu kan man se X naken”. Ytterligare en stund går och återigen öppnas tjejernas omklädningsrum och när dörren stängts denna gång ropar Sakarias skrattandes: ”Ville gjorde typ så här (böjer sig framåt och öppnar ögonen stort)”, sedan frågar han de övriga i omklädningsrummet om han ska gå och prata med en av tjejerna och fråga om hon lagt märke till hur ”biffig han blivit” (Jag uppfattar det som att Sakarias menar att han blivit mer muskulös sen sist de sågs). Roger svarar att det kommer han aldrig våga eftersom han nyligen gömt sig längst in i omklädningsrummet. Efter ytterligare en stund, när killarna har börjat byta om inför hockeyträningen, säger Thomas till Nicolai (pojken i laget som inte kan svenska) att han ska säga att han är bög. Nicolai svarar på svenska ”Jag heter Thomas och har liten kuk.” De närmsta åhörarna jublar och skrattar av förtjusning.

Vid ett annat tillfälle i omklädningsrummet efter en onsdagsträning säger Thomas återigen till Nicolai att han ska säga att han är bög. Nicolai undrar varför Thomas tycker att just detta är så roligt samtidigt som han imiterar Thomas genom att visa upp olika gester som att klappa händerna och låtsasskratta. Thomas svarar att han inte vet detta samtidigt som Daniel inflikar och frågar varför de inte får lära sig engelska i skolan i det land som Nicolai kommer ifrån och avslutar med att han tycker det är gay. Nicolai svarar med att han inte behöver engelska eftersom han redan kan svenska. Både Daniel och Thomas säger att han inte alls kan svenska varpå Nicolai återigen säger ”Jo, jag heter Thomas och har liten kuk”.

I omklädningsrummet inför en träning berättar Morgan för Thomas att han haft sex med en tjej. Nästan alla spelare i laget är inne i omklädningsrummet men de flesta håller på med sin utrustning eller sina mobiler. Thomas frågar Morgan om hon var erfaren, varpå Morgan nickar. Sedan blir det en paus i samtalet innan Thomas frågar om det hela var en engångsgrej eller om Morgan har för avsikt att inleda ett förhållande med tjejen. Morgan svarar högt och tydligt ”alltså, Thomas du har ju inte fattat galoppen”. Thomas har tidigare berättat för mig att han har en flickvän som bor utanför Stockholm som han brukar åka och hälsa på under

skolloven, eftersom hockeyn tar upp så mycket av hans fritid. Jag tolkar detta således som att Morgan menar att ett förhållande inte var aktuellt. Kristoffer, som sitter på bänken mitt emot, ler lite och detta ser Morgan som säger, även detta med ganska hög stämma, att Kristoffer bara är avundsjuk för att han inte fått något (sex, min anm.) på fyra år. Sedan fortsätter Thomas med utfrågningen kring tjejen som Morgan haft sex med. Till slut plockar Morgan fram sin mobiltelefon och visar upp en bild för honom. Detta gör att Thomas utbrister i ett ”Shit, WOW... Du måste vara nöjd. Nu är du stolt va?!”. Denna historia tas också upp vid en annan träning där Ville börjar tvivla på Morgans historia och säger att han bara hittat på allt. Morgan står dock fast vid sin sak och menar att de andra får tro vad de vill.

Efter ett annat ispass börjar Ville prata om en tjej. Love säger att den tjejen går i hans klass. Ville berättar då att hon utfört oralsex på en mängd olika killar. Love undrar försiktigt om det stämmer, varpå Ville menar att det är vad han har hört. Sedan frågar Love om det stämmer att tjejen i fråga har en pojkvän som är några år äldre än henne. Ville hör inte eller reagerar inte på Loves fråga utan frågar istället Love om hon inte är lesbisk eller bisexuell. Love svarar att så kan det vara, varpå Ville säger att det är äckligt och Love instämmer.

Efter fysträningen en annan dag kliver Roger in i omklädningsrummet som en av de första. Några spelare anländer några sekunder efteråt och Roger säger högt och fundersamt. ”Vänta nu, har Mats köpt en likadan tröja som mig?” varpå Kristoffer föreslår att Mats kanske blivit bögd och Ville menar att Roger borde slå ner Mats. Roger gör dock ingenting av detta. Han konfronterar Mats lite flyktigt om tröjköpet men det blir ingen stor sak eftersom de flesta skyndar sig att byta om inför ispasset.

Homosexualitet finns med andra ord närvarande inom laget, dock mest som uttryck för något negativt. Jag frågar de intervjuade ifall de tycker att laget är lika öppet för alla, bland annat sexuell läggning. Ingen av de intervjuade vet om det finns någon i laget som är homosexuell. Deras svar skiljer sig åt. Två av pojkarna tycker och tror att det skulle vara problematiskt ifall det var någon som kom ut som homosexuell, medan två av dem menar att det inte skulle vara några problem. Roger berättar:

- Vet du om det är någon i laget som har kommit ut som homosexuell? (J)
- Nej. (R)
- Nej... hur tror du att laget skulle reagera då, eller hur skulle du själv reagera då? (J)

- Öh... Jag vet inte, det är ovanligt med homosexuella i hockey tror jag... Jag har inte hört nån som har kommit ut så här... Men äh... Nej, det skulle väl vara lite konstigt såhär... Jag upplever det lite som att... Alltså de jag har träffat som är homosexuella är lite mer såhär "åh, nej jag gjorde illa mig" (förställd röst) såhär lite... Jag vet inte... Inte lika... Det känns inte som om de passar för sporten. (R)

Thomas är också inne på att det skulle kännas som något konstigt ifall någon i laget kom ut som homosexuell:

- Upplever du att laget är lika öppet för alla sexuell läggning, etnisk bakgrund? ... (J)
- Alltså det borde ju vara så men jag tror inte riktigt det är så. (T)
- Okej, på vilket sätt? (J)
- ... Eh... Nej, jag vet inte... Om nån skulle vara gay i laget skulle folk bli lite rädda, stå i duschen och såhär, ja, jag vet inte (T)
- Men det är ingen som har kommit ut som homosexuell i laget? (J)
- Nej. (T)
- Vad tror du skulle ske om du får... hur skulle ni reagera? (J)
- Eh, jag tror alltid man skulle tänka lite såhär hjälp när man ska gå och duscha och såhär, jag vet inte... Det är svårt att förklara, jag vet inte. (T)
- Gör ett försök. (J)
- ... Nej, om nån bråkar med någon kanske man skulle säga såhär du då din böj eller nåt sånt där, jag vet inte... Och då kanske han skulle bli ledsen och så där. (T)

Sakarias är en av dem som menar att det inte spelar någon roll:

- Vet du om någon i laget har kommit ut som homosexuell? (J)
- Nej (S)
- Hur tror du att ni skulle reagera ifall att eller hur skulle du reagera. (J)
- Höm, det var en bra fråga heh, det har inte hänt mig men... Det är hans val, det är hans liv, och det är hans val, jag vet inte. jag skulle nog va, nej det är ju upp till honom liksom hur han vill. (S)

Love är dock inne på att det inte skulle vara några problem, han tror dessutom att det inte skulle vara några problem för de andra i laget heller.

- Vet du om någon i laget har kommit ut som homosexuell? (J)

- Nej, inte vad jag vet. (L)
- Hur tror du ni skulle reagera, eller hur skulle du själv reagera? (J)
- Alltså personligen skulle, alltså jag har ingenting emot det liksom, jag skulle inte säga någonting men... Jag tror inte någon annan skulle säga nånting liksom, det... Jag tror vi är tillräckligt mogna för att veta alltså, även om de tycker det är fel eller inte, jag tycker inte det är fel men alltså så tror jag alla skulle kunna ta det på ett bra sätt liksom ändå. (L)

Likt i Andreassons (2007) och Fundbergs (2003) studier förekommer tal om ”bögen” främst för att ta avstånd från olika negativa saker och även från beteenden som inte är okej inom laget. Det förekommer också ett inslag där en av de utländska spelarna ifrågasätter varför det är så roligt att skoja om bögen, något som den svenska pojken i detta fall inte kan svara på. Curry (1991) menar att homofobiska skämt och prat om bögar skapar skratt i omklädningsrummet på grund av att detta hjälpar spelarna att distansera sig från att bli stämplade som homosexuella.

Två av de intervjuade menar att bögen är antingen opassande för sporten eller opassande i omklädningsrummet. Roger anser att bögen skulle vara opassande i hockeyn utifrån stereotypa föreställningar kring hur bögar är. Han medger samtidigt att han inte vet om någon i laget är homosexuell. Detta skulle kunna antyda det Anderson (2007) menar att inom ortodoxa miljöer är homosexualitet accepterat så länge inte bögar beter sig på ett feminiserat vis. En av männen i Andersons studie menar att vara maskulin inte har någonting att göra med vem man väljer att ha sex med, utan snarare hur man agerar. Jag tolkar Rogers utsaga om att bögar skulle vara opassande inom hockeyn på grund av stereotypa fördomar om att bögar är mer feminina på liknande sätt. Det vill säga att homosexualitet inte är det problematiska utan det problematiska är att agera feminint. Detta tydliggör han även genom att säga ”det känns inte som om de passar för sporten”.

Thomas framhäver i intervjun att han tror spelarna i laget skulle bli rädda om bögen klev in i duschen. Detta uttalande är också det ett tecken på hur homofobin kan te sig inom laget. Pronger (1999) menar att eftersom manlig förbrödning är hjärtat i den ortodoxa/hegemoniska maskuliniteten skapar det en paradox kring myten om manlighet. Heterosexuella män underminerar homosexualitet för att ta avstånd från den homoerotiska miljön som ett omklädningsrum kan vara.

Två av pojkarna i intervjuerna menar dock att det inte spelar någon roll ifall någon kommer ut som bög inom laget. Jag tolkar det som om detta kan länkas till en nedåtgående homofobi, speciellt i en av pojkarnas svar som i låg grad kan kopplas till homofobi eller misogyni. Love tror att ingen av de andra spelarna i laget som påstår sig ogilla homosexualitet egentligen skulle bry sig om ifall någon är homosexuell. Sakarias framhåller att det inte spelar någon roll för honom eftersom det är den personens egna val.

6.3 Etnicitet

Det är dock inte enbart framhävandet av en heterosexuell sexualitet som blir tydligt inom laget. Stundtals blir det även tydligt hur det framförallt är en svensk vit etnicitet som framhävs och hur etnicitet används för att ta avstånd från icke lämpliga beteenden. Laget består som jag tidigare beskrivit av pojkar där merparten har en svensk bakgrund, men en del av spelarna kommer från andra länder. Alla är dock från Europa. Jag tänker ägna denna del åt att lyfta fram några exempel på hur etnicitet iscensätts inom laget.

Efter en helgränning när både fyspasset och ispasset är över vill Sakarias att Mats ska kasta den snö som samlas på skridskoskenan efter att man åkt skridskor på Nicolai. Mats vill dock inte det och menar att han knappt känner Nicolai och att det är Sakarias kompis. Sakarias vänder sig då till Thomas och ber honom att göra samma sak men även Thomas nekar. Sakarias väljer då att kasta snön själv samtidigt som han blir ackompanjerad av Thomas som står med rak rygg och sjunger Nicolais nationalsång med en improviserad text. Nicolai bryr sig inte om detta utan fortsätter att byta om medan Thomas frågar Sakarias varför killar från Nicolais hemland alltid sitter nakna och bredbent i omklädningsrum. Sakarias menar att det har och göra med att de har så stora könsorgan och Thomas frågar skrattandes om Sakarias vet om Nicolai är omskuren.

När de sedan går in i duschen kommer Lars in och frågar vilka som inte hängt upp sina tröjor på galgarna. Roger säger att det troligtvis är någon av vattenskallarna och syftar då på Thomas och Sakarias (vattenskalle används inom laget som ett skällsord gentemot spelare som tar sig själva på stort allvar och ser sig som förmer än de övriga i laget). Lars lämnar omklädningsrummet efter en stund och när Sakarias kommer ut ur duschen kastar Roger en tejboll på honom. Sakarias reagerar på detta genom att gripa tag i Rogers nacke och bryta ner honom i hukande ställning. Roger gör ingenting och Sakarias släpper ganska fort.

Vid ett annat tillfälle bryter det ut en diskussion kring vilka hockeyspelare samt vilken hockeynation som är den bästa i världen. Detta sker efter en träning där fypasset avslutade hela träningspasset, vilket innebär att de flesta duschar och avlägsnar sig snabbare från omklädningsrummet än om ispasset ligger sist. Det är ungefär ett tiotal spelare kvar när diskussionen tar vid. Diskussionen innebär i princip att det är alla mot Nicolais hemnation. Under diskussionen förekommer frekvent användande av homofobiska och misogyniska uttryck för att ta avstånd från olika spelare och lag.

Denna diskussion involverar inledningsvis de flesta i laget, men mynnar så småningom ut i en diskussion mellan Thomas och Nicolai. Ibland inflikar någon av de andra spelarna och ställer sig då på Thomas sida. Thomas härmar bland annat Nicolais favoritspelare och rör sig klumpigt över golvet samtidigt som han dribblar en tejboll, varpå Nicolai kontrar med att säga hur två spelare i svenska landslaget är homosexuella och dessutom är tillsammans med varandra. Thomas håller vid detta tillfälle med Nicolai men byter snabbt ut dessa två mot nya spelare. Denna diskussion fortsätter tills de båda lämnar omklädningsrummet. Under diskussionen sitter Love och Emil ganska lugna och tittar på youtubeklipp via Emils mobiltelefon. Pojkarna verkar inte bry sig nämnvärt om den hockeydiskussion som pågår i rummet, utan verkar mer intresserade av det som händer på mobiltelefonen.

I andra delen av omklädningsrummet, den gången när Roger berättar att han ska på bio, pågår det en diskussion om invandrare. En av spelarna bor i närheten av ett segregerat område och han menar att det inte är speciellt roligt. Amadeus säger att när man spelar mot det laget som ligger i det invandrartäta området finns det en risk att spelarna spränger sig själva om man tar pucken ifrån dem. Adam, som har spelat i det laget tidigare, menar att det inte var så roligt att spela i där, eftersom allt han förstod var kebab samtidigt som han imiterar hur de pojkarna i det laget pratade.

På följande träningspass, efter det att fysträningen är över och pojkarna återvänder till omklädningsrummet, passerar Kristoffer Sakarias och Thomas plats för att ta sig till sin. Sakarias knuffar till Kristoffer som tappar balansen och får stödja sig mot bordet inne i omklädningsrummet samtidigt som Sakarias frågar vad han vill. Thomas säger till Sakarias att han ska ”sluta snacka blatte”. Sakarias svarar med en aggressiv ton i rösten att Thomas ska passa sig annars skickar han sitt hemlands maffia efter honom, och försäkrar att Thomas inte

vill veta vilka det är. Thomas frågar då om Sakarias menar att han ska skicka svartbyggare efter honom, varpå de närmaste pojkarna börjar skratta.

Under samma träning när ispasset börjar gå mot sitt slut säger Lars att han hörde att Mats föreslog att de utländska spelarna skulle plocka in puckarna. Detta eftersom många av dem ska åka iväg på landslagsuppdrag. Mats ser förundrad ut när Lars säger detta och utbrister i ett ”Va?” Sakarias, som absolut inte vill ta in puckarna, springer snarare av isen än åker och hoppar in i båset samtidigt som han ropar ”Jag är svensk!” något som ekar i den nästintill tomma ishallen. Peter svarar att ”bara för att en gris står i ett stall blir den inte en häst”, varpå Lars säger att han skämtade och menar att alla ska hjälpas åt att plocka in puckarna.

Efter träningen är Nicolai upprörd och menar att de andra i laget mobbar honom. Sakarias och Adam börjar bråka varpå Sakarias menar att Nicolai har rätt och att alla i laget mobbar honom, inklusive han själv. Kristoffer menar att det inte är mobbing utan att i ett lag så måste man kunna säga till varandra vad man tycker. Sakarias blir ännu surare efter detta och Kristoffer packar ihop sin utrustning och lämnar omklädningsrummet medan Adam går in i duschen. Sakarias säger högt inför de övriga att han hatar den där killen (syftar på Adam, min anm.). Efter ett tag när han suttit tyst en stund säger Sakarias för sig själv ”fy fan för att spela i ett lag med vattenskallar”. Han berättar för mig att han syftade på Nicolai som tydligen gått runt och snackat skit om alla i laget på sitt språk. Sedan berättar han att han försökt få Nicolai att inse att han inte kan komma någonstans med den attityden han har och att han måste försöka anpassa sig. Sakarias och Nicolai blir vänner senare och skakar hand innan de avlägsnar sig från hallen.

Morgan, Adam och Kristoffer sitter några träningar efter denna och pratar om Nicolai. Morgan säger sig ogilla Nicolai eftersom denne dribblar alldeles för mycket och att han inte tar något ansvar för defensiven. Morgan följer upp detta resonemang med en situation som skett under match och hur Nicolai tappat pucken vid flertalet tillfällen och upprepar flera gånger att han ogillar Nicolai samtidigt som främst Adam instämmer. Lite senare övergår samtalen till att handla om tröjfärgerna inför träningen. Marlon, som sitter lite längre bort i omklädningsrummet, blir refererad till som blatte och Kristoffer säger att han måste vara svart (syftandes på tröjfärgen min anm.) varpå Morgan reagerar och säger att Kristoffer är rasist samtidigt som de ler åt varandra.

Thomas berättar i intervjun när jag frågar hur en ny spelare måste vara för att passa in i laget att han förstår att det kan vara svårt att komma in som ny spelare. Han kommer in på en av de utländska spelarna i laget.

- ... Vad skulle du säga att en ny spelare i laget måste göra, hur ska den vara för att kunna passa in? (J)
- Eh... svår fråga. (T)
- Du får klura lite. (J)
- Det kanske är lite svårt för en ny spelare att passa in egentligen. (T)
- På vilket sätt? (J)
- Aa, vi har en ny utländsk spelare (min anm.) i laget, du kanske aa. (T)
- Mm. (J)
- På isen så spelar han, jag vill inte snacka skit om honom så men han spelar lite för sig själv kanske. (T)
- Okej. (J)
- Han liksom... Dribblar mycket och så men... (T)
- Skulle du säga att han inte passar in, eller? (J)
- Eh... Alltså jo han passar väl in men han... Han spelar lite sitt eget spel och så och ibland så tyvärr så är ju människor så att man om man inte riktigt passar in, eller han passar väl in, men om man betar sig lite annorlunda utanför så är man lite taskig kanske, och då kanske han blir lite ledsen egentligen jag vet inte, jag vet inte, det är dåligt av oss då och kanske säga några dumma kommentarer ibland bara för att man är lite irriterad eller så. (T)

Det som framkommer inom laget är hur en annan etnicitet än svensk är nedvärderad. Inom laget reproduceras stereotypa bilder kring hur invandrare är. De utländska spelarna i laget får bland annat stundtals utså kommentarer som enbart är baserat på deras nationalitet eller något som antyder att de har ett annat ursprung än svenskt. Anderson (2010, sid 107) menar att de hegemoniska maskulinitetsidealen inom USA utgår från vita, heterosexuella, personer som uppfattas som attraktiva samt som inte är handikappade. Jag tolkar det som att detta till viss del stämmer inom laget. Det verkar som om de vita svenska spelarna innehar ett hegemoniskt maskulinitetskapital gentemot de utländska spelarna, samt de vita mot de svarta spelarna.

Robideux (2001, sid. 148) lyfter fram att europeiska spelare som kommer till de nordamerikanska lagen måste anpassa sig till det nordamerikanska spelet. Detta spel klassas

oftare som en aggressivare variant än den europeiska modellen och spelare som inte anpassar sig till denna blir sällan långvariga i Nordamerika. Samma tendenser finns kring de utländska spelarna som spelar i Rinksta. Det verkar vara förväntat att dessa spelare ska anpassa sig till en mer svensk variant av spelet, som verkar vara mer defensiv. En av de utländska spelarna berättar att han sagt till en av de andra utländska spelarna att han måste anpassa sig till laget. Anderson (2010, sid 106) framhäver att spelare som kommer från andra länder har svårare att få respekt inom grupper. De behöver ibland överge sin egen etnicitet för att kunna uppnå de ledande värdena och få respekt inom den nya gruppen. Detta är något som även framkommer i Robideux (2001, sid. 148) studie kring ett kanadensiskt lag i farmarligan (AHL), där spelare får råd som liknar de råd som pojken i denna studie får.

6.4 En spricka i fasaden

Att påstå att alla deltar i den jargong som redovisats vore en överdrift. Jag har sett en del exempel på spelare som står något utanför jargongen. Det kan dock vara viktigt att markera att ingen av dessa spelare direkt motsatte sig den övriga jargongen inom laget, utan de lät den mest vara och verkade undvika att inblandas i den. Jag har avslutningsvis tänkt samla några exempel på situationer som möjligen påvisar vad som skulle kunna vara en spricka i fasaden, en form av maskulinitet som inte bygger på aggressioner, homofobi, eller annat som förknippas med en ortodox maskulinitet. Till sist i detta avsnitt redovisas även de intervjuade spelarnas uppfattningar kring om det finns hierarkier inom laget och vad de anser att det har att göra med.

Efter en fredagsträning när spelarna håller på att byta om berättar Emil för dem som sitter närmast (Love, Roger, Daniel) om hur han och hans pappa haft vad han kallar det för en riktig myskväll. Han säger: ”Ni vet mamma och syster var borta, så jag och pappa hade myskväll med kladdkaka och té, väldigt mysigt”. Spelarna fortsätter här att prata om andra myskvällar som de haft med sina föräldrar för att sedan börja prata om olika bakverk. De kommer framförallt in på tårta då någon av dem fyller år inom ett par dagar och börjar prata om vilken tårta som han borde bjuda laget på. Men det här samtalet avtar efter en stund och fortsätter in på tv-spel och främst NHL tv-spelet.

Efter en annan träning börjar Adam, Jan, Ralf och Daniel att prata om olika tv-spel och framförallt vilken konsol som är den bästa. En del menar att den ena konsolen är bättre medan andra menar att det är tvärtom. En lång diskussion sätter igång där man jämför de olika

konsolerna och framförallt deras handkontroller. Jan menar att det var handkontrollerna som gjorde att han fastnade för den ena konsolen. Efter ett tag när man vägt de olika konsolerna fram och tillbaka så kommer pojkarna överens om att man bara köper den konsol som ens vänner har och att ingen av konsolerna är bättre än några andra.

När det vid ett av mina sista observationstillfällen har blivit dags för lagfoto och pojkarna gjort sig i ordning inne i omklädningsrummet i form av hela damasker och med matchtröjorna pådragna, säger Love att han måste gå och kamma sig. Ralf säger då att hockeyspelare inte kammar håret men Love säger att han vill göra det ändå. Bengt som också gjort sig redo för att fotas trots sin skada säger gay till Love samtidigt som han och Ralf går ut ur omklädningsrummet medan Love går och kammar sig.

Efter träningen pratar Love, Emil och Ralf mest om skolan och efter att de har duschat står Emil och kammar håret. Han lägger det blöta håret rakt bakåt och poserar för de andra samtidigt som han säger ”fan vad swag” (ordet swag betyder enligt Urban-Dictionary.com ”Secretly we are gay”). Om Emil hänvisar till ordets innebörd eller för att det är ett vanligt ord bland ungdomar vet jag inte. Men det är tydligt att homohysterin inte förekommer inom vissa delar av laget (vilket jag återkommer till i sammanfattningen av resultatet). Love ser dock att Emils hår inte är helt bakåtkammat och tar därför fram sin egen kam och hjälper Emil att kamma bak håret. Kommenterarna från de andra spelarna fokuseras på Emils frisyra, där några tycker att han passar i den frisyren medan andra inte tycker det.

Detta tycker jag ska ställas i kontrast till den mer ortodoxa jargong som stundtals framkommer i laget. Det finns med andra ord inslag av mer vardagliga maskulinitetsformer som inte bygger på homofobi, misogyni och hierarkier, men detta är mer förekommande inom en viss gruppering av laget. Denna gruppering får dock inga kommentarer eller behöver på något vis förklara sig för de andra spelarna.

Avslutningsvis tänker jag ge en övergripande bild av laget. Den tolkning jag gör är att det finns minst fyra grupperingar inom laget. Dessa fyra grupperingar kan också utgöra två större grupper som mer eller mindre deltar i den övergripande kulturen. Den första grupperingen är Daniel, Ralf, Love, Jan och Emil. Inom denna grupp är det högt i tak och nästintill allting verkar vara accepterat. De använder sig sällan av misogyna eller homofobiska uttryck. De spelar inte på övriga ortodoxa ideal som aggressivitet eller vikten av att dominera andra. Även

om det är Ralf som är den enda som är inblandad i ett slagsmål under min observationsperiod och Love framhåller att slagsmål kan vara någonting roligt i intervjun, så talar de sällan om detta. De sitter ofta i anslutning till varandra i omklädningsrummet och deras samtalsämnen handlar mestadels om skolan eller tv-spel. De gånger de uttrycker sig i sexuella termer eller använder sig av homofobiska uttryck verkar det snarare handla om att försöka passa in i den övergripande jargongen som finns inom laget. De gånger jag hört dem uttala sig kring detta är främst när det befunnit sig någon från de övriga grupperingarna i den delen av omklädningsrummet där de brukar sitta och byta om.

En annan gruppering är Roger och Mats. De tillhör oftast den första gruppen jag beskrev och umgås mest med dem. Det som gör att dessa två sticker ut från de övriga är att de på ett tydligare sätt framhäver den mer aggressiva sidan av ishockey samt tydligt tar avstånd från det som kan uppfattas som feminint.

Den tredje grupperingen tolkar jag som Sakarias, Morgan, Ville, Kristoffer, Adam, Amadeus och Thomas. Jag tolkar denna gruppering som den som framhäver den ortodoxa maskuliniteten tydligast och de uttrycker sig både misogynt och homofobt i betydligt större utsträckning än övriga. Dessutom tar Sakarias, Morgan, Ville och Thomas störst plats i omklädningsrummet genom att vara väldigt högljudda. Sakarias menar dock i intervjusituationen att han inte skulle ha något emot en homosexuell spelare och påpekar att det i så fall är den spelarens val.

De som står mer utanför alla grupper är Malcom, Marlon, Marian, Nicolai, Bengt och Nils. Dessa spelare tar inte så stor plats i omklädningsrummet eller i laget. Marian och Nicolai pratar mest med varandra och Sakarias på grund av språkliga svårigheter. De tillhör mer den förra grupperingen men står även strax utanför denna i vissa avseenden. Marlon är också han oftast med i den förra gruppen men han pratar och umgås mest med Sakarias och bär också hans träningskläder i sin väska från och till träningarna. Bengt har varit skadad hela tiden och Nils är väldigt stillsam och pratar oftast med dem som sitter precis bredvid, oavsett var han sitter. Malcom verkar inte prata med någon, utan är mest för sig själv under tiden som jag observerar. Han använder sin mobiltelefon mycket inne i omklädningsrummet och verkar ha kontakt med folk utanför laget mer än dem inne i omklädningsrummet.

I intervjun med Roger frågar jag honom ifall han upplever att det finns några hierarkier inom laget och han bekräftar till viss del det jag har fått syn på.

- Eeh, upplever du att det finns några hierarkier inom laget? Typ några som bestämmer? (J)
- Öhh, ja, vi har väl ett gäng vattenskallar som tror att de är bäst i varje situation fast de kanske inte alltid är det. (R)
- Kan du beskriva vattenskalle för det är något jag hört som florerar ganska ofta. (J)
- En vattenskalle är en sån som... Ja, typ som ser sig själv som den bärande balken liksom... Att man är bäst själv och mycket bättre än de andra, beter sig som det också att man är dryg och... Typ bara "äh, men" (förställd röst) om nån gör ett misstag som... Som inte är en vattenskalle då som börjar skrika åt en, det märkte jag på matchen igår och om det var någon som gjorde ett misstag så sitter några och skriker flera gånger bara vad fan håller du på med. (R)
- I egna laget? (J)
- Ja... Det är inte acceptabelt... Nej, men de får väl, de är inte så ödmjuka liksom. (R)
- Upplever du att det finns? (J)
- Ja... Några... Som... Jag vet inte... Som kanske har spelat bra hockey tidigare, kanske ligger på en lite högre nivå än de andra nu som och som inte kan vara ödmjuka då de... Nej, de... Kanske kan vara dryga ibland, se sig själva som bäst, nej... Jag vet inte... De håller sig mest för sig själva och snackar med varandra mest, de lugna sitter... Inte sitter i närheten och så.
- Men det är inget som man ser upp till liksom? (J)
- I alla fall jag... Jag gillar ödmjuka personer som... Ja, som inte trakasserar någon. (R)

Thomas är också inne på att det finns hierarkier men att så är det alltid och att dessa hierarkier beror på hur man presterar på isen.

- Jo, så är det i varenda lag... Så är det alltid. (T)
- Vad beror det på, tror du? (J)
- På hur skicklig man är har det alltid varit. (T)
- Okej (J)
- Hur bra hockeyspelare man är. (T)
- Enbart det? (J)

- Oftast har det vart så... Jo, jag skulle inom hockeyn är det så att du... Om du är skitdålig så har du liksom svårare att få kompisar och såntdära, om du är bra, så är det tyvärr inom hockeyn. (T)
- Mm, jag förstår. och du upplever att det finns såna i här i Rinksta? (J)
- Mm... (suck) Nja, inte riktigt alltså... Det var mer sånt när man var yngre... Men alltså det kommer, det är alltid kvar på nåt sätt en hierarki liksom att. (T)
- Ja, okej... Jag förstår. (J)
- Jo, det kommer alltid va, det är svårt att förklara... (lång paus) Mmm, det finns ju folk som kommer såhär och så bara ska de passa upp pucken så bara ser de äh, han är ju typ lägre rankad inom citattecken än jag då åker jag själv in med pucken istället, han är sämre än jag liksom. (T)
- Ja, okej, och det beror bara på att han är sämre då eller? (J)
- Mm, jag skulle säga det. (T)

Love ger ytterligare en förklaring till hierarkierna inom laget och att dessa har mer med ålder att göra. Men han tycker att det är okej eftersom det innebär att hans åldersgrupp kommer få samma legitimitet nästa år.

- Upplever du att det finns några hierarkier inom laget? (J)
- Eh... eller vad betyder det? (L)
- Att några står över de andra eller ungefär? (J)
- Nej, eh... nej, alltså eftersom jag är nittiosju med nittiosexor så brukar jag oftast vara att så här vi nittiosjuor vi får, göra skitjobbet som man säger ibland, omklädningsrummet såntdär men... Nej, alltså så brukar det alltid vara liksom så det är inget farligt men annars, nej det tycker jag inte. (L)
- Så bara ålder? (J)
- Ja, alltså... Nej, jag tycker, det tycker jag faktiskt inte, jag kan inte komma på nånting i alla fall. (L)
- Inte ålder heller? (J)
- Nej, alltså eller vad, alltså, alltså? (L)
- Du sa någonting om nittiosjuorna? (J)
- Ja, alltså nittiosexor de är äldre så det ofta de yngre får alltid så här ta puckarna och sånt där liksom och så brukar det inte vara liksom. (L)
- Är det så här? (J)
- Nej, det kan vara så liksom, det kan vara så att nittiosjuorna tar puckarna eller nånting såntdär men det är... Jag har ingenting emot det. (L)

- Nej. (J)
- För så har det alltid varit liksom, det är klassiska att det blir så, så nästa år kommer vi vara äldre så man har verkligen ingenting att klaga på. (L)

Sakarias är den enda av de intervjuade som menar att det inte existerar några hierarkier inom laget.

6.5 Iscensättandet av pojkungdomshockeyspelaren- en sammanfattning

En sak som framkommer inom Rinksta är att laget består av olika grupperingar som utgör olika former av maskulinitetstyper. Alla spelarna följer mer eller mindre de övergripande strukturer som framkommer i den första delen av resultatpresentationen. De gör dock olika former av maskulinitet när det handlar om hur delaktiga de är i den övergripande förtryckande ortodoxa/hegemoniska maskulinitetsformen som framförallt blir tydlig i omklädningsrummet. Messner (2002, s. 36) framhåller en modell över hur makt i ett omklädningsrum fungerar. Han menar att det finns ledare, publik och marginaliserade. Ledare anspelar mest på ortodoxa maskulinitetsformer så som homofobi och mobbning av lagkamrater etc. Publiken är de spelare som tittar på när ledarna använder sig av förtryckande former av maskulinitet. Dessa uppskattar det ledarna gör genom att heja på och späda på de hegemoniska förtryckande maskulinitetsformerna. Messner kallar dessa för ”wannabes”, det vill säga de skulle gärna vara som ledarna om de fick chansen. Spelarna som befinner sig i marginalen är de som inte tillhör någon av publiken eller ledarna. Dessa spelare håller sig till varandra och pratar tyst och försöker undkomma den jargong som existerar inom laget.

Denna modell fungerar hyfsat för att beskriva Rinksta. Det är inte givet att det är ledarna inom laget som ger uttryck för den ortodoxa och direkt förtryckande maskulinitetsformen. Däremot existerar det en publik inom den gruppen när ledarna i den grupperingen får utlopp för sina förtryckande strategier. De mer legitima spelarledarrollerna är fördelade inom den mindre ortodoxa gruppen, vilket gör att den gruppen har mer legitim makt. Även om denna grupp inte tar lika stor plats i omklädningsrummet så vill jag inte gestalta dem som tysta eller marginaliserade. Dessa två grupper låter snarare varandra vara och de befinner sig oftast i de olika ändarna av omklädningsrummet. Sedan finns det pojkar som befinner sig mer i marginalen av dessa två stora grupperingar. Detta bekräftas till viss del av Roger i intervjun. Han förklarar det som att det finns två grupperingar, en bestående av de lugna och en gruppering bestående av ”vattenskallar” som inte är lika ödmjuka och håller sig för sig själva.

Han menar vidare att spelarna i den andra gruppen inte är några som han ser upp till. Anmärkningsvärt är emellertid att en pojke från vardera av dessa två större grupperingar framhäver att det vore problematiskt med en homosexuell lagkamrat.

Det framkommer även hur homofobi och misogyni är vanligt förekommande inom laget, speciellt inom vissa delar av laget. Heterosexualitet, eller en viss form av heterosexualitet, är den sexualitet som framhävs inom hockeylaget och det finns flera tendenser kring heterosexism. Vidare verkar det finnas olika hierarkier kring etnicitet och vilken etnicitet som är fördelaktig inom det svenska pojkungdomshockeylaget. Den vita svenska etniciteten är den som är okomplicerad, den utländska vita etniciteten är den som ibland kommenteras medan de pojkarna som är svarta verkar vara mer marginaliserade.

7 Sammanfattning och övergripande resultatreflektion

Inom laget blir kroppen ett centralt tema. Kropparna formas till en tung, muskulös kropp för att göra spelarna förberedda på det jobb som de utsätts för under ishockeyn. Detta blir tydligt när spelarna och ledarna pratar om och använder kropparna. En spelare menar dessutom att han vill gå upp i vikt för att undvika att bli nedtacklad.

Under träningarna framkommer spelarnas individualitet. Under fysträningarna har spelarna olika kläder på sig som på olika vis markerar att de är individer i ett lag. Något som tydliggör att spelarna är individer i ett lag är att några ibland får vara med och spela med J-20 laget. Detta är ett erbjudande som endast vissa spelare får ta del av och det verkar främst handla om de spelare som är mer spelmässigt utvecklade. Ibland förekommer det också att vissa spelare får sitta på avbytarbänken längre och tränarna betonar att detta beror på att man vill skapa större konkurrens om platserna. Denna tanke kring konkurrens liknar det Robidoux (2001, s. 26) menar att kanadensiska hockeyspelares framgång handlar om, att varje enskild spelare ska maximera sin kroppsliga potential och på så sätt hjälpa laget att vinna.

Det förekommer också ett framhävande av aggressivitet och situationer som ibland leder till slagsmål. Detta menar spelarna till stor del har att göra med det prat som förekommer ute på isen. Man försöker reta upp motståndarna så att de gör förseelser som leder till utvisning för att på detta sätt skapa fördelar åt det egna laget genom power play.

Det finns även i pojkarnas utsagor att slagsmål kan vara ett roligt inslag i hockeymatchen samt att dessa inslag kan vara ett karaktärstest. En av pojkarna berättar att han inte vill vara den som inte knuffar tillbaka om det uppstår gruff. Jag tolkar detta som att det är viktigt att visa att man kan stå upp för sig själv ifall det behövs.

Gruneau & Whitson, (1993, s. 177) lyfter fram två vanligt förekommande teorier kring våld inom idrott. Den ena kallar de för katarsis-hypotesen. Denna hypotes innebär att slagsmål i sport har ett värde i sig på grund av att det ger utlopp för aggressioner på ett kontrollerat och symbolisk vis. Slagsmålen ska med andra ord ses i förhållande till den frustration som kan uppstå ute på isen. Om dessa inslag inte hade existerat menar man att våldet, likt en vulkan, skulle utbryta i ännu värre våld än vad slagsmålen nu innebär. Den andra teorin som Gruenau & Whitson lyfter fram är att våld föder våld. Detta innebär att aggressiva känslor är en produkt av omgivningen som hetsar upp beteendet, tillhandahåller förebilder för beteendet och placerar människor i våldsamma situationer där aggression är synlig och belönas. Av de båda teorierna verkar den senare mer applicerbar inom laget. Slagsmålen ses mer som en biprodukt av spelet där både domare, tränare och spelare i viss mån förringar våldet på planen. Gruneau & Whitson (1993, s. 189) menar att slagsmål utanför reglerna tenderar att hyllas i hockey och detta gör slagsmålen till ett typiskt inslag i spelet.

Förutom slagsmål är tillika skador ett vanligt inslag i Rinkstas verksamhet. Både Rinkstaspelare och motståndarspelare tvingas avbryta matcher på grund av skador. Spelarna menar att när någon annan spelare faller till isen reagerar man inte så mycket och man blir inte rädd för att det ska kunna hända en själv.

Under intervjuerna lyfter spelarna fram den press som ligger över dem i verksamheten. De framhäver bland annat att det är pressen, känslan av att de är viktiga för laget och chansen att visa upp sig som gör att de spelar skadade. Stundtals träder den sargade kroppen fram som ett tecken på ett attraktivt maskulint ideal som görs fördelaktigt i en heterosexuell erotisering. Det förekommer bland annat utsagor om hur tjejer blivit mer intresserade av pojkarna när de visat upp sina sargade kroppar.

Det är tydligt inom laget hur den heterosexuella sexualiteten ligger i fokus. Det finns även tecken på det som queerteoretikern och litteraturvetaren Eve Kosofsky Sedgwick i boken *Between men. English literature and male homosocial desire* (1985) benämner som en form

av erotisk triangel inom laget, det vill säga att det finns ett begär gentemot de andra inom laget, men inte i form av en sexuell åtrå. Det handlar snarare om en manlig förbindning, där man genom kvinnan skapar ett objekt mellan sig där den heterosexuella relationen blir belöningen. Detta är främst tydligt i en konversation mellan Morgan och Thomas, där Morgan visar upp en bild på den tjej han påstår sig haft sex med och Thomas imponeras över detta.

Homofobin är stundtals påtaglig inom vissa delar av laget, där det råder vad Anderson (2011) kallar för en homohysteri. Under intervjuerna framkommer det att två av spelarna tycker att det skulle vara konstigt om någon kom ut som homosexuell eller att det skulle börja en homosexuell spelare i laget. En av dem framhäver stereotypa föreställningar kring homosexuella som mer feminina och opassande för sporten, medan den andra mer är inne på det sexuella och menar att det främst skulle vara konstigt i duschen. De andra två intervjuade menar att de inte skulle ha några problem med detta och framhåller bland annat att det är upp till den spelaren i så fall. Ytterligare tecken på att homohysterin inte är lika påtaglig hos alla spelare i laget är när Ralf och Bengt försöker förklara för Love att hockeyspelare inte kammar håret. Love förklarar att han ändå vill kamma sig inför lagfotograferingen. Bengt kallar honom då för gay men Love går ändå och kammar sig.

Inom laget är det tydligt hur det existerar en vad Anderson (2010, s. 110) kallar jock-ocracy, vilket innebär att pojkarna som tar störst plats inom laget är de som använder sig av en ortodox form av maskulinitet. Denna ortodoxa maskulinitet innebär att man marginaliserar andra män med homofobiska eller misogyniska tilltal. Dessa tilltal är ibland riktade till någon inom laget och ibland till människor utanför laget. De spelare som uttalat visar prov på en ortodox maskulinitet är dock inte de spelare som får mest legitim makt från ledarna. Ibland testas denna maktfördelning mellan grupperna och jag tolkar det som att det möjligen kan existera vad Connell (2008, s. 142) kallar för protestmaskuliniteter mellan de två övergripande grupperna. Detta är dock något som sker undantagsvis och oftast existerar de två övergripande grupperna i symbios, utan att man kan påtala att den ena gruppen skulle vara mer ledande än den andra. På detta sätt kan man således tyda att laget är mer inkluderande då det existerar multipla former av maskuliniteter där båda snarare existerar parallellt än att man har en gemensam hegemonisk maskulinitets-matris som alla strävar efter. §

Däremot framkommer det vissa utsagor där det blir tydligt att en annan etnicitet än svensk nedvärderas. Således tolkar jag det som att även om det finns två olika övergripande

maskulinitetsformer som inte strävar efter en gemensam maskulinitetsbild, så finns det ändå tendenser till att det existerar en hegemonisk svensk maskulinitet som de utländska spelarna måste anpassa sig till.

8 Slutsats

Studiens övergripande syfte var att undersöka hur pojkar och ledare inom ett pojkungdomsishockeylag konstruerar och iscensätter maskulinitet(er). En frågeställning som guidade undersökningen var: Hur förhåller sig spelarna och ledarna i laget till ortodoxa och inkluderande maskulinitetsideal?

Det studien visar är att spelarna i varierande grad förhåller sig till ortodoxa och inkluderande maskulinitetsideal. Inom laget framträder två övergripande grupperingar där den ena gruppen spelar mer på ett ortodox förhållningssätt än vad den andra grupperingen gör. Det finns dock tendenser som visar att det ortodoxa förhållningssättet, när det kommer till bland annat skador och slagsmål, är mer framträdande oavsett gruppering. Det som skiljer grupperingarna är främst hur de beter sig inom omklädningsrummet där den ortodoxa grupperingen är mer framträdande men den inkluderande grupperingen får mer legitim makt från ledarna.

Nästa frågeställning som guidade studien var: Vilka normer kring sexualitet blir tydliga inom laget?

Det framkommer tydligt att det är en heterosexuell läggning som är normgivande inom laget. Bögen används stundtals för att ta avstånd från vissa beteenden. Det förekommer dock tillfällen när spelare undrar varför det är roligt att skämta om bögen och två av de fyra intervjuade spelarna menar att de inte skulle ha några problem ifall någon i laget kom ut som homosexuell.

Den nästkommande frågeställningen var: Vilka normer kring etnicitet blir tydliga inom laget?

Inom laget framstår den svenska etniciteten som oproblematiserad, de utländska spelarna får stundtals utstå kommentarer som är baserade enbart på deras etnicitet. Dessutom verkar det finnas en del tendenser till att de vita pojkarna står över de svarta pojkarna.

Den övergripande slutsatsen av studien är att även om det existerar multipla maskulinitetsideal, ett ortodox och ett mer inkluderande, finns det ändå en del tecken på att det existerar hierarkier inom laget som är baserat på bland annat sexualitet och etnicitet.

9 Studiens styrkor och svagheter

”Det lömska med orsaksperspektivet är att det får oss att säga: Givetvis måste det ha gått till sådär. Istället borde vi tänka, det är möjligt att det gick till så där och på många andra sätt”

(Ludwig Wittgenstein, 1980, se Silverman, 2010, s. 50).

Detta avsnitt kommer inledas med en diskussion kring hur observationerna genomförts och vad de har bidragit med i studien. Sedan kommer jag att ställa den empiri som samlats in med hjälp av observationer gentemot den empiri som jag samlat in med hjälp av intervjuer, för att därefter övergå till hur de båda metoderna bidragit till studierna och runda av det med en kort diskussion kring studiens överförbarhet till andra sporter och kontexter. Avslutningsvis kommer jag ge förslag på vad framtida forskning borde fokusera på.

9.1 Metoddiskussion

Empirin som ligger till grund för arbetet samlades in främst via direktobservationer. Observationerna som genomfördes i anslutning till spelarnas tränings- och matchverksamhet pågick kontinuerligt under tre och en halv vecka där jag var med på fem pass i veckan (bortsett från sista veckan då jag var med 3 pass). Det hade möjligen varit mer optimalt att kunna sprida ut observationerna och genomföra dem under en längre tidsperiod med tanke på att gruppen inte förändras så mycket under en kortare tidsperiod. Det observationerna tydliggör är dock hur en vanlig dag i hockeyn kan se ut under en kortare tidsperiod. Tillsammans med intervjuerna får man dessutom mer djupgående förståelse kring hur spelarna känner och har känt under sin tid som hockeyspelare.

En begränsning under observationsperioden var att jag inte hade tillstånd att vistas i båset under matcher, något som möjligen hade kunnat bidra med ytterligare information kring hur det är att vara pojkungdomshockeyspelare. Detta kompenseras något av intervjuerna, men intervjuguiden hade kunnat innehålla mer specifika frågor kring det som händer i båset under matcher.

Observationerna inne i omklädningsrummet har utförts från olika positioner och med

hänseende på var vissa personer i laget har placerat sig. Med tanke på att det uppstår en ganska hög ljudnivå inne i omklädningsrummet när alla är samlade och pratar i varandras munnar, blir det hörbara i observationerna begränsat till dem man är i närheten av. Detta kan ha påverkat hur jag uppfattat vissa situationer. Jag har dock till stor del utelämnat situationer där jag varit mer tveksam till hur situationerna egentligen utspelade sig.

Det fördelaktiga med att genomföra observationerna innan intervjuerna var att det enda som påverkade mina observationer var min egen förförståelse kring området. Hade intervjuerna genomförts innan observationerna finns det en risk att observationerna hade blivit färgade av vad spelarna hade berättat om.

Intervjufrågorna och intervjudeltagarna var däremot influerade av observationerna i och med att intervjuguidens frågor överlappade mycket av de frågor som framkommit under observationerna. Intervjudeltagarna var dessutom utvalda utefter olika grupperingar som framträtt under observationsperioden. Jag anser dock att detta inte är ett hot gentemot intervjuernas tillförlitlighet eftersom detta snarare triangulerar den insamlade empirin från observationerna och möjliggör att spelarna kan ge en annan bild gentemot vad jag observerat. Hotet mot intervjuernas tillförlitlighet anser jag snarare ligger i det Silverman (2010, s. 57) skriver om, nämligen att undersökningsdesignen innebär att man väljer att presentera det övergripande temat för studien. Detta tema presenterades visserligen även innan observationerna genomfördes men tidsperioden mellan den presentationen och början av observationerna kan ha gjort att vissa glömt bort vad studien handlat om.

För att återgå till det problematiska med att presentera temat vid intervjuerna, ligger det i att respondenternas svar kan ha påverkats i och med att de konstruerar en sanning om vad som kan ligga i forskarens intresse. Jag försökte påverka detta faktum genom att inför varje intervju påpeka att det inte finns några rätt eller fel utan det enda som jag är intresserad av är respondentens åsikter kring frågorna. Man behöver dock ha i beaktning det som Silverman (2010, s. 63) påpekar, att berättelser om våra liv aldrig är någon självbiografi, utan alltid en roman. Han menar att den som berättar en historia försöker finna en publik för historien, där berättelsen uppfattas som relevant. Om inte den som berättar historien upplever att hans berättelser är intressanta finns det med andra ord risk att berättelsen förändras för att passa publiken. Detta har jag till viss del försökt påverka under intervjuerna genom att nicka, hålla med och göra andra saker för att få respondenten att känna att informationen är intressant. Det

svåra är dock att veta hur respondenten uppfattar situationen och hur hen väljer att konstruera berättelsen utefter min antydning kring vad som är intressant information. Jag upplever dock att respondenterna har varit ärliga när de gett sina åsikter om hockeyverksamheten.

Även om intervjuer får utstå en del ifrågasättanden vill jag lyfta fördelen med intervjuerna och framförallt vad de möjliggjort i denna studie. Det som intervjuerna påvisar är hur pojkarnas synsätt både påminner och skiljer sig från varandra. Detta anser jag tydliggör hur komplext området är. Intervjuer med ledarna hade säkerligen kunna bidra till ytterligare förståelse kring området, men jag ville snarare lägga fokus på spelarnas syn på sin egen verksamhet. Intervjuernas styrka har även varit att de påvisat motsägelser dels mellan observationerna, dels mellan respondenterna.

Studiens överförbarhet (generaliserbarhet) är svår att avgöra i och med att undersökningen fokuserar på ett relativt litet fall. Sarsby (se Byman, 2008, s 379) lyfter fram att varje fältsituation är unik och en del av studien kan präglas av tur. Det vill säga i den meningen att man befinner sig på rätt plats vid rätt tidpunkt och hittar bra informanter. Det som dock styrker överförbarheten är att det emellertid existerar tydliga och liknande strukturer i undersökningen som tidigare forskning också har illustrerat (Se Fundberg; 2003; Andreasson, 2007; Anderson 2011). Detta tyder på att även om fallet i sig är kontextbundet och strukturerna är bundna till denna kontext så är sannolikheten att dessa strukturer kommer återfinnas inom andra sammanhang. Däremot behöver de inte ta sig uttryck på exakt samma sätt.

9.2 Framtida forskning

Carlsson (2001, s. 45) lyfter fram en invändning mot genusforskning som innebär att den kan vara konserverande. Hon menar att det finns en risk att genom att påvisa genusskillnader som i hennes exempel mellan kvinnor och män, finns det en risk att man stämplar dessa skillnader genom att beskriva dem. Genom att framställa vad pojkungdomshockeyspelare gör, finns det en risk att man stämplar hur pojkungdomshockeyspelare är. Carlsson menar dock att konserveringsrisken till stor del handlar om hur forskningen sprids och presenteras. Denna studie har i viss mån motverkat denna konserveringsrisk genom att tydliggöra och lägga fram exempel på hur pojkarna och ledarna skiljer sig från varandra. Detta lyfter Carlsson (2001, s. 40) fram som ett viktigt inslag i framförallt den poststrukturella teoribildningen som queerteorin är en del av.

Maskulinitetsforskningen får även kritik för att forskare är mer intresserade av att skriva om maskulinitet istället för maskuliniteter, det vill säga man nöjer sig med att framhäva de sociala praktikernas strukturer istället för hur pojkar/män inom de sociala strukturerna konstruerar sin samvaro och sina relationer (Tjeder, 2004, s 240.). Detta är något jag har arbetat med genom att påvisa att pojkarna och männen i studien inte är lealösa kroppar som enbart existerar inom en maskulint kodad miljö, utan de agerar och reagerar utifrån vad de anser vara begripligt inom denna sociala praktik. Det är främst på detta sätt det går att påvisa att pojkarna är olika varandra samtidigt som de är lika varandra. De är med andra ord individer samtidigt som de är hockeyspelare i ett lag. Det är dessa individer som erhåller mer eller mindre makt inom den sociala praktiken.

Det som är tydligt i denna studie är att det existerar multipla maskulinitetsformer som skiljer sig från varandra mer än de liknar varandra utan att någon form träder fram som hegemonisk. Framtida forskning kring män och maskulinitet(er) borde rikta in sig på att i ännu större utsträckning lyfta fram de mer inkluderande delarna kring maskuliniteter och även *relationerna mellan olika former av maskuliniteter*. Jag delar Tjeders (2004, s. 249) uppfattning att maskulinitetsforskningen behöver influeras av de queerteoretiska ansatserna kring sexualitet. Anderson (2009, 2010) menar också att det är viktigt att maskulinitetsforskningen inriktar sig på sexualitet. Forskningen behöver nog, förutom att lyssna på hur pojkar pratar kring sexualitet med varandra, även fråga hur de känner kring (olika) sexualitet(er) och möjligen gå djupare in i ämnet än vad jag gjort i denna studie. Detta är särskilt aktuellt inom lagidrott där det kan existera homofobi och homohysteri samtidigt som det kan existera en mer inkluderande form, något som till viss del framkommer i denna studie. Om det finns en ortodox maskulinitet som tydligt premieras och eftersträvas inom delar av laget finns det dessutom en risk att bara ett fåtal av alla spelare synliggörs och att man stämplar alla som likadana.

Litteraturförteckning

Adams, A. (2011). "Josh wears pink cleats": Inclusive masculinity on the soccer field. *Journal of homosexuality* , ss. 579-596.

Allain, K. A. (2008). "Real fast and tough": The construction of Canadian hockey masculinity. *Sociology of sport journal* , 462-481.

Ambjörnsson, F. (2004). *I en klass för sig- genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Diss. Stockholms Universitet. Stockholm: Ordfront.

Ambjörnsson, F. (2006). *Vad är queer?* Stockholm: Natur och Kultur.

Anderson, E. (2007). "Being masculine is not about who you sleep with...:" Heterosexual athletes contesting masculinity and the one-time rule of homosexuality. *Springer scinece + Business media, LLC 2007* , 104-115.

Anderson, E. (2011). Inclusive masculinities of university soccer players in the American Midwest. *Gender and Education* , 729-744.

Anderson, E. (2010). *Sport, Theory and social problems a critical introduction*. New York: Routledge.

Anderson, E., & McGuire, R. (2010). Inclusive masculinity theory and the gendered politics of men's rugby. 249-261.

Anderson, E. (2009). *Inclusive masculinity- the changing nature of masculinities*. New York: Routledge.

Andreasson, J. (2007). *Idrottens kön- genus, kropp och sexualitet i lagidrottens vardag*. Lund: Media-tryck.

Armour, K., & Griffiths, M. (2012). Case study research. *Research methods in physical education and youth sport*, s. 204-217. New York: Routledge.

Bannon, I & Correreia, M, C. (2006) *The Other Half of Gender: Men's Issues in Development*. The International Bank for Reconstruction and Development.

Brännberg, T. (1998). *Bakom kulisserna- en socialpsykologisk studie av en förening*. Diss. Göteborgs universitet. Göteborg: Kompendiet AB.

Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB.

Burstyn, V. (1999). *The rites of men- manhood, politics, and the culture of sport*. Toronto: University of Toronto press.

Butler, J. (2007). *Genustrubbel*. Uddevalla: Daidalos.

Carlsson, Å. (2001). *Kön, kropp och konstruktion- en undersökning av den filosofiska grunden för distinktionen mellan kön och genus*. Stockholm: Brutus Östlings bokförlag Symposion.

Connell, R. W. (2008). *Maskuliniteter*. (Å. Lindén, Övers.) Uddevalla: Daidalos.

Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. 829-859. *Gender Society*, s. 829-859.

Curry, T. (1991). Fraternal bonding in the locker room: A profeminist analysis of talk about competition and women. *Sociology of sport journal* , s. 119-135.

Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken- för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur AB.

Einarsson, C., & Chiriac Hammar, E. (2001). *Gruppobservationer : Teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur AB.

Ennis, C. D., & Chen, S. (2012). Interviews and focus groups. *Research methods in physical education and youth sport*. s. 217-237. New York: Routledge.

Fagrell, B. (2000). *Idrott och genus. De små konstruktörerna- Flickor och pojkar om kvinnligt och manligt i relation till kropp, idrott, familj och arbete.* s. 122-164. Diss. Stockholms Universitet. Stockholm: HLS förlag.

Fangen, K. (2005). *Deltagande observation.* Malmö: Liber AB.

Fundberg, J. (2003). *Kom igen gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter.* Diss. Stockholms Universitet. Stockholm: Carlssons bokförlag.

Gee, S. (2009). Mediating sport, myth, and masculinity: the national hockey league's "inside the warrior" advertising campaign. *Sociology of sport journal* , ss. 578-598.

Gratton, C., & Jones, I. (2010). *Research methods for sports studies.* New York: Routledge.

Sverigetelevision (2014). Rekordmånga såg JVM-finalen.

<http://www.svt.se/sport/ishockey/rekordmanga-sag-jvm-finalen> [10 01 2014]

Gruneau, R., & Whitson, D. (1993). *Hockey night in canada- sport, identities and cultural politics.* Toronto: University of Toronto press.

Hall, A. M. (1988). The discourse of gender and sport: From femininity to feminism. *Sociology of sport journal* , 330-340.

Hastie, P., & Glotova, O. (2012). Analysing qualitative data. *Research methods in physical education and youth sport.* s. 309-321. New York: Routledge.

Hastie, P., & Hay, P. (2012). Qualitative approaches. *Research methods in physical education and youth sport.* s. 95-106. New York: Routledge.

Johansson, Thomas (2003). Fatherhood and Masculinity. *Among Men.* s. 247 – 262. London: Ashgate.

Jönsson, K. (2005). *Hockeyskandalen: forskarna har ordet*.
<http://www.idrottsforum.org/features/hockeymachoism/hockeyskandalen.html> [2013-05-23]

Koivula, N. (1999). *Gender in sport*. Diss. Stockholms Universitet. Stockholm: Akademitryck AB.

Kosofsky Sedgwick, E. (1985). *Between men Between men- english litterature and male homosocial desire*. New York: Columbia university press.

Kulick, D. (1996). Queer Theory: vad är det och vad är det bra för? *lambada nordica* , 5-19.

Larsson, H (2009). *Idrottens könsmonster- varför finns de? Vad handlar de om?*
http://www.gih.se/Documents/CIF/Tidningen/2009/1_2009/SVIF%20091%20s11-15.pdf
[2014-01-08]

Larsson, H. (2003). *Idrottens genus*. [idrottsforum.org/artiklar:](http://www.idrottsforum.org/artiklar/)
<http://idrottsforum.org/articles/larsson/larsson.html> [2013-03-01]

Larsson, H. (2001). *Iscensättningen av kön i idrott- en nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*. Diss. Stockholms Universitet. Stockholm: HLS Förlag.

Lorenz, L. S. & Osborne, B. G. (2006). "Talk about strenuous hockey" Violence, manhood, and the 1907 Ottawa Silver Seven- Montreal Wanderer Rivalry. *Journal of Canadian studies*. Volume 40. No 1.

McKay, J., Messner, M., & Sabo, D. (2000). Studying sport, men and masculinities from feminist standpoints. *Masculinities, gender relations, and sport*, s. 1-13 California: SAGE Publications.

Messner, M. (1992). Sport, men and gender. *Power at play sports and the problem of masculinity*, s. 7-24. Boston: Beacon Press.

Messner, M. (1993). "Changing men" and feminist politics in the United States. *Theory and Society*, 723-737.

Messner, M. (2002). *Taking the field- women, men, and sports*. Minnesota: University of Minnesota Press.

Nordisk familjeboks sportlexikon.(1941) bd. 4, s. 59, 867, 886.

Pronger, B. (1999). Fear and Trembling: Homophobia in Men's sport. *Sport and Gender in Canada*, s. 182-197. Oxford University Press.

Robidoux, M. (2001). *Men at play- A working understanding of professional hockey* Quebec: McGill-Queen's university press.

Robinson, L. (1998). *Crossing the line- violence and sexual assault in Canada's national sport*. Toronto: McClelland & Stewart Inc.

Rosenberg, T. (2005). *Könet brinner- Judith Butler texter i urval av Tiina Rosenberg*. Stockholm: Natur och Kultur.

Rosenberg, T. (2002). *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas.

Silverman, D. (2010). *En mycket kortfattad, ganska intressant och någorlunda billig bok om Kvalitativ forskning*. Lund: Studentlitteratur.

Stark, T. (2010). *Folkhemmet på is- Idrott, modernisering och nationell identitet i Sverige 1870-1945*. Diss. Linnéuniversitetet. Växjö: bokforlaget@idrottsforum.org.

Svedin, G. (1996). Modern Swedish Fatherhood: The Challenges and the Opportunities. *Reproductive Health Matters*, Vol. 4, No. 7, s. 25-33.

Theberge, N. (2000). Gender and sport. *The handbook of sport studies*, s. 322-334. London: SAGE publications Ltd.

Tjeder, D. (2004). Maskulinum som problem. *Genushistoria*, s. 239-255. Lund: Studentlitteratur.

Watt Boolsen, M. (2007). *Kvalitativa analyser- forskningsprocess, människa, samhälle*.
Malmö. Gleerups Utbildning AB.

Bilaga 1- Litteratursökning

Syfte och frågeställningar:

Det övergripande syftet handlar om hur spelare och ledare i ett pojkungdomslag i ishockey konstruerar och iscensätter maskuliniteter. Studien tar avstamp i att det skett en förändring i samhället rörande normer kring normalitet och maskulinitet och annorlunda uttryckt är studiens avsikt att undersöka hur detta påverkar konstruktionen av maskulinitet. De centrala frågeställningarna i studien är:

- Hur förhåller sig spelarna och ledarna i laget till ortodoxa och inkluderande maskulinitetsideal?
- Vilka normer kring sexualitet blir tydliga inom laget?
- Vilka normer kring etnicitet blir tydliga inom laget?

Vilka sökord har du använt?

Kön, genus, maskulinitet, inkluderande maskulinitet, hegemonisk maskulinitet killar, män, ungdomar idrott, sport, queer, homosexualitet, ishockey, heteronormativitet,

Gender, masculinity, inclusive masculinity, hegemonic masculinity, boys, men, adolescence, sport, homosexuality, queer, heteronormativity

Var har du sökt?

GIH:s bibliotekskatalog, SU:s bibliotekskatalog, EBSCO, Google scholar

Sökningar som gav resultat

Ebsco:

Men, masculinity, hockey

Masculinity, sports

Heteronormativity, sports

Google scholar

Idrott, maskulinitet

Genus, idrott

Idrott, heteronormativitet

Kommentarer

Jag tycker att datasökningarna var bra inledningsvis. Jag gick även inom en del artiklar och recensioner på Idrottsforum.org för att se vad som kunde vara relevant i denna studie. Mestadels av litteraturen är dock hämtad via litteraturlistor i artiklar och böcker. En del av litteraturen har jag även hittat genom tips, samt använt i tidigare kurser. Jag upplever inte att det varit svårt att hitta litteratur kring området.

Bilaga 2- Observationsfrågor studie kring hur maskulinitet(er) konstrueras & iscensätts i ett pojkungdomshockeylag

Omklädningsrummet

- Vad pratar ledare och spelare med varandra om, vad lägger de fokus på och hur pratar de om olika saker?
- Förekommer det ”ledargestalter” inom gruppen och i så fall hur agerar dessa, språkligt och kroppsligt?
- Hur agerar ledarna kroppsligt och språkligt?
- Hur tar sig homofobi och misogyni sig uttryck eller inte uttryck inom laget?
- Hur talas det om dem utanför hockeyarenan?
- Hur talas det om hockey? Vad lägger spelarna och ledarna vikt på i omklädningsrummet? egenskaper, etc.
- Skiljer sig omklädningsrummet beroende på tid och situationsaspekter (före, efter, träning, match)?
- Hur pratas det i omklädningsrummet under matcher? Vad betonar tränare och spelare?
- Hur betar sig spelare och ledare mot varandra, språkliga, kroppsliga praktiker?
- Hur betar sig spelarna mot varandra, språkliga, kroppsliga praktiker?
- Hur betar sig ledarna mot varandra, språkliga, kroppsliga praktiker?

Träningar

- Hur utförs träningarna?
- Hur spelas hockeyn? Olika spelartyper etc?
- Hur pratas det om inför de olika övningarna? Vad läggs de mest vikt på?
- Hur och vad pratar spelarna om med varandra under träningarna?
- Finns det skillnader mellan omklädningsrummet och isen, kroppsliga, språkliga?
- Hur reagerar spelare och tränare på matchsekvenser under matcher?
- Hur är femmorna fördelade? Varierar dessa?
- Hur hanterar man skador?
- Vad pratar man om under matcher, före, under och efter?

Bilaga 3- Intervjuguide

Allmänt kring hockey

- Hur gammal är du?
- Hur länge har du spelat hockey?
- Har du alltid spelat i det här laget?
- Vad skulle du säga är det bästa med hockeyn?
- Vad skulle du säga är det sämsta med hockeyn?
- Hur skulle du beskriva hockey för någon som aldrig tidigare sett sporten?
- Hur skulle du beskriva att en bra hockeytränare ska vara, på träningar och matcher och även utanför hockeyn?

Hockeypersonen

- Hur skulle du beskriva dig själv?
- Hur kom det sig att du började spela hockey?
- Vad har du för målsättning med hockeyn?
- Hur skulle du beskriva att en hockeyspelare ska vara, (på och utanför isen, träningar och matcher)?
- Försöker du leva upp till denna bild? Berätta
- Hur upplever du att människor runt omkring dig reagera på att du är hockeyspelare? Har du något exempel? Är det en merit?
- Skiljer sig den du är inom hockeyn från den personen du är utanför hockeyn? Förklara
- Finns det några egenskaper som är viktigare än andra i hockeyn?
- Har du någonsin fått en skada när du spelat hockey? Berätta
- Har du någonsin spelat med en skada, eller sjukdom? Varför/ Varför inte?
- Det förekommer ibland, har jag sett, under matcher att en spelare faller till isen och blir liggandes kvar, skulle du kunna beskriva hur du känner i dessa situationer?
- Under tiden som jag varit här har ett riktigt slagsmål brutit ut under en match, skulle du kunna beskriva varför dessa slagsmål sker?

Egna laget

- Hur skulle du beskriva laget?
- Hur skulle du beskriva stämningen/jargongen i laget?
- Vad skulle du säga att en ny spelare i laget måste göra/vara för att passa in?

- Upplever du att laget är lika öppet för alla – sexuell läggning, etnisk bakgrund?
Exempel? Förklara
- Vet du om någon i laget har kommit ut som homosexuell? (Om inte, vad skulle hända då tror du? Hur skulle du reagera?) (Om det är så- hur reagerade de i laget och hur reagerade du? Om det är du, skulle du vilja berätta hur det kändes att komma ut inför laget?)
- Upplever du att det finns några hierarkier inom laget? Berätta
- Jag har lagt märke till att det är mest män runtomkring laget (tränare, materialare, lagledare etc.) Varför tror du det är så?

Övrigt

- Finns det maskulinare och femininare hockeyspelare, hur är dessa i så fall?
- Är det något du tycker är viktigt som vi inte har pratat om, relaterat till maskulinitet inom ishockey?

Bilaga 4

Information om studie kring hockey och maskulinitet

Hej spelare, ledare och föräldrar i XXX mitt namn är Jesper Karlsson och jag studerar idrottsvetenskap på Gymnastik och idrottshögskolan, där jag läser masterprogrammet. Nu i höst håller jag på att skriva min D-uppsats kring ishockey och maskulinitet inom pojkungdomshockeyn. Det övergripande syftet med studien är att belysa hur maskulinitet tar sig uttryck inom ishockey, ett område jag är intresserad av då jag själv har erfarenhet som hockeyspelare.

Studien kommer genomföras genom att jag intar en position som observatör, vilket innebär att jag kommer vara med under träningar och matcher och kanske interagera med spelare och ledare på olika vis. Dessa observationer kommer göras under en 3-4 veckors period och kommer vara avgränsade till omklädningsrummet, isen, träningar och matcher. Det som förekommer i studien kommer anonymiseras och kommer inte kunna spåras tillbaka till någon enskild person eller förening och studien är frivillig att delta i och man har rätt att hoppa av om man inte vill delta. Den informationen som samlas in kommer dessutom enbart användas till forskningssyftet.

Är det något ni funderar över så tveka inte att höra av er antingen via mail eller telefon, det går bra att antingen ringa eller sms:a, så ska jag besvara allt i så stor utsträckning som möjligt.

Mail: jesperkarl89@gmail.com

Telefonnummer: 070-452 47 74

Spelares namn:

Namnförtydligande:

Målsman:

Namnförtydligande:

Bilaga 5

Information regarding hockey and masculinity essay

Hi, my name is Jesper Karlsson and I am a student at the Swedish school of sport and health science in Stockholm. This autumn I am writing my Master thesis regarding hockey and masculinity. The general purpose of the study is to illuminate how masculinity is manifested in the adolescences youth hockey. This is a topic that I am really engaged with since I used to be a hockey player in my youth.

The study will be done through observations during trainings and games and will last for about 3-4 weeks. The observations will be delimited to the locker room, the ice, training and matches. Everything that occurs will be anonymized and it will not be able to traced back to any specific player or team. The study is voluntary. The obtained information will only be used in the purpose of the research.

If there are any questions regarding the research please contact me at:

E-mail: jesperkarl89@gmail.com

Telefonnummer: 070-452 47 74

Players name:

Guardians name:

Leaders name: